This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Princeton University Library
32101 065094086

21-4/2
27/5-

QVAESTIONES HERCVLANENSES

DISSERTATIO INAVGVRALIS PHILOLOGICA

QVAM

IN ACADEMIA GEORGIA AVGVSTA

AD

SVMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE CAPESSENDOS

SCRIPSIT

GVILELMVS CROENERT
SAXORHENANVS

LIPSIAE
TYPIS B. G. TEVBNERI
MDCCCXCVIII

SCT
2542
.275
(RECAP)
10212
-15

Digitized by Google

De dissertatione probanda ad ordinem rettulerunt

U. de Wilamowitz-Moellendorff et **Guilelmus Schulze**

Examen rigorosum habitum est die II mensis Martii
a. h. s. XCVII

Digitized by Google

GVILELMO SCHVLZE

GOTTINGENSI

D

Digitized by Google

Digitized by Google

In rebus linguae Graecae orthographicis quid praestantius uniceve verum esset usque ad initium huius saeculi aut plane ignorabatur aut solis e Byzantinorum codicibus vel grammaticorum veterum suffragiis diiudicabatur. Deinde ut taceam de eis, quae ex ratione metrica imprimis Angli eruerunt, titulorum copia quae iam in dies amplior suppetebat paulatim adhibita est, unde largus fructus redundare coepit. Interim innotuit tertia quasi linguae Graecae memoria, eam dico quam papyri praebent variis locis solo ereptae. Et primum quidem recuperata est philosophi cuiusdam Epicurei bybliotheca. Quicquid inter cineres legi potuit magnis temporum intervallis Academici Neapolitani publici iuris fecerunt. Verum paulo post alio loco alius scriptorum generis exempla inventa sunt, primusque Schow a. 1788 ad edendas papyros Aegyptiacas accessit. Aedes Herculanenses praeter illas copias nil amplius quod quidem aetatem tulit servasse videntur, Aegyptus vero quo magis explorata est eo maiora reddidit neque acta solum publica privatave reperta, sed etiam historicorum oratorum poetarum libri singulis olim mortuis ut fati comites additi nunc inter pretiosissimos bybliothecarum thensauros feruntur.

Sic quae antea tanti facta erat Herculanensis bybliotheca cessit papyris Aegyptiacis, nunc omnium exspectatio ex Anglorum copiis pendet, quarum ingens pars nondum aperta nedum exhausta est. Tamen nonnulla quae ad res grammaticas spectant tractaturo papyri Neapolitanae aptiores visae sunt, primum quod librarii huius bybliothecae immunes sunt a multis vitiis, quae Aegyptios scribas omnium fere temporum infecerunt, deinde papyrorum Neapolitanarum infimus est annus LXXIX p. Chr. n., ita ut temporis spatium ab altera parte certe definitum sit, licet multae praecipue Epicuri papyri primo ante Chr. n. saeculo sint tribuendae.

Neque de Herculanensibus neque de ceteris libris papyraceis adhuc exstitit diligens rerum grammaticarum conspectus.[1]) Et in hac re libris Neapolitanis id maxime offecit, quod singula nimis dispersa erant et saepe duorum testium fide concinnanda, quodque multa ut

1) De voluminibus Herculanensibus, si omittimus adnotationes Academicorum magna ex parte nugales, quae satis superque explosae sunt, hi fere aliquid attulerunt: AvBamberg ZfdG 1874 13—16 ει = ī 10 κενότατον 21 ἑώρακα 26 cecωμένος (falso) 36 ἐμπιμπράναι GMeyer et saepius FBlass in grammatica linguae Graecae Sudhaus in indice grammatico Rhetor. II 370—371 Schmid Atticismus hinc inde, ut II 17 22 23 26 28 29 31 33.

Digitized by Google

rudis moles impolita latebant, quae tamen difficultates nunc plerumque sublatae sunt indefessis Gomperzi Sudhausi Scotti aliorumque curis. Itaque operam dedi ut omnia quae adhuc in lucem emissa sunt indagarem et excuterem, qua in re universitatis Bonnensis bybliotheca liberalissime eo me adiuvit, quod imagines phototypicas apographorum Oxoniensium domi examinandas mihi tradidit. Sed iam quibus compendiis in afferendis libris usus sim exponendum est:

VH Volumina Herculanensia; prior et altera collectio numeris minoribus indicatur, velut VH I^1, X^2 etc. In afferendis locis et numerum fragmenti columnaeve una cum versu et folium voluminis exhibebo hunc in modum: $X^2 \frac{7\ 16}{145}$. Raro accidit ut media columna temporum iniuria intercepta inferioris partis versus ab

ai imo potius numerandi essent, qua in re „ai" addidi Buechelero duce. Haec cum per se dilucida sint, VH plerumque omitten-

n dum est. In afferendis apographorum lectionibus n significat

o Neapolitanum, o Oxoniense exemplar.

O Collectio imaginum phototypicarum, quae exhibet praeter ea, quae iam ante edita erant, totas apographorum Oxoniensium copias in septem volumina divisas. Singulae paginae quia duplicem ordinem prae se ferunt, alterum voluminis, alterum totius collectionis, illam supra hanc infra notabo, velut O IV $\frac{16\ 5}{850}$.

p papyrus.

ap anonymi papyrus.

Ak Academicorum index, edidit ex a p. 1021 I^2 162—197 FBuecheler ind. lect. Gryph. 1869. Columnas secundum Neapolitanos numerabo. Saepe apographum Oxoniense, quod praestantia facile antecellit, solum memoriam servavit (O IV $\frac{1—44}{718—761}$).

Δ Demetrius. In p. 1014 (Δπ = Δημητρίου περὶ ποιημάτων) cum duplex paginarum ordo sit, Neapolitanum sequar.

Ε Epicurus; singuli operis de natura libri litteris graecis exprimuntur: Ε$\overline{\text{ια}}$ Ε$\overline{\text{κη}}$ sim. Ubi duo adsunt apographa, et papyrus et ordo Neapolitanus additur. In Ε$\overline{\text{κη}}$ (edito Herm. vol. XXIX 5—14) Hermae paginis utor, similiter in Ε p. 1619, quam una cum p. 1056 et p. 697 edidit Gomperz Wiener Studien I 27—31 (Ε p. 1619 WS I 31 100 sim.).

Kα Carneiscus (p. 1027 V^2 182—195).

Kω Colotes. Kω ευ = p. 1332 VI^2 96—104, Kω λ = p. 208 VI^2 112—120.

M Metrodorus (a p. 831 X^2 71—80, quam Metrodoro adscripsit simulque edidit AKoerte Metrodori fragmenta 571—591).

Digitized by Google

Π Polystratus. 1) p. 336—1150 ed. Gomperz Herm. vol. XI 399 sqq. 2) p. 1520 V^2 196—200 (priorem papyrum mero Π signare soleo).

Στ Index Stoicorum, ex a p. 1021 edidit D Comparetti Riv. di Fil. Class. III 1875.

Φ Philodemus.

Χ Chrysippus. 1) p. 1038 V^2 22—25. 2) a p. 1020 X^2 112—117. Chrysippo adscripsit editor H. v. Arnim (Herm. XXV 473—495, cuius paginae exhibentur). 3) a p. 307 VIII^2 176—193. Chrysippo vel certe Stoico reddendam esse alio loco demonstrabo.

Accedit conspectus singulorum Philodemi scriptorum:

αι a (mea sententia Φ) p. 19—698, ed. Scott Herculanensia 253—305 (paginas sequor Scotti).

β περὶ τοῦ καθ' Ὁμ[ηρ]ον ἀγα[θοῦ β]ας[ιλέως p. 1507 VIII^1.

επ περὶ Ἐπικούρου p. 1232 VI^2 106—111.

επβ̄ περὶ Ἐπ[ι]κούρου Β p. 1289 O V $\frac{20—26}{1051—1057}$.

ευ περὶ εὐσεβείας ed. Gomperz Herkulanensische Studien II 1866.

θ περὶ θανάτου Δ ed. S. Mekler Wiener Sitz.-B. 1885.

θᾱ περὶ θεῶν Α p. 26 ed. Scott Herculanensia 205—251.

θδ περὶ θεῶν διαγωγῆς p. 152—157 ed. Scott Herculanensia 93—204.

κ περὶ κολακείας p. 1675 I^2 1—13, p. 222 I^2 75—83, a p. 1082 I^2 84—92, a p. 1089 VIII^2 1—7, a p. 223 VIII^2 138—141.

μ περὶ μουσικῆς Philodemi de musica librorum quae exstant ed. J. Kemke, Lipsiae 1884.

οι περὶ κακιῶν ... θ [= περὶ οἰκονομίας] p. 1424 III^1.

ομ περὶ ὁμιλίας p. 873 V^2 176—181.

ορ περὶ ὀργῆς p. 182 ed. Gomperz Lipsiae 1864.

π περὶ ποιημάτων.

πδ̄ περὶ ποιημάτων Δ p. 207 II^2 148—158.

πε̄ περὶ ποιημάτων Ε p. 1425 II^2 159—197 (alterum apographum πε̄β p. 1538 II^2 198—208).

πh Philod. περὶ ποιημάτων libri secundi quae videntur fragmenta conlegit Au. Hausrath Lipsiae 1889. Ceterarum operis Philodemeae papyrorum conspectus exstat infra pg. 10.

πα περὶ παρρησίας p. 1471 V^1.

πλ περὶ πλούτου p. 163 III^2 72—109.

πρ πε[ρὶ] τῶν ..... πραγματεῖαι p. 1418 I^2 107—131.

πτ πρὸς τοὺς [p. 1005 I^2 132—161.

ρI II Philodemi volumina rhetorica ed. Siegfried Sudhaus. Lipsiae I 1892. II 1896.

c περὶ [σημείω]ν κ[αὶ] ση[με]ιώσεων p. 1065 IV^2 1—41 ed. Gomperz, Herkulanensische Studien I 1865.

υ περὶ κακιῶν I [= περὶ ὑπερηφανίας] p. 1008 III^1.

Digitized by Google

φ περὶ τῶν φιλοσόφων p. 339 VIII[1].
φιλαργ [περὶ φιλαργυρίας] a p. 1613 VII[2] 124—135, a p. 253 VII[2] 191—196, a p. 465 IX[2] 187—200.
χ περὶ χάριτος p. 1414 X[1].

In libris αι ευ θδ μ ρ c editorum paginas adferam ceteroquin columnarum et fragmentorum numeris usurus. Quoniam autem saepe magni scire interest qualis sit librarius cuius manum teneas, singulis locis crucem (†) vel asteriscum (*) praefigam: illud probos hoc negligentiores significat scribas. Sed quo facilius quae ratio intercedat inter illa scribendi genera appareat, missis minoribus papyris brevem confeci laterculum. Meliori igitur notae adsignandi libri αι β κ οι π (libr. α, β) πα πλ πτ ρ (libr. α, β) υ φ φιλαργ χ Ακ Ε ιᾱ ιδ̄ ιε̄ κη̄ Κα X p. 307 1020, ad deteriores ablegavi ευ θᾱ θδ μ ομ ορ π (libr. γ) πρ ρ (libr. γ, δ) Δπ Ε p. 1191 Μ Στ a p. 1012 VII[2] 1—29, medium ut ita dicam genus tenent θ c Π. Denique singulae operis de poetica et de rhetorica papyri quomodo inter librarios modo memoratos sint distribuendae, hisce tabellis aperire studui quas quidem secutus sim rationes alias certius indicaturus.

(Indices cum paulo maioris essent ambitus orationis potius quam tabularum conexum divellendum esse existimavi.)

Ea quae ex VH exhauseram quantum fieri potuit et debuit cum ceteris linguae Graecae monumentis comparare in animo fuit, et maxime quidem tractatum quicquid ex Aegyptorum papyris volgaribus hucusque editum est. Etiam in hac re compendia quaedam explicare non inutile visum est.

BU Aegyptische Urkunden aus den Königlichen Museen zu Berlin herausgegeben von der Generalverwaltung. Griechische Urkunden. Berlin 1894 sqq. (aet. rom. et byz.).
DA ADieterich, Abraxas, Studien zur Religionsgeschichte des späteren Altertums, Leipz. 1891 (papp. mag. s. III—IV).
DPM ADieterich, papyrus magica musei Lugdunensis Batavi, Jahrb. f. kl. Phil. Suppl. XVI (= PLu V s. III—IV).
GI BPGrenfell, An alexandrian erotic fragment and other greek papyri chiefly Ptolemaic, Oxford 1896.
GII Grenfell and Hunt, Greek papyri, Series II, Oxford 1897 (aet. ptol. et rom.).
M JMahaffy, On the Flinders Petrie Papyri, Dublin, I 1891, II 1893, Appendix 1894 (s. III a. C.).
MER Mittheilungen aus der Sammlung der Papyrus Erzherzog Rainer I—V, Wien 1887—1892 (aet. rom.).
PB Parthey, Zwei griechische Zauberpapyri des Berliner Museums, Abh. d. Berl. Ak. 1865 109—180 (s. II—IV).
PER KWessely, Corpus Papyrorum Raineri Archiducis Austriae, I, Wien 1895 (aet. rom.).
PG JNicole, Les Papyrus de Genève, fasc. 1, Genève 1896 (aet. rom.).

Digitized by Google

ρ liber	scriptura pura (ι = ῑ) α litterae magnae rotundatae, in fine versuum haud raro producuntur interrupto etiam ordine	scriptura pura (ι = ῑ) β litterae mediae, Η = Η, saepius interpunctio adest	scriptura volgaris (ει saepe = ῑ) γ litt. magnae fluctuantes, ι ἀνεκφώνητον saepe omissum	scriptura volgaris (ει saepe = ῑ) δ litteratura media, Υ = Τ, haud raro interpunctum
I			p. 1427 V² 26—35 = I 1—12	
II		p. 1674 IV² 42—108 = I 13—99 p. 1086, p. 425, p. 1079, p. 1580 } II 65—67 99—130		p. 1672 V² 36—76 = I 84—146 p. 408, p. 409, p. 1573, p. 1117 } II 67—99
III?		p. 1015 V² 77—152, p. 832 VIII² 44—67 } = II 1—64		
IV a	p. 1423 XI¹a = I 147—161			
IV b			p. 1007 XI¹b = I 162—225	
V?		p. 1669 V¹ = I 225—270 p. 220 VI² 188—199 = II 131—143 p. 1078, p. 1080 } VII² 161—185 = II 143—167		
inc.		p. 1004 III² 110—209 = I 325—385		
inc.	p. 221, p. 245, p. 398, p. 1612, p. 1619, p 426, p. 380 } II 176—187 190—195 p. 463 IV² 182—191 204—208		p. 224 VII² 140—156 = II 168—176	
hypomnematicon		p. 1506 III² 1—71 = II 196—272		p. 1426 IV¹b = II 253—272 p. 240, p. 455, p. 467, p. 468, p. 1114, p. 1653, p. 473 } II 273—303 p. 1099 X² 176—178 p. 1101 X² 179—181 p. 469 X² 39—41 p. 1646 XI² 141—142

Digitized by Google

Contra papyros Philodemi, in quibus de rebus poeticis agitur, sic distribuam:

α	β	γ
medium scripturae genus, perraro ῑ = ει, ποητής et ποιητής, fere nullae correcturae, nulla signa intra verba praeter paragraphos	litterae grandes, rotundae, ῑ ubique servatur, ποητής ποεῖ, interpunctio adest (˙), saepe in versuum exitu comparet ‹	ductus maiores et planiores, ⌉ = Τ, ει saepius = ῑ, ποιητής et ποητής, interpunctio raro notatur, in fine versuum bis legitur ⁘ (IV² 172 4 195 12)
p. 207 II² 148—158 πδ̄ p. 1425 II² 159—197 πε̄ p 1581 VII² 157—160 p. 228 VIII² 163—165 p. 403 IX² 25—30 p. 407 IX² 31—33	e p. 444 460 463 1073 1074 (= IV² 109—208) omnia huc collocanda praeter p. 463 (IV² 182—191 204—208) et eas paginas p. 1074, quas librario γ tribui. Hausrathii distributio (πh 213—218) non ab omni parte recta est p. 1081 VII² 94 96—97 99 101—123 p. 466 X² 1—13	p. 1074 IV² 159 165 171—172 176 195 198 201 p. 1081 VII² 81—93 95 98 100 p. 994 VI² 127—187 p. 1676 XI² 147—166

Omisi in hoc conspectu p. 1538 πε̄β II² 198—208 et exilia fragmenta p. 128 VIII² 127—133, p. 89 VIII² 121—126.

PLou MWBrunet de Presle, Les papyrus grecs du Musée de Louvre et de la bibliothèque Impériale, Notices et extraits de manuscrits de la bibliothèque impériale XVIII 2, Paris 1866 (plerumque s. II a. C.).

PLu CLeemans, Papyri graeci Musei antiquarii publici Lugduni Batavi, I 1843, II 1885 (praeter papyros magicas aliasque id genus s. II a. C.).

PMB FGKenyon, Greek papyri in the British Museum, London 1893 (aet. ptol.-byz.).

PS KWessely, Die griechischen Papyri Sachsens, Ber. d. Sächs. Ges. d. Wiss. 1885 237—284 (237—275 papp. Lipsienses s. III p. C., 276—283 papp. Dresdenses aet. Ptol.).

PT APeyron, Papyri graeci regii Taurinensis Musei Aegyptii, Taurini, I 1826, II 1827, III 1828 (aet. Ptol.).

PV AMai, Classici auctores IV 445—446, V 601—604 (papyri Vaticani aet. Ptol.).

RL BPGrenfell and IPMahaffy, Revenue laws of Ptolemy Philadelphus, Oxford 1896 (a. 258 a. C.).

RE Révue Egyptologique (plerumque aet. byz.).

WL, WM KWessely, Denkschr. d. Wien. Ak. 1888 (WL = pap. mag. Parisinus, WM = pap. Mimaut; pap. Anastasy nunc emendatius in PMB legitur).

W 1889 KWessely, Denkschr. d. Wien. Ak. 1889 (papp. Paris. aet. byz.).

W 1893 KWessely, Denkschr. d. Wien. Ak. 1893 (papp. mag., sed maximam partem melius in PMB repetitae).

WA UWilcken, Actenstücke (Abh. d. Berl. Ak. 1887; aet. Ptol.).

Digitized by Google

In exscribendis DA GIII M MER PMB PS PT PV RE W1889 1893 WT editorum paginis usus sum; dum examinarem GIII M PMB PT PV PLu PLou RL, multo cum fructu adhibui libellum quem conscripsit Stanislaus Wilkowski Lembergensis: Prodromus Grammaticae papyrorum aetatis Lagidarum (act. Acad. Cracov. class. phil. t. XXVI Cracoviae 1897), in quo multa editorum vitia collatis plerumque imaginibus emendata, alia melius temptata et explicata vides. Anxie ubique de tempore singulorum testium habui quaestionem; si certus annus deerat, secundum totius papyri habitum saeculum vel aetas eligi debuit. Hasce velim notas discas: (pt) (i) (chr) (byz) (ar) significant aetates Ptolemaeorum, Imperatorum Romanor., Christianorum, Byzantinorum denique Arabum. II^{a}, I—II, 137^{a}, 150^{p} sim. facile intelliguntur; ^{i} (initium) ^{m} (medium) ^{f} (finis) singulis saeculis ubi necesse fuit adieci. Inter papyros quas vocant litterarias maxime adhibui Anonymi Iatrica (Iatr) e papyro Musei Britannici a Dielsio edita; huius libelli rationes ubique cum usu VH contuli. Praeterea multa mihi suppeditaverunt Aristotelis et Hyperidis libelli, e recentioribus scriptoribus adhuc primum locum obtinet Philonis papyrus.

Multo minus testimoniorum e titulis conquisivi; prae caeteris perscrutatus sum libros hosce: Bulletin de corr. hell. (BCH), Journal of Hell. stud. (JHS), Papers of American School (PAS), Le Bas-Waddingt. (LBW), Inscr. Mus. Brit. (IMB), Viereckii lapides (Vier.); papyri instar erat Epicureus Oenoandensis (EOe) ab Usenero RhM 47 (1892) editus.

Iam ad eos scriptores venio, qui codicibus medio quod dicitur aevo scriptis servati sunt. In multis quaestionibus papyri vulgares aut pauca aut nil praebuerunt; ut ergo Philodemi in rebus grammaticis consuetudo melius percipiatur aequales circumspexi elegique Agatharchiden (II^{af}; utor editione Muelleri Geogr. Graeci min. I), Geminum (I^{am}; editio adfuit Petavii, novam emissurus est Manitius), Asclepiodotum (I^{am}; Kriegsschriftsteller ed. Koechly und Rüstow II 1), Strabonem (I^{af-pi}; ed. Kram. mai.), Onosandrum (I^{pm-f}; ed. Koechly), quorum omnium adhuc non exstitit qui res grammaticas patefaceret. Ceterorum scriptorum — poetarum raro habui rationem — quo antiquiores hodie feruntur codices, eo maiore cum studio quid ex his erui posset inquisivi, qua in re palma utique danda erat libris sacris, quorum primarii Alexandrinus Sinaiticus Vaticanus Sarravianus. Non tamen omnia exhaurire volui, quae peculiari magis commentationi relinquenda, sicut etiam linguae Graecae in glossariis graecolatinis memoriam raro adhibui, ne nimium praeriperem. Inter profanos auctores cum ampla undique obstrepat lectionum copia maxime versavi Iosephum Philonem commentatores Aristotelis. Rarissime ad novellos deflexi, Hatzidacio plerumque duce.

Exordiendum est ab iis signis grammaticis, ex quibus aliquid de pronuntiatione disci potest, accentus dico et spiritus. Non ita multis opus est verbis. Nam accentus praeter ЄΞΗ̂ ρ I 5 25 (nisi falso descriptum pro ЄΞΗ) ΓЄΓΟΝΌΤΟ̂C ρ II 71 3 ΧΩ̂ΡΑΝ μ 11 10 (sic voluit Landwehr GGN 1885 982; ipse num recte traditum sit dubito)

Digitized by Google

CΦΟΔΡΌϢC (sic fertur) μ p. 225 VIII² $\frac{6\,6}{145}$ non leguntur nisi in nonnullis operis de re poetica paginis, quas libr. β conscripserat. Haec fere exstant: ΜΈΝ πh 2 4 12 12 ΟΥ]ΚΈΤΙ 12 10 ΓΕΓΟΝΈΝΑΙ 12 6 ΌΠΛ[ΟΝ 12 8 ΜΗ]ΘΈΝΈΤΙ 12 14 ΑΠΟΔΙΔΌΝΑΙ 12 16 ΤΌΙϹ 12 21 Κ]ΎΚΛΟϹ 14 10 ϹΥΛΛΑΒ]ΗΝ 14 6 ΓΛΥ]ΚΑΊΝΟΥϹΑΝ 14 8 ... ΑϹΜΌΝ 14 13 Ό[ΤΙΔΗΠΟ]ΤΕ 14 19 ΔΎΝΑϹΘΑΙ 14 20 IV² $\frac{58\,4}{160}$ ΌΤΑΝ $\frac{58\,6}{160}$ ΤΟΥϹ́ $\frac{36\,11}{144}$ ΓΆΡ $\frac{53\,7}{158}$ ΕϹΤΙΝ ib. 9; notandum ΗΧΟΝ πh 12 13. Gravis igitur qui vocatur accentus deesse videtur, nisi quae πh 12 7 apparent ex ΔῈ depravata sunt. Restat circumflexus: Η̂ (ἡ) πh 1 14 ΓΝΩ̂ϹΙΝ 12 11 ΤΗ̂Ϲ 13 8 14 18 ΤΩ̂Ν 14 14 IV² $\frac{58\,3\,4}{160}$ Α]ΠΛΗ̂ 12 13 ΔΕ̂ΙΝ 14 ΠΟΕ̂ΙΝ 3 20. Pro ᾗ 14 19 exscriptum est Η̇, a nostro usu recedunt ΟΥ̂ΔΕ (οὐδὲ) 12 22 ΤΑ̂Ϲ Ι̣V² $\frac{58\,2}{160}$. Fere nulla spiritus exempla: ἈΙΡΕΙ (αἱρεῖ) πh 27 4 (= IV² $\frac{48\,4}{155}$; falsus est Hausrath ἀιρει indicans)[1]) ΟΥΚ'ἈΡΕϹΤΑ[Ϲ π 1676 XI² $\frac{1\,3}{154}$ de quo mox dicetur. Neutrum signorum genus ex Iatricorum papyro prolatum.

Ex eo quod perpaucae tantum papyri Hausrathianae accentuum usum servarunt, sine dubio talia a correctoris manu provenisse concludi potest, id quod saepius in sacris libris Tischendorf olim monuit; sic in Iliadis celeberrimo Bankesiano diorthota singulos versus nudis litteris exaratos grammaticorum signis illustravit (cf. CHaeberlin Centralbl. f. Bibliotheksw. XIV [1897] 210). Spiritus forma diminuta ʽ bis adhibita in papyro Aristotelica (ἨΓὨΝΤΑΙ col. 13 11 Ἀ 12 3); in PLuW (mag. III—IV^{p}) similis est ductus: ˂ (cf. Leemans 202).

In titulis Atticis tales orationis distinctiones inde a s. V^{p} demum emergunt (cf. Meist^{2} 11); sed ad initia Romanorum aevi referendus titulus Epidauricus (cf. JBaunack, Aus Epid. 21), in quo exstat ΟΙΕΡΕΥϹ.[2])

Ne vero nimis palaeographicorum provinciam usurpasse videar, satis sit memorare me in papyris vulgaribus praeter magicorum libellos non invenisse similia nisi ΟΥΧ'ΥΠΗΝΤΗϹΕΝ BU 321 20, 322 21 (219^{p}), quod eodem spectat atque illud οὐκ' ἀρεστά[ϲ] supra allatum. Talia

1) in diphthongis promiscue et priori et alteri litterae antiquitus spiritus additus esse videtur, cf. DA 176 11 ΟὙ B, ΟὙ A. 180 18 ΟἹϹ B. ὉΥ ὉΥΝ in commentario anonymi Neoplatonici in Parmenidem s. V exarato (RhM 47) col. 12 33 10 12. Similia e vetustissimis codicibus uncialibus petenda.

2) v. PCavvadias Fouilles d'Epidaure I, Athènes 1891.

Digitized by Google

etiam in quadam Sapphus papyro animadvertit Blass (cf. Hyperidis ed. tert. XII adn. 1); in hoc tamen erravit, quod hunc usum e grammaticorum praeceptis de οὐκί vel οὐχί somniantium derivavit. Etenim ex iis codicibus veteris novique testamenti, qui maxime ad antiquitatem redeunt, saepe eis consonis, quae singulas voces claudunt, spiritum additum esse cognoscimus praeter ν et c. Maxime hic usus in nominibus propriis valuit, velut ΔΑΝΙΗΛ' ΜΩΑΒ' ΙΕΡΟΥCΑΛΗΜ', rarius alibi conspicitur. Sic in codice Ambrosiano Pentateuchi s. V (ed. Ceriani Monumenta sacra et profana III 1864) legitur ΥΔΩΡ'ΤΗC et ΫΔΩΡ'ΕΚ fol. 47 CΤΕΛΡ' ΒΟΩΝ 124 ΓΑΡ'ΕΩΡΑΚΑΤΕ 44 CΚΩΛΗΞ'ΕΓΕΝΕΤΟ 50 ΑΠΑΞ' ΤΟΥ 155 ΟΥΧ'ΕΨΗCΕΙC 97, codex LXX Sarravianus s. IV—V a Tischendorfio exscriptus exhibet CΤΕΛΡ'ΠΕΡΙΕΛΕΙ. CΤΕΛΡ'ΤΟΥ 20^a 9 24^b 27 CΤΕΛΡ'ΑΠΟ 29^b 16 30^b 4 ΕΞ'ΕΤΗ 59^a 20 22 ΕΞ'ΥΜΩΝ 60^a 5 63^a 23 ΘΡΙΞ'ΕΝ 49^a 14 ΘΡΙΞ'ΑΥΤΟΥ 49^b 1 ΟΥΚ'ΕΠΙΧΕΕΙ 22^a 10 ΟΥΧ' ΑΨΕΤΑΙ 48^a 11 al., e cod. evangeliorum Θ (s. VI—VII) idem (Monumenta inedita 1846 17) enotavit ΕΚ'ΔΕΞΙΩΝ; alia aliunde ex eodem opere peti possunt.[1]) Ea solum fere in libris uncialibus reperiuntur, in nominibus propriis unum alterumve exemplum in codices antiquiores minusculae scripturae migravit (etiam ἐναλλὰξ' τὸν πόκον et ἐκ' ceιρῶν legitur, Usener, der hl. Theodos. 30 24, 72 23 in cod. s. XI), acrius retenta hamula in voce οὐκ et οὐχ.[2]) Ex. g. Aristophanis Ravennas hoc more utitur, cf. οὐχ' Thesm. 7 8 32 97 etc. οὐκ' 5 188 226 etc., codex Aristotelis de poetica libri (s. XI) οὐκ' 6 1450^a 16, Iuliani Vossianus (s. XII—XIII, cf. Hertlein I VII) οὐχ' ex consuetudine scribit, quae vel in libros typis expressos irrepsit, velut ex Aldi officina (Alex. Aphrod. in Arist. coφ. ἐλ. Ven. 1520 fol. 2^a) οὐχ' ὥc prodiit, in Strabonis editione maiore οὐχ' ὥc οὐχ' ὁ exstat II 184 13 421 7 Kram., Lobeckiumque ipsum (Phryn. 176) οὐχ' ὡc effugit.

Haec omnia arcte cohaerent cum ea quaestione, quam deinceps instituam. Graeci enim in syllabis pronuntiandis distinguendisque admodum diligentes fuerunt, quod maxime e librariorum usu singulos versus terminantium cognoscere possumus.[3]) Qua in re duo genera

1) v Thompson, Handbook of gr. and lat. Palaeogr.[2] 73. W Wattenbach, Anl. zur gr. Pal. 10.

2) E papyris addendum PMB 84—88 (homeromantia s. III^p). In hoc libello in elisionibus additur apostrophus, praeterea: ΟΥΚ'ΑΙΝΟΤ[ΕΡΟΝ 86 82 ΟΥΚ'ΕΔΙΗΝΕΝ 87 91 ΟΥΚ'ΑΡΕΤΑ 87 95 ΟΥΧ'ΥΙΟC 136, contra ΟΥΚΕΝ 88 112 ΟΥΚΕΙΑCΧ' 85 35.

3) Paucis absolvendum certum vitiorum genus. Non semel enim eadem littera bis expressa apparet: Κάδ|δμον *ορ 16 15 παρατιθεμέν|ναις 30 22 ἀρχ|χήν *ευ 45 18 [cυνελό]ν|ντι 147 24 ὑφέμ|μενος *π VII[2] $\frac{9\ 23}{87}$ κοιν|ν[ῶ]ν †ρ I 71 28; cf. ῥυθ|θμούc *μ 95 16 γέν|[ν]ος 69 32 περιαπ|πτειν *ορ 43 16; verum ἀποφθεγ|γματικούc Ε†ιδ̄ VI[2] 9 2 et ἐπ]εν[η]νεν|γμέν[οι ρ I †67 13 prorsus alia ratione scribi fatendum est, quam infra persequar. Similia iam in titulis observata sunt: ἰαρ|ρεύc tit. Epidaur. (Baunack, Stud. I 17) Ἀνφια|αροῦ γυν|ναικός CIG I 3498; e papyris cf. χ|χρείcας DA 188 8 (III—IV) δικ|κέου παραπεπ|πτωκέναι BU 103 6 (VI—VII) 214 15 (152p); —ου C|cυρίαν Deut. 26 5 F (s. IV). E Iosephi memoria affero κατές|cτρεψε A 13 386 L (XI—XII) βλαc|cφημίαc 293 295 L πιc|cτωτάτους 2 252 A (XI) ἀρίc|cτης V 2 P^1 (X—XI) εἰκοc|cτόν 13 P^1 (cf. ἠναγκάc|cθηcαν Polyb. XV 13 1

Digitized by Google

distinguendi constituas; alterum in disiungendis mediis vocibus versatur, alterum in singulis verborum compositorum partibus et in elisione. Si prius illud genus spectas, voces quales sunt πυκνός λυπρός πολλά πράττειν uno tantum modo dividi possunt: λυ|πρός πυ|κνός πολ|λά πράτ|τειν. Item si prior consona labialis vel gutturalis, altera dentalis est, certus est dirimendi usus, veluti γρα|πτός ἐ|φθός ἄ|χθος πρα|κτός, qui diligenter in VH servatur excepta p* 1426, in qua ter aliter divisa exstant ἐμπράκ|τους ρ II 265 21 δεκ|τόν 269 11 κεκ|τημένους 271 2.[1]) Sic etiam in voce ἐχθρός una tantum ratio admittenda: ἐ|χθρός. Geminatas consonas una servari hac quidem aetate pro vitio haberi oportet, quamquam posteris eam licentiam condonandam esse ex iis quae infra ponentur apparebit: γρά|μμασιν *Στ 47 2 Δέξι|πποc *Iatr 12 8.[2]) Aliter res se habet in conexu binarum consonarum quarum prior littera c est. In his verbis disiungendis multum discrepant librarii ita ut nonnullas papyros pro exemplo apponere non inutile esse putem:

*ορ (p. 180) cτ septies diremit, quinquies continue servavit (πλεί|cτους 35 22 ἐποι|cτικάc 11 6 πάρε|cτιν 23 39 ἀπολαυ|cτοῦ 42 22 παρα|cτήcομεν 42 33), ceterum ubique dividitur: cθ 10 ies, cμ ter, cκ bis, cχ semel.

†πα (p. 1471) c priori versui attribuitur sequente κ (ter) et μ (ter); variatur in conexu litterarum cτ (c|τ bis, |cτ semel) et cθ (c|θ ter, |cθ 6 ies).

†οι †υ (p. 1424 1008; ad eundem librarium redeunt) constanter sibilantem indivisam servarunt praeter ἐc|τίν υ 21 41.

*Iatr rursus divisionem praefert: c|τ 1 28 25 46 28 27 28 34 38 (sed cυ|cτολάc 16 6)[3]) c|θ 21 20 c|μ 6 6 13 38 14 14 c|π 15 36 c|χ 34 36.

---

cod. s. XI) quae tamen scripturae potius ad sibilantem ante mediam vel aspiratam geminatam referendae sunt. Saepius in codicibus simile vitium exstat tota syllaba perperam repetita, veluti in Sinaitico: ΟΥ|ΟΥΚ Ierem. 41 17 ΧΑ|ΧΑΛΚΟΙ 52 20. Obiter moneo deesse in VH lineolas ad indicandas disiunctiones; nam ΕΞΕΤΑΖΟ-|ΜΕΝΗΝ μ 68 19 prae se fert signum ad explendum spatium appositum, quod in hac papyro frequentissimum est. Chartae vulgares nil praebent praeter ϹΥΝΚΟΜΙ¯|ΔΗΝ BU 101 20 (114[p]).

1) Quin etiam haud raro consona praepositionis ἐκ, si alia subsequitur, illi adhaeret: ἐ|γδέχεται *ρ I 119 18 ἐ]|γλυόντων *ορ 33 32 ἐ|γδηλοτάτην *θ? XI[2] $\frac{13\ 9}{32}$ ἐ]|γλειμμάτων †ϵ$\overline{\text{ια}}$ VI[2] $\frac{1\ 5}{2}$ ἐ|[κ]τείνω *ευ 96 5; ἐ|γ ḍιστα[ζ]ομένου *ρ I 109 5 καὶ|κ τῆς *ευ 93 14 ἐ]|κ τῶν 112 3 (sed ἐκ | τῶν *ρ I 3 12 ἐκ | τινός †ϵ$\overline{\text{κη}}$ 9 7 etc.). Alia e lapidibus accedunt: ἐ]|κ τούτου tit. Epidaur. (Baunack, Stud. I 80 7) ἐ|κ τῶν CIA IV 385 d 7 (III[a f]) BCH VI 320 (Deli I[a]) ἐ|χφέρεσθαι CD[2] 117 9 (Cretae ca. 220[a], praeterea bene disiunctum), in testamento Epictetae (CD[2] 148) nunc ἐκ|*τοῦ legitur F 4 deleta littera κ; tum ἐ|κ τῆς G I 12 (fr. LXX s. V) ἐ|κ τῶν LXX 2 Reg. 13 5 Vaticanus.

2) προγεγρα|μμένους BCH V 447 5 (Stiride II—I).

3) Animadversione dignum quod stirpes verborum paulo fortius studio dirimendi resistunt (quamquam sunt librarii, qui cognationem verborum non curent),

Digitized by Google

In hoc divisionum genere vitia, quod VH attinet, fere nulla. Novi solum ut certum ἀρέσκ̣|εσθαι *μ 79 20. Sed et hoc dubium erit, si vestigia in fine prioris versus pro signo sumpserimus ad explendum spatium apposito, qualia in hoc libro creberrima sunt. Quae vero protulit Gomperz (Wien. Sitz.-Ber. 1891 26 adn. 1), ut Meklerum a Dielsii censura (DLZ 1886 515) defenderet, ad unum omnia in dubitationem vocari possunt. Nam neque π]|ροσσημαίνειν (π VII² $\frac{33\ 18}{182}$) neque παραπλ̣ή[σια ($\frac{30\ 21}{179}$; ΠΑΡΑΠΑ|Η.... n, ΠΑΡΑΠΑ|..... o) aliquid valet, quia e dissoluta memoria nullum potest advocari argumentum, et quibus locis ille maxime nititur quippe vitio intra binas columnas commisso τὸ σ]|χῆμα πh 12 26—13 1 (deest in col 13 omnino margo sinistra!) et συν[β]|έβηκε π XI² $\frac{11\ 27}{164}$—$\frac{12\ 1}{165}$, eodem modo ad irritum redigendi. Illud μὲ|ν οὖν ορ 1 12 alio spectat. Magis peccatum in Iatricorum papyro. Ἀσ^κ|ληπιάδης 24 30 συστε^λ|⟨λ⟩όμενοι 29 20; π]|ρός 8 3 dubitationi fortasse obnoxium.[1])

Pergo ad alterum genus, ubi multo minores discrepantiae. In verbis enim compositis si praepositionem in vocalem exeuntem elisione facta vocalis excipit, consona quae nunc praepositionem claudit in pronuntiatione et scriptura sequenti syllabae tribuitur. Eadem ratio est in elisione vocularum (παρά ἐπί οὐδὲ οὔτε sim.), neque aliter in vocibus ἐξ (sed ἓξ | ἐτῶν ρ I 97 7) οὐκ οὐχ usu venit. Rursus nonnullas papyros perlustrabo.

†πh ἐ|ξεδέξατο 21 24 ἀ]|πέδωκεν 8 24 με]|τενεχθῆ[ναι 9 9 κα|θάπερ 17 19; ἀλ]|λ' ὅμως 20 5 ἀλ|λ' ὅτι 49 2 ποήμα|τ' αὐτῶν 1 21 παν|τ' ἐναρμόττουσαν 29 19 οὐ|[κ] ἐπί 21 20 οὐ]|χ ὁμοίως 16 25 οὐ]|χ ὁμοίαν 59 6.

*θ κα]|θάπερ 13 5 ἀλ|λ' οὐχί 28 2 ἀλ|λ' ὑπό 35 13 ἀ[λ]|λ' οὐ 28 24 οὐ|κ εὐλόφως 35 28 οὐ|κ εἰ 37 40.

*ορ ἔ|ξωθεν 31 7 47 38 με|τέσχηκεν 43 37 κα|τηξιωκότων 35 29 ἀ|πεδείκνυον 45 22 (μι|σανθρωπίας 28 13); πο|τ' ἐπί 45 37 κα|τ' [ἰ]δ̣ία[ν] 40 28 κ]α|θ' αὑτῶν 22 17 κα|θ' ὅν 26 17 μάλις|θ' οἵ 43 38 οὐ|δ' εἰ 16 18 ἀ|φ' ὧν 27 12 πα|ρ' αὑτόν 3 15 ἀλ|λ' εὐθέως 15 11 ἀ]λ|λ' ἐνίοτ[ε] 16 29.

Nonnumquam saepius in hanc legem librariorum socordia peccavit, praecipue in *libris de re musica: ἐξ | ὑπολήψεως 27 10 ἐφ|ιστάνειν 52 16 ἀν|είησι 84 16 καθ' | αὑτάς 65 35 (παρ' | [Ὁμ]ήρωι 82 19 dubium) et in papyris rhetoricis generis *γ: παρ|ῆν I 164 8 παρ' |

sic *θᾶ ἀποσ|τάσει 283 11 Scott ἀπεσ|τ̣αλκός 284 4 κατασ|κευήν 257 1 καθεσ|τῶτα 272 10) et in ευ 14 22 στ diremptum, cum scribatur παρα|στήσας 144 4.

1) De litteris υι, utrum iunctim an seorsum pronuntiatae sint, nil discitur ex πα fr. 17 10 γεγονυ[ί]|ας.

Digitized by Google

Εὐριπίδ[ηι 16522 πα[ρ]|αγγέλλον 17712 παρ|ανγελμάτων 2017 ἐξ|ευρίσκειν 20422 ἐξ|ετάζεσθαι 20625 ὑπ|άρχ[ει]ν II 1714 (ib. 1713 ΟΥΚ|ΑΝ, pro quo Sudhaus οὐδ' | ἄν edidit, potest ΟΥΔΕ|ΑΝ fuisse) et †β: ἐπην|όρθωσαν I 3349 παρ'|ἡμῶν 37116 ἐξ|ἀγωγῆς ἀ]ν|είργειν II 1648. Alibi perraro: ἐξ|ε[υ]ρίσκειν †πτ 138 ἐξ| ἀνάγκης ‡πη 6821 ἐξ | ἐκπυρώσεως *ορ 811 ἐξ|εργαζομένο[υ]ς †πα 719 παρ|ο[ρ]ωμένων 2110. Etiam Iatr. liber his vitiis caret.

Contra ultima consona in priore versu retinetur in vocibus εἰς πρός σύν ἐν: εἰς|ῆκ[ται ρ I 35316 εἰς|αγα[γό]ντες πα fr. 298; πρός|οδος ρ I 23619 (cf. 5923 2084) προς|α[ν]αφέρειν πα fr. 41 6; συν|αύξησιν ορ 1837 (cf. 615 2518 4327) συν|εῖδον ευ 14730 συν|αντιλαμβάνεσθαι πα fr. 398; ἐν|οχλεῖ πα 1518. Sic etiam ἀν|υπάρκτων *μ 657 ἀν|ελλι[πῶς †πα 721 ἀν]|αισχυντηςάντω[ν *Στ 41 probatius fuisse putem quam ἄ|νανδρον *μ 6532. Certum esse videtur συ|νέςτησεν Ακ 83 et εἰ]|σιόντι Iatr 1935. Legitur δυς|ηχίαν π VI² $\frac{22\,23}{171}$, et δυ]|σηχῆ πη 163 nisi fraus adest, deinde πα|νουργίας ρ I 362 11.

Non tamen desunt librarii, qui in nasali disiungendo latius procedant: ἐ|ν αὐτοῖς †πη 2823 ἐ]|ν αὐτῆι 7410 ἐ|ν ἐκεί[ν]οις ρ I †4328 ἐ|ν ἐ[κ]ε[ί]νοις *θ? XI² $\frac{9\,11}{28}$ ἃ|ν εἴη ρ II *26821 εἰ μὲ|ν οὖν *ορ 112. In littera ρ et c talia non inveni.

Has scribendi leges a veterum librariis diligenter observatas cum iam Boeckh in Hyperidis papyro agnovisset, tantum afuit ut ab editoribus stricte observarentur, ut exsisteret qui acriter hunc usum negaret quamvis monitus (cf. pg. 15), quod eo magis mirandum, quia ille vir ab omnibus, qui volumina Neapolitana manibus versant, ut qui ad aperiendos illius bybliothecae thensauros omnium plurimum attulerit uno consensu meritis tollitur laudibus. In libris VH primi de hoc usu verba fecerunt FBlass (LC 18851072, recensetur Kemkii liber; vitium editoris, quod Blass breviter tetigit, non vidit HLandwehr GGN 1885976—984 cum longo ambitu de re palaeographica dissereret) et HDiels de Meklero libello agens (DLZ 1886515). Inter editores soli HDiels et HvArnim rectam in supplendis lacunis viam ingressi sunt, paucisque exceptis locis Sudhaus in altero Rhetoricorum volumine, cum in priore sat multa commisisset vitia.

Origines huius usus[1]) quaerenti primo loco tituli inspiciendi sunt, ubi paulo altius ascendere licet quam olim BKeil de Atticis lapidibus statuerat (Herm. XXV 598 „dieser Gebrauch der systematischen Wortabbrechung ist um ca. 200 a. C. eingeführt"). In antiquissimorum titu-

1) In transcursu Pollii sententiam (Mélanges Graux 487 adn. 3) afferre lubet Alexandrinis grammaticis primordia illius consuetudinis tribuentis, quae tamen opinio praeter Alfredum Schoene neminis adhuc plausum tulit.

Digitized by Google

lorum editione Roehliana praeter nonnullas minoris spatii inscriptiones (e. g. lapidem Ionicum in vico Abu Simbel repertum) in Eleis solum monumentis vestigia licet incerta apparent (cf. 113, 118, 121, in tit. 112 unum est vitium commissum ἐπενπ|έτο; maior testium huius regionis pars reluctatur); in titulo Laconico 79 nullum vocabulum diremptionem passum est. Saeculo vero ante Christum n. quarto latius se extendisse versuum certam distinctionem facile quaestione instituta cognoscitur. Sic tabulae Heracleenses ut vulgo fertur s. IV ex. incisae syllabas nusquam laedunt (notandum βέλτι|στα 1169 κα|τελείπετο 220 ὥς|τ' ἦμεν 31), item titulus Crannonius CD² 400 s. IV (ἕκα|στον 16) et tres lapides Mylasis reperti, qui referunt dialectum Ionicam vulgaris linguae formis intermixtam, CD² 492 493 494 (annorum 367 361 355 a. C.; παρεπρές|βευσεν 4926 μετέ[c]|χεν 4949 γίνε|σθαι 18). Memorabilis est titulus Eresi inventus CD² 430 s. IV ex., in quo cum στοιχηδόν exaratus sit, hinc inde litteris in fine versuum extra ordinem adiectis effectum est, ut pronuntiationi ubique satisfieret. Nam [κρί]|νναι D 21 et [κα|λ]λύων 38 si recte tradita sunt vix gravia existimarim, cum similia posteris temporibus saepe in usu fuerint, cetera editoribus imputanda. Apud Atticos pristinus ordinis qui στοιχηδόν vocatur usus sub finem quarti demum saeculi omitti coeptus est. Ita CIA IV 611ᵇ ubi tria decreta una in tabula servata sunt, duo priora (302/1 et 301/0) antiquo more excusa, postremum (300/299) recte in syllabas divisum. Tertio deinde saeculo duae illae rationes aequis utrimque viribus inter sese pugnant, magis resistentibus publicis sacrisque actis, altero vero a. C. saeculo vetustior consuetudo ubique extincta videtur.[1]) Quod in medio positum est genus, ubi neque στοιχηδόν neque distincte exaratur, in paucis tantum exemplis conspicitur velut CIA IV 591ᵇ (temp. Ant. Gon.). Ad librorum usum propius accedit CIA IV 623ᵈ (IIIᵃ ut vid.), ubi a dextra parte inter singulas litteras nonnumquam maiora apparent interstitia, scilicet ut spatia aequentur.

De seriorum in titulis incidendis usu nonnulla exempli gratia adscribam:

BCH VI 1 sqq. (Deli 180ᵃ) Χαρι|στίου 2820 Ἐπι|σθενείου 19144 κατεχρή|[σθη 27237 sed Ἀρις|τάρχου 45145; ἀ|νέθηκεν 45148 πα|ρέδωκεν 149 ἐ|π' Ἀρίστωνος 717 οὐ|κ ἀπέδωκεν 2815 ἄλ|λον 720 Με*|νύλλωι 17129.

DI 1683—1708 (Delphis IIᵃ) ἐπί|στευσε 16913 1708 6 Ἀρι|στίωνος 16988 Ἀρι|στόβουλος 170313 Σώ|στρατος 169912 sed Ἀρις|τοβούλα 16913; κα|θώς 17054 ἀ|πέδοτο 17021 πα|ρέχοιν 16978 ἀ|νυπόδικοι 168913 ἀ|νέγκλητος 16968 ἀ|νέφαπτος 16975; Τίμων|ος 169314.

DS 388 (Andaniae 91ᵃ) ἐξ[ές]|τω 83 μυς|τηρίοις 140 κατασκευα|σ[θ]ῆντι 90 συντελεῖσ|θαι 141 sed καθι|στάσθω 57; κα|θώς 3158 π[ο|τ]εισφερόντω 127; τόπ|ωι 91 ἐ[ξ] | ἑκατέρου 93.

*EOe (IIᵖ) ἐc|τίν 15A10 (cf. 17ᵃ14 18ᵇ6 28ᵇ9ᶜ11 31ᵃ8 32ᵇ9 33Bᵇ 14ᶜ7 ἐπις|τολῆς 13Aᵇ10) ἐc|θήτων 24ᵃ10 (cf. 26Aᵃ13 40Aᵇ12) κόc|μος

---

1) Extremum exemplum CIA II 413 (200—197ᵃ) videtur praebere, cf. Meist.² 6—7; ille etiam hoc statuit, in lapidibus Atticis s. III—Iᵃ plerumque dividi c|τ c|θ c|κ c|χ c|μ.

Digitized by Google

20^b 12 (cf. 13 $26A^a$ 6 $40A^b$ 11 sed φά|ζματα $10A^b$ 2); ἀ|ναιρεῖσθαι 31^b 6 πα|ρέχειν 32^a 1 verum εἰς|άγοντες 22^b 12 προς|επυνθάνου 16 B^a 6 συν|ά-ξουσιν 20^b 8; κα|θ' ἡμέρα[ν $10A^c$.4 ἀ]|πελυσάμεθα 15 B^e 7 οὐκέ|τ' εἰσίν 20^b 4 sim. 17^c 8 20^b 11; οὐ|κ οὖσαι $10A^b$ 3 οὐ|χ' εὗρεν $40B^b$ 4 cf. $26A^a$ 12; restat unum φρον|ήμ[ατα col. 30, ubi ΦΡΟΝΗ|ΗΜΑΤΑ primitus exstitisse suspicatus est Usener. Praeterea memoria digna: οὐ|κ ὀλία CIA IV 2, 477^c (ca. I^a) οὐ]|κ ὀλίγα II 379 (III^{af}) οὐ|κ εἰσάγεται DS 373 6 (Myconi pt) οὐ|κ ἐστί 429 2 (Dodonae pt) συ|νεδρίου CIG Phoc. 109 3 (pt) συ|-νομνύοντες CD^2 121 B 22 (Dreri III^{af}) ἐ|ν ἀμέραις 120 11 (Cnosi II^{af}). Plura me de titulis verba fecisse non vituperaturum puto, qui secum reputaverit quantillum de hac re nobiscum sit communicatum.[1]) Inde a saeculo altero a. C. in omnibus titulis, qui quidem maioris ambitus sunt, nusquam officii plenas in syllabas orationem terminandi lapicidae obliviscuntur, ubi pauca incisa sunt saepius indiligentius actum esse, id quod perlustratis monumentis sepulcralibus facile est cognitu, non miramur.

Nunc ad papyros me converto, in quibus inde a prima Ptolemaeorum aetate[2]) usque ad Arabum tempora nulla adhuc inventa est quae discernendi leges omnino contemneret, paucae prae vasta illa copia quae vitia admitterent. Sic ut primum Lagidarum aevum recenseam invenitur ἵν' | ἐὰ⟨ν⟩ γράφω G I 70 18 (II—I) μόρ|ια PLou 1 362 (II^{af}) μηδὲ|ν ἀντι-πεσόν 30 24 (162^a) παρ|επιγεγραφ[ότος 32 9 (162^a) ἀδε|λφός 27 ἐξ|απο-στεῖλαι 36 20 (163^a) Ἀπο|λλωνίωι 404 (156) ἀντιπατάσσ|οντες 41 παρ|-εύρεσιν 63 15 (165) προστής|εσθαι 40 ὠν|αῖς 98 στοιχειωδῶ|ς ὑμῖν 116. Quinam locus in his papyris sibilanti sit attributus nescio, de posteris temporibus disiungendae consonae usum aut solum inveniri — hoc certius de BU affirmare possum — aut certe praevalere facile spoponderim. Omitto magicorum praecepta, quae ut saepe orationem praebent paulo cultiorem sic plerumque diligentiores librarios nacta sunt. In libro †WL (III—IV) verba sic disiunguntur: |στ |σμ |σχ (verum μίς|γε 1880 ἐξ|άρτεμισίας 1088 μετ' | ἐμοῦ 1952 παρ|άψη 2173 τ' | ἐρινύς 2859 cf. 2663 2825 2936). Quae in BU peccata sunt e primis p. Chr. n. saeculis provenerunt: Ἀμ-μ|ωνίω 53 2 (133) ἔχ|ω μ|ηνός 68 4 9 (113) Δημητρ|οῦς Δωρίων|ος 716 7 (131) ἔγρ|αψα 520 15 (172) ὀκτ|ωκ[αι]δεκάτω 1001 7 (114); παρ|έξομαι 40 13 (102); προ|σήκοντα 2 4 (209) ἐπε[ι]|σῆλθαν 515 12 (193); τὴ|ν ἄμπελον 33 3 (II) λοιπῶ|ν ἔργων 4 ὑπαὶ|ρ ἀτῶν 13 21 (289); πε|ντα-κοσίων 23 2 (II) κι|νδυνεύω 164 12 (II) προ|στελείτωσαν 197 17 (17); γρά|μμ[α]τα 615 20 (II). Alibi legitur ἀσπάζ|ομαι G II 115 4 (III^p) ἐξ | ἀληθείας PMB 74 291 (IV^p) et in infimae aetatis libellis: μεθ' | ὑπογραφῆς 104 16 (VI—VII) ἐξ | οὗ 197 2 (it.); scatet vitiis PLu *X (III—IV) magna ea quidem papyrus sed omnium fere negligentissime exarata.

Superest ut codices inspiciamus.

†Sarravianus Octateuchi s. IV—V (Tischendorf Mon. sacra ined. III; examinavi fol. 1—66): |στ 21^{el} (verum ἔς|ται 4^a 14 22^b 2 ἐς|τίν 16^b 19 22^a 13 ἔς|τησαν 39^a 8 ἕκας|τος 58^a 5) |σθ 9^{ies} |σκ 4er |σχ bis |σβ bis |σπ 4er |σφ

---

1) cf. de titulis Atticis BKeil Hermae vol. XXV 598 Meist.² 6 sq., tum Baunack Aus Epidauros 11 12 17 26 Blass Ausspr.³ 127.

2) de RL cf. Grenfell p. 88; de ceteris nemo adhuc egit.

Digitized by Google

62^{b} 19 |cμ ter; ἀ|ναστάς 3^{a} 10 etc. πα|ροίκου 58^{a} 10 etc. κα|τοικοῦσιν 13^{a} 22 etc. ἐ|πέχεεν 15^{b} 4 etc. ἐ|ξοίσει 24^{b} 14 cf. 38^{a} 6 ἀ|πέκτειναν 12^{b} 16 etc. με|τέβαλεν 49^{b} 1; etiam ἐ|νετείλατο 37^{a} 24 39^{a} 3 συ|νάντησιν 7^{b} 1 cf. 32^{a} 18 52^{b} 23 (rursus συν|έταξεν 32^{b} 20 cf. 41^{1b} 23 88^{b} 6); mirum quod exstat εἰ|σηνέχθη 42^{1a} 16 et addito insuper signo superfluo ΕΙ⟩|CΗΛΘΟΝ 12^{b} 25, cum sit ubique προς|ήνεγκε προς|ήνεγκαν etc. velut 7^{b} 14 21 19^{b} 13 38^{b} 15 al.; magis vero memorabile elisionem inter bina vocabula constanter neglectam esse: ΜΕΤ⁻|ΑΥΤΟΝ 4^{a} 2 59^{a} 1 cf. 63^{b} 24 64^{a} 7 ΕΠ⁻|ΑΥΤΟ 24^{b} 27 cf. 29^{a} 16 54^{b} 23 66^{b} 23 ΑΠ⁻|ΑΥΤΩΝ 44^{b} 4 57^{a} 14 ΕΦ⁻|Ο 45^{b} 13 cf. 48^{a} 25 60^{b} 23 62^{a} 2 ΠΑΡ|ΥΜΙΝ 11^{a} 23; idem fere in negationis particulam cadit: ΟΥΚ|ΕΙCΕΛΕΥCΕΤΑΙ 48^{a} 12 cf. 42^{a} 19 43^{a} 16 66^{a} 13 (verum ΟΥ|ΚΕΔΥΝΑΤΟ 17^{b} 18) ΟΥΧ' | ΥΠΕΡΕΙΔΟΝ 64^{b} 12 (sed ΟΥ|ΧΟΥΤΩC 10^{a} 15 cf. 12^{a} 18). Praevalet divisio Ÿ|ΪΟC Ÿ|ΪΟΙ etc., vitium deprehendi Ἄδ|ας 18^{a} 4.

Liber palimps. anon. in Parmenidem commentarii s. V (editus a Krollio MRh. 47 598—627): |cτ 1 16 5 9 33 8 19 13 13 sed ἀφώτις|τον 6 1 |cθ 2 8 8 11 25 |cβ 8 2 |cκ 5 7; ὕ|παρξιν 14 15 cf. 18 μέ|τεστιν 7 34 cf. 11 9 12 9 κα|τ' αὐτόν 10 33 cf. 1 3 οὐ|δ' ἀ- 13 24 ἀλ|λ' οὐ 13 18 cf. 21; οὐ|χ ὅ 10 21; quam plurima proximo versui mandata: ἐ|νεργείας 1 33 ἐ|νεργεῖν 10 25 ἐ|νέργεια 14 15; εἰ|c τό 14 19 ⟨ωC|CΑΓΝΟ . . . 5 17 ὡς | ἐ ἂν εἰ 3 8

Demosthenis †Σ (s. X): constanter dividitur |cτ |cθ |cκ |cχ |cβ |cμ, habita tamen ratione vocabuli originis: προς|θῆι ὥς|περ ὥς|τε. Non solum in scribendo ἐ|ξεληλυθότι ἐπα|νορθοῦντας πα|ροῦσαν ἀ|πεύχεσθαι ἀ|φιστάναι κα|θιστᾶσι, sed etiam in his: προ|σέχειν προ|σῆκεν συ|νευποροῦντας συ|νόντας sibi constitit librarius. Saepe recurrunt ἀλ|λ' πα|ρ' κα|θ' οὐ|κ ἐστίν οὐ|χ ὅπως sim.

cod. Gotting. phil. †66 (s. X, inest Nicomachi introductio arithmetica; examinavi fol. 1—100): |cτ 12^{ies} |cθ 7^{ies} |cκ bis, verum c|χ semel. Nova ratio neque in superioribus saeculis a me reperta, quod littera μ in conexu binarum consonarum alterum locum tenente prior consona plerumque avellitur: c|μ 6^{ies} (|cμ semel) θ|μ sexies (|θμ 4er) γ|μ 4er (|γμ 1^{el}) τ|μ 1^{el} χ|μ 1^{el}. In elisionibus idem usus atque in Demosthenis Σ. Nec iam vitium sed aetatis consuetudo: ἔλα|ττον 50^{b} 74^{b} περι|ccῶν 45^{a} γε|νώμενοι 46^{b} πο|λλαπλάσιον 92^{a}.

cod. Colbert. †1219 (s. XI—XII; ex hoc edita Acta Apollonii Texte und Untersuchungen XV, unde mea exhausi): ἄχρη|στος 122 7 ἐ|cμέν 114 3; ἀν|θύπατε 114 1 cf. 116 9 κα|τεψηφίcαντο 124 17 πα|ρεῖναι 126 19 κα|θ' ἡμᾶc 112 16 124 16 με|θ' ἡμῶν 126 7; οὐ|κ 106 23; ἀλ|λ' 96 23 μέ|ταλ|λον 104 10 verum Ἀπο|λλώς 102 16 128 20 μᾶ|λλον 114 22 sicut Περέ|ννιε 116 19 Περέ|ννιος 118 5 cυ|γκλήτου 110 3 (cυγ|κλητικούς 110 4).[1]

Infimis saeculis iam laxior videtur fuisse usus, cuius rei testem advocavi Darmstadinum num. 2773 s. XIV—XV, qui e magistri Byzantini ut videtur manibus provenit (cf. Centralbl. f. d. Bibliotheksw. XIV [1897]

1) Lubet pauca addere. Epiphanii Ienensis (s. XIV) scripturam διαβα|λλόμενον ἀπαρα|λλάκτως ex more exhibet (cf. Dindorf III 1, xi). Ex imaginibus Wattenbachii Velsenique ope editis exscripsi ἡ|λλυρικοῦ (Leg. delect. s. XII) ἀ|λλήλων (ib.) πα|ρρησία ἀνα|γκαῖον (Chrysost. XIII) συ|μποτικά (Paul. Aeg. XIV) συ|λλογισμοῦ (Arist. Cat. XIV) ἐνε|γκεῖν (Orig. XIV).

Digitized by Google

537—571); fol. 264ª—280ᵇ (= Platonis Cratylus) legitur: οὐκ | ἀλλά 265ᵇ οὐκ | ἄν 278ᵇ ἐξ | ὧν 280ᵇ οὐδ' | ἀναθρεῖ 268ª παντ' | αὖθις 276ᵇ ἆρ' | οὐ 265ᵇ ἀλλ' | ὀρθότητα 264ª, contra κα|τόπτρω 273ª προ|ειρῆσθαι 275ᵇ. Haec plane cum Sarraviano codice supra memorato conspirant. Inter cetera graviora sunt: προσενε|γκεῖν 278ᵇ ἀνα|γκαῖα 279ª γρά|μματα 280ª συ|λλαβαῖς 276ᵇ.

Hic usus iam non multum differt ab eo, quem in libris impressis inde a primis temporibus invenies: elisiones fere negleguntur, voculae ἐξ οὐκ οὐχ intactae manent. Solus Lachmann in editione Novi Testamenti scripturas ἀλ|λ' ἡ κα|θ' ἥν sim. revocavit, qui mos apud Italos etiam hodie tenetur.[1])

Tantam cum in hac re a veteribus scribis diligentiam adhibitam esse reputemus, non miramur quod etiam grammatici studia sua huc collocaverunt. Et servavit Sextus Empiricus 638 17 Bekk. duas quaestiones, quae huc spectant: ἐπειδὰν διαπορῶμεν περὶ τῆς ὄβριμος λέξεως, πότερόν ποτε τὸ β τῆς δευτέρας ἐστὶ συλλαβῆς ἀρχὴ ἢ τῆς προηγουμένης πέρας, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀριστίων ὀνόματος ποῦ τακτέον τὸ c. In his grammaticorum litibus quid evicerit Sextus non dicit, possumus tamen de sibilantis loco quaedam aliunde eruere. Quam multum enim olim scripturae recte in versus dirimendae tributum sit non ipsi solum librarii docent, verum etiam qui correctoris munere funguntur. Cf. e VH: ЄĊ|ᶜTIN c 2 3 29 8 31 34 37 37 38 24 CYΛΛOΓIĊ|ᶜMOYC fr. 2 12 col. 36 35 Π]ΑĊ|ᶜΚΕΙ 10 7[2]) ЄΠЄΛΑΧIĊ|ᶜTON 36 12 ЄĊ|CΧΑ[Τ]ΩΤΑΤΩΝ †β 6 33 ΠΡΟCΥΠΟΜΝΗ-[C|ᶜΘЄΝΤΟC *ορ 3 16. Quae correcturae illustrantur eis, quae de ορ Iatr EOe supra monui (eodem modo c|τ etc. dividitur in *Π *θ *θᾱ *θδ *ευ ρ libr. *γ; Hyperidis scriba pessimus is cui volumen A[3] debemus c|τ c|κ etc. scribere solet, cf. Blass[3] XVII) quaeque de papyris BU affirmavi. Etiam alia suppetunt. In LXX codicis Vaticani (IV) corrector (VIII?) pro ἐξως|μένους Hesek. 19 8 restituit ἐξω|σμένους, pro σεις|μοῦ πρες|βυτέρων 3 13 7 26 σει|σμοῦ πρε|σβυτέρων etc.[3]) Sarraviani (IV—V; cf. Tisch. Mon. sacra ined. III) corrector C (V) ΑΠΟC'|ΤΕΛΩ in ΑΠΟ|-CΤΕΛΩ mutavit fol. 238ª 7.[4]) Longini codicem Parisinum s. X (cf. Vah-

---

1) De prisco Latinorum usu non multa adhuc monita sunt. Plura dixit Studemund, cum Gai codicis rationes exponeret (Gai institutiones Lipsiae 1874 XXIII—XXV). Sunt ex his quae cum Graecis apte coniungantur, velut e|x edibus 194 23 e|x emptione 162 21 a|d eos 51 16 e|t is 26 14 su|biciatur 178 14. Dividendum esse aru|spex sed abs|temius inter grammaticae institutionis praecepta affert Quintil. I 7 9.

2) Sic no; falso igitur BKeil Herm. XIX 610 adn. 2 Gomperzio vitio vertit, quod πάσ|χει non receperit.

3) Idem συν|ελήμφθη Hesek. 19 8 in συ|νελ-, εἰς|αγαγεῖν 20 42 in εἰ|σα-, εἰς|άξω 20 37 in εἰ|σά-, ὑπερ|ασπισμόν θρῆνοι 3 65 in ὑπε|ρασπισμόν correxit; rursus προ|στάγμασιν scripsit 20 21, ubi exstiterat προ|στά-. Atque ἐ|ν ἐκείνῃ Deut. 31 22 ἐ|κ τῶν 2 Reg. 13 5 in ἐν| ἐκ. ἐκ|τῶν mutavit (sed cur pro ἐκ|λεκτόν Deut. 12 11 dederit ἐκλεκ|τόν equidem nescio). Servare studuit diphthongum υι ita ut pro υ|ἱέ 2 3 33 7 υ|ἱούς 21 28 46 18 ἑαλωκυ|ίας Hesai. 30 13 reponeret υἱ|έ υἱ|ούς ἑαλωκυ|ίας; similiter η|ὔξησεν Ios. 4 14 in ηὔ|ξησεν abiit. Ex υ|ἱέ Hesek. 28 12 factum |υἱέ neque toleratum οὐκ | ἐπορεύθη 3 Reg. 16 28.

4) 243ᵇ 1 pro σὺ|ν ἑταίρῳ maluit corr. B (V) σὺν | ἑτ-, ab eodem ὡ|ς εἰς

Digitized by Google

len VII) lector usurpavit in his minutiis diligentissimus. Sibilantem proximo versui magis convenire ratus haec corrigenda esse putavit: ἐκομίς|θη 64 8 Vahl. συντετειχισ|μένα 23 5 κεκερασ|μένην 507 ὡπλισ|μένους 58 27 γινώσ|κειν 23 12 ἀναγινώσ|κων 54 10 καταισ|χύναςα 66 1.[1]) Itaque et primo et undecimo p. C. saeculo litteram c una cum insequenti consona procedere rectius est habitum.[2])

Cum tota illa quaestione arte cohaeret quod mediis verbis, ubi plures se excipiunt consonae, inde a s. III p. C.[3]) haud raro apostrophus ad secernendas syllabas addita est. Primi testes papyri existunt: τοῦ πιγ'γατιάρχου BU 634 2 (III[i]) Σουβατ'τιανοῦ 485 6 (201) Ἀπέγ'χεως et sim. 392 I 15 17 18 (207) ὑπουρ'γοῦσι χαλκουρ'γῷ ἀητ'τήτων ἐγ'γύου 362 VIII 6 X 17 XI 17 XII 4 (215) Λογ'γείνου 534 2 (216) Ἀπύγ'χις 658 II 11 (229) Παγ'κρᾶ 572 14 (III[i]) Τιτ'κώεως 556 I 10 (III) σακ'κοφόρω 286 5 (306) ΑΓΓΙΟΝ CYΓΓΕΝΗC PMB 94 319 100 116 (mag. III) Φοιβάμ'μων(ος) BU 364 (553) MAN'NOYC G II 134 3 (535) πιτ'τακ[ί]ου ἀρ'γυρικῶν 141 25 147 3 (VI) πέμπ'του οὐγ'κίων PMB 203 89 92 (VI) al. Accedunt vetustissimi codices: ἠρ'μένον NT cod. Bezae Cantabrigensis s. VI fol. 20 1 ἀπερίτ'μητος (sic) Sarravianus s. IV—V fol. 64[a] 13 ἀποπεμ'πέτωσαν Gen. 41 34 E (s. IX). Sinaitici corrector B. s. V—VI hamulos apposuit in hisce: ἄλ'λης μέλ'λει προσήνεγ'καν (cf. Tisch. Nov. Test. Sin. IV XXIII). In Iosepho V 148 εκ'πλιξεις (h. e. ἔκπληξις) praebet P s. IX—X.

Multo etiam magis huc referenda scriptura tachygraphica, cuius pauca in papyris plura in codicibus exstant monumenta. Eiusmodi codicem s. X—XI Michael Gitlbauer (Die Überreste griechischer Tachygraphie im codex Vaticanus Graecus 1809, Wien. Denkschr. 1878) dilucide descripsit. Ibi in hunc modum compendia scribendi videmus adhibita: ἐ φ' ἡ μῖν, ἐ νέρ γει αν, κα τορ θοῖς, ἐ ξ'έ νός, κα θ'ἡ μᾶς, οὐ κῖ λθον, οὐ χὸ, οὐ

247[a] 20 in ὡς | εἶς correctum; ΔΕϹ|CMῶ 247[a] 15 ad ipsum librarium redeat. Ex aliis LXX libris affero Marechalianum Q s. VI, cuius corrector (utitur litteris uncialibus) προς|άγοντες Malach. 3 3 συγ|καθυφασμένα Hesai. 3 23 in προ|σά- συ|γκαmutavit. Codicis Veneti V s. VIII—IX corrector (tempus non indicatur, sed ex eo quod accentuum usum ignorat s. IX—X eum adscribo) cum reperisset συν|αναστροφῆς συν|αναστροφήν προς|όδους 3 Macc. 2 33 3 5 16, rescripsit συ|να- προ|σό-. Sed ἐ|ν οἷς 2 4 in ἐν | οἷς mutavit. Contrarium in modum Sinaitici corrector C[a] s. VI—VII (Tischend. Nov. Test. Sinait. Lipsiae 1863) pro μά|στιγας ἐ|στέ ἔ|σχατα 19[b] 6 25[b] 11 127[a] 17 legi voluit μάς|τιγας ἐς|τέ ἔς|χατα. Eidem displicuit προ|σήνεγκε 19[a] 5, quem admodum rudem fuisse ex eo colligi potest, quod pro μηδεὶς 86[a] 24 intulit μητεὶς vel quod εἴσους εἶσαι 12[a] 3 28[a] 1 corrigere coepit pro ἴσους ἴσαι.

1) Praeterea πράγ|μασι 66 22 ῥυθ|μοῦ 63 5 θαμ'|ἀγειρόμενοι 42 18 τοσαῦτ' | ἀκούσας 29 5 ὁπότ' | ἐν 48 11, contra pro ἐ|ν ἅπασιν 55 8 ἐ|ν οἷς 67 9 restituit ἐν | ἅπασιν ἐν | οἷς. Ad ipsum librarium recedunt Αἰ*|σχύλω 29 25 αἴσχι*|στ' 39 12, ἰ|σχύοιμεν Δημο|σθενικοῦ ex ἰϲ|χ- Δημος|θ- correcta 2 5 25 3.

2) Fortasse in controversia illa a Sexto Empirico memorata ab altera Herodiani disciplina stabat parte. Quaesivit Herodianus in libro περὶ συντάξεως τῶν στοιχείων, quem ex fragmentis restituere conatus est Lentz II 1, 393 sqq., quaenam consonae una possent syllaba pronuntiari necne (ἐν συλλήψει, ἐν διαστάσει). Hac in quaestione litteram c ubique cum sequenti consona coniungendam statuit, sed dirimendam esse in vocibus compositis προσφέρω εἰσβολή al.

3) cf. U Wilcken, Observationes ad hist. Aeg. prov. rom. diss. Berolin. 1885 p. 58 sq.

Digitized by Google

κ'εἰ cì, σὺ χε τέ ραν; c dividitur: δι δάc κειc, εἰ ρειc θω, μεμ φεc θαι, ὠ νο μαc μέ νων, φαc μα τω θέν τα; solum in cτ duplex ratio: γε λαc τι κόν, cυν εc τῶ τοc, ἐc τί, χρε με τιc τι κόν, rursus πι cτῶ cιν, πι cτευ ο μέ νουc, χρι cτι α νῶν, ἐ πι cτή μηc.

Haec latius sum persecutus propterea quod si hodiernorum libros circumspectas aut nihil de illa re traditum est aut locis remotioribus, neque me deterruit qui plurimum mihi versandus erat Philodemus ρ I 250 2: περὶ τῶν μεγαλείων δοξάζειν κρεῖττον ἢ περὶ τῶν μικρῶν καὶ μηδενὸc ἀξίων ἀκριβῶc. Et parva quidem quantum fieri licuit diligenter exposuisse non pudet, nihili factum iri vix spero. Sed iam ad graviora accingendum. Antequam vero de vocalium usu exponam, praemittenda videntur quae praesto sunt de consuetudine quadam veterum in VH retenta. Auctore Meisterhansio[2] 16 in titulis Atticis littera ε vices subiit diphthongi ει ut vocatur adulterinae usque ad a. 334 a. C. Hunc usum in libris VH latius vagatum esse affirmare haud auderem, nisi copia testium urgeret; accedit quod quae quidem inveni exempla infinitivi sunt. Sed iam singula perlustranda:

ρ libr. †α οὐκ ἔχεν IV[2] $\frac{90\ 3}{187}$ ὁμολογέν $\frac{92\ 13}{189}$, †β διαμένεν I 246 6 (n) πείθεν 269 36 (no) ἀρέ]cκεν 242 17 (n; ?) εἰcεν[ε]γκέν 362 14 (n) προcήκεν (inf.) 369 9 (n) πρ[ο]αιρέcθαι VII[2] $\frac{2\ 7}{44}$, *γ Λ]ΕΓΕΝ I 165 6 (n; sane etiam ΠΟΗΤΑC 165 22 ΜΑΤΑΟΝ 180 13), *δ μανθάνεν I 85 17 (no; μανθά[ν]ειν ib. libr. β) πιcτεύεν 96 27 (Η....ΥΕΝ n, ΗΙΠΠΕΥΕΝ o; in altero codice πιcτ[ε]ύε[ιν) λέγεν 141 19 (o) ποιέν II 233 23 (n) δ]οκέν 258 15 (no; δοκεῖν ib. libr. α); *μ ἔχεν 62 3 (n) θεωρέν 67 40 (n); *ευ εἰπέν 97 18 (n) καλέν 134 12 (n); *c δει[κνύ]εν 4 11 (no) ὑπάρ[χ]εν 13 17 (no); †οι ἀναλίcκεν 25 23 (no); π libr. †β οἰκοδομέν X[2] $\frac{2\ 6}{2}$ ἐμφαίνεν IV[2] $\frac{41\ 23}{149}$, *γ ἀποτελέcθα⟨ι⟩ XI[2] $\frac{7\ 4}{160}$ (no; quod legitur ψυχαγωγέν $\frac{9\ 5}{162}$ κεινέν $\frac{9\ 16}{162}$ nil valet collato o, est enim lacuna inter ε et ν); ἐνε[γ]κέν †πα fr. 36 12 (n) ἰcχύεν *θδ 148 5 (n) προαιρέν †φ 3 8 (ΠΡΟΑΙ.ΕΝ n, ΠΡΟΑΙΡΕΝ o) διαβάλλεν τὴν ὄψιν Φ p. *1012 O III $\frac{23\ 7}{575}$ οἰκοδομέν †φιλαργ VII[2] $\frac{8\ 5}{131}$ ποιέν πλ? p. 1025 X[2] $\frac{19\ 13}{130}$ ΚΡΙΝΕΝ a p. 807 X[2] $\frac{13\ 12}{54}$ κινέcθαι Ε p. 1056 X[1] 5 3. Procul habenda ποιέν πα fr. 77 6 διδάcκεν μ 96 31 εὑρέν π VI[2] $\frac{31\ 16}{180}$, ubi spatium quamvis parvum inter duas extremas litteras apparet, neque adsumendum ἐπαινέ|cθαι ρ II 148 10; θδ 114 4 λ]αβεῖν refert o, λ]αβέν n. Saepius ἔναι exaratum esse videtur: ΕΝΑΙ legit in ipsa papyro Sudhaus ρ I †380 16,

Digitized by Google

ЄΝΑС pro εἶναι traditur †π X² $\frac{3\,10}{184}$, ЄΝΑΙ 5^ies exstat (bis·in ρ libr. *δ VIII² $\frac{3\,4}{55}$ IX² $\frac{5\,6}{57}$, bis in *μ VII² $\frac{3\,9}{186}$ IX² $\frac{6\,6}{68}$, Iatr. 7 8), dubia sunt ἔν[αι ρ I †283 13 (o) ἔ|ναι *μ 79 17. Auget eorum quae apposui auctoritatem, quod ceterum perraro in apographis ε pro ει scriptum apparet, nusquam quod video in utroque. Contra exigua sunt testimonia, si num forte -ιν pro -ειν in infinitivo positum sit inquiras: ΑΡЄСКΙΝ *ομ 5 2 ΖΗΤΙΝ *μ 11 10 ЄΙΠΠΙΝ Ειᾱ II¹ fr. 6 2 ΥΜ[ΝΟΛ]ΟΓΙΝ *θ 17 4 ЄΙΠΤΙΝ *ρ I 216 1 (o); in Μ[ΑΝΘΑ]ΝΗΝ II †14 17 no errore consentire videntur.

Iam ceterae papyri percurrendae videntur. ϲυντελέϲθαι M II †43 12 (258—253) ὧν ἠργολάβηκεν προϲάξεν †II 81 6 6 (ca. 260ª) ЄΠΙϹΤЄΛΑϹ *145 22 (250ª) ὥϲπερ ἱππές (= ἱππεῖϲ) μαχέϲθαι Lachetis pap. 172 2 (IIIª scripta) fortasse etiam δ [ἐν] τῶι τρέχε⟨ν⟩ τυγχάν[ει 174 20; προϲαγγέλλεν... PLou 64 22 (164—160; incertum videtur sicut ἀποκτέναι 11 verso 2 157ª) ἐξεληφότα M II *150ᵇ 2 (200ª) ἐλλείπεν PLou 1 70 (IIª·ᶠ); ἄρχειν ΔЄΝ Arist. pol. 57 19 Bl² ϲυντελέϲθαι PLu *X 3 33 (III—IV); quod est BU *27 3 εὔχομαί ϲε ὑγιένεν (IIᵖ in pap. pessime confecta) melius omittitur. Agmen claudunt *pap. Philonis s. VI (cf. Mémoires de la mission arch. franc. au Caire IX 1892) 181 3 λέγει] ΛЄΓЄ 6 μηνύει] ΜΗΝΥЄ 184 9 ἀλλ' ἔδει γάρ] ΑΛΛЄΔЄΓΑΡ 185 25 ἐγχειρέν, deinde I 245 2 Cohn ἀπεικάζει θρεμμάτων] ΑΠЄΙΚΑΖЄΘΡЄΜΜΑΤΩΝ et †pap. ev. Petri 9 2 s. V (in eodem volumine edita) ἃ εἰώθεϲαν ποιέν. Quamquam rarius in his exemplis genuina diphthongus ει abbreviata apparet, tamen vix inde effici posse fateor, ut vestigia prisci Atticorum usus apud Aegyptos propagata esse iure statuamus; melius adhibentur qui hinc inde ab Aegyptorum consuetudine in papyris servata abhorrent sacrorum librorum antiquissimi codices, unde breviores infinitivi formas etiam posteris temporibus notas fuisse discimus. LXX Vaticanus (s. IV) scribit εἰπέν 1 Paral. 21 18 (ib. 31 2 βαδιέται), Sinaiticus (s. IVᵐ) ἐξελθέν Ps. 80 6 ἐξερέϲθαι pro ἐξαιρεῖϲθαι Jerem. 1 19 (ἀπολέϲθε ib. 34 12), Alexandrinus (s. V) διαφθείρεν 1 Reg. 23 10 ЄΚΚΛΕΙΝЄΝ Reg. 2 21 ἐπικέϲθαι pro ἐπικεῖϲθε Iob 19 3 ἀντειπέν Iob 32 1 ἀνενεγκέν 1 Paral. 15 14 ἐξαιρέϲθαι Jerem. 1 17 ἔναι 4 Macc. 4 7, Psalterium Veronense (s. VI) εἰπέν Ps. 51 2, Psalterium Turicense (s. VI) ἐξαγαγέν Ps. 103 14, Venetus (s. VIII—IX) ἐπίϲτου ἅμα πλουτιεῖν καὶ μακαριϲτὸν ποιήϲεν 2 Macc. 7 24 ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ὀνία εἰπέν· ὁ φιλάδελφοϲ οὗτοϲ etc. 15 14. Ab altera parte NT Claramontanus (s. VI) praebet ἀναζωοπυρέν fol. 433 5 ed. Tisch. εἰδέν (pro ἰδεῖν) 382 3 ἔναι 458 14 ὡϲ ἔποϲ εἰπέν 493 2, Ephraemi Syri codex (s. V) ЄΧЄΝ Mt. 14 4 ΩϹЄΠΟϹЄΙΠΤЄΝ Hbr. 7 7 (verum etiam ΜЄΜЄΙϹΘΑΙ fol. 278 1 ed. Tisch.), codex Bezae (s. VI) εἰϲενεγκέν Lc. 5 15 (ποίει] ΠΟΙЄ Io. 14 11 ἐποίει] ЄΠΟΙЄ Lc. 7 22; his scripturis non multum tribuerim quia librarius etiam ει pro longo ι positum littera ε expressit, cf. ΥΜЄΝ

Digitized by Google

Lc. 14 25 ΜΕΚΡΟΤΕΡΟC 9 48 ΤΕΧΝΕΤΑΙC Act. 19 25), de Laudiensi denique (s. VIII) haec protulit Tischendorf (Mon. sacra ined. Lips. 1846 praef. 18): „εν pro ειν, saepe, ut in ιςχυεν 18 r 1 ειπεν 18 v 2 ονιδιζεν 24 v 2."

Haec clarius credo totam rem indicant. Et fortasse scintilla quaedam usque ad minusculae scripturae tempora remansit. εναι[1]) scriptum in Damascii Veneto I 321 3 Ruelle (s. IX—X) κατάλιπεν (sic) Catenae in St. Matth. et Marc. ed. Cramer codex (s. XI) 169 7, idem (Catena in Act. Ap. 20 31 Cram.) ἡνίκα δεῖ εἶπεν (sic) λόγον; λέγεν Philop. in Ar. de gen. et corr. 17 11 GT. Possem plura adferre, nisi periculum esset ne vana persequerer. In libris latinis inveni ΜΑΛΛΑCΕΝ(!) Varro LL VI 96 (ib. ΑΜΕΛΓΗΝ, CΤΡΟΝΥΙΝ) ΕΧΕΝ Gell. IV 11 9, quae tamen perinde ac ΦΙΛΕCΘΑΙ in excerptorum Macrobii Parisiensium codice s. XI (GL IV 623 13) memoriae potius quam auctori tribuerim.

Omnis de vocalium atque consonarum in graeca lingua mutatione disputatio praeter ea, quae potius inter formandi discrepantias memoranda sunt, cum duas in partes dividi possit, quarum altera quidquid a pronuntiatione ortum altera quidquid ad grammaticas magis rationes redit complectitur (quamquam non ubique hos fines bene servari posse haud ignoro), a vocalium variis fatis inter loquendum exortis capiam initium. Qua in re longe maximum spatium quae cum iotacismo cohaerent sibi poscere nihil mirum; quae alio spectant antea exponam.

In papyris Neapolitanis ne pessimi quidem librarii discrimina inter ε et η sustulerunt — nam διάθεμα et alia huiusmodi huc non cadunt —, id quod eo gravius est, quod in papyris volgaribus vel altero a. C. saeculo ab Aegyptiis ineruditis illas litteras haud raro mutuo adhiberi PKretschmer exposuit in commentatione: Der Übergang von der musikalischen zur expiratorischen Betonung im Griechischen, KZ. 1890 565—591. Neque aliter res se habet de litteris ο et ω, in quorum apud Aegyptios usu idem vitium eadem aetate commissum[2]) statuit Kretschmer l. l. Nam ΔΙΑ ΤΩΝ ΝΩΗCΕΩΝ *θδ 178 39 in papyro revera exstare licet affirmante Scottio nisi oculatus testis non credo, GCasanovae quem parum in describendo curae adhibuisse alias demonstrabo non papyri culpa fuerit, si legitur ΙΔΙΟΤΩΝ ρ I 344 15 345 10 ΑΓΝΩΟΥΝΤΕC 347 7[3]) ΗΤΤΟΝ[ΤΑΙ 10 ΓΕΟΜΗΤΡΙΑΝ ΚΟΜΩΔΙΑ ρ II 280 fr. 3. Quod est κ I² 9, 7 28 ΚΛ·ΜΩΡΥΧ·Ν, ubi κα[ὶ] Μόρυχ[ο]ν subesse statim suspiceris, inspectis

1) ΕΝ addito compendio exstat etiam in cod. palimps. s. V anon. comm. in Plat. Parmenid. col. 12 35 (MRh 47) quamquam ibidem ΕΚΕΝΟ 11 34 ΕΚΑΝΙCΜΑ (pro εἰκόνισμα) 10 28.

2) οἰκωνόμου RL 50 22 (258ᵃ); de DPM cf. p. 819.

3) Apud Byzantinos demum hoc vitium ferendum est; sic ut unum e multis libris persequar, ἀγνωεῖν sim. legi in actis Theodosii ab Usenero editis (cod. Laur. 11 9 s. XI) 6 9 11 6 17 21 29 16 33 21 61 5.

Digitized by Google

tabulis Oxoniensibus in ὀφ[θ]αλμώρυχον abit.[1]) Contra scribae Iatr. natione Aegyptii incuria sibi permisit Κρωτωνιάτης 11 22 18 9 πολυτροφότεροι 31 18; pro ΚΥΡΙΩϹ 14 41 κύριος scribi vult Diels, quem velim consulas. Verum quod saepe conspicitur πώρρω non librarii lapsus, sed temporis usus est. De VH quae res sit pluribus exsequendum. πόρ[ρω ρ I †63 33 πόρρωθεν *131 14 πόρ[ρω]θεμ Ε†κη̄ 11 5 πορρωτέρα *ap 1013 Scott Herculanensia 307 7 — πώρρω *θδ 173 14 176 8 *Iatr 16 40 21 24 30 44 πώρρωθεν †αι 294 1 ρ I †150 17 II †6 12 †πα fr. 31 2 πωρρωτέρωι Φ†εβ̄ OV 1055, 24 5 πωρρώτερον *θ 27 10 πωρρ[ωτ]άτω *θδ 170 1.

Magis ergo in usu fuit forma producta vocali insignis, quam inter grammaticos servavit Herodiani Philetaerus 437 Piers.: πόρρω καὶ πώρρω ἀμφοτέρως. Hic locus quod ab editoribus tunc temporis, ubi alia huius formae testimonia non suppetebant, coniectura temptatus est nemo vituperabit, nunc vero etiam alia accedunt. De lapidum usu duo tantum mihi praesto sunt testes: πωρρωτ[έρω Inscr. Pergam. I 245 A 7 („die Urkunde ... gehört noch in die Königszeit" Fraenkel pg. 145) et πόρρωι CIG III 4957 48 (68^{p} ex Aegypto). Papyrorum corpora illam vocem forsan iam oblitteratam non servarunt, πόρρω legitur in scholiis in Epicharmum tabulae ligneae mandatis MER V 2 et in libris Macrobii Sat. IV 18 12. Ubique brevis est vocalis in Novi Testamenti codicibus: πόρρω Mt 15 8 Mc 7 6 Lc 14 32 (sic *papyrus Henoch (s. VI) 1 2 22 4) πορρωτέρω Lc 24 28 πόρρωθεν Lc 17 12 Hbr 11 13, sed in LXX retinuit πώρρω Vaticanus (s. IV) 2 Paralip. 26 15. Codices recentiores nonnisi in πόρρω consentire vix est quod moneam, πώρω Pausan. VIII 54 1 in libro parum accurate scripto V^{b} vix in iudicium vocare ausim.[2])

De vicissitudine inter ι et υ disserenti maxime cum eo vocabulo res est, quo Graeci latinum illud „librum" notarunt. Iam singula volumina excutiamus. βύβλος βυβλίον *ευ 113 5 †πλ 1 1 et O I 121, 31 8 ai ρ I *101 8 †155 2 †πτ 3 16 4 14 5 9 6 14 7 11 11 16 17 2

---

1) Item reicienda ΕΥΒΩΥΛΟΥ Ακ O IV 720, 3 20 ΚΟ[Λ]ΩΤΗΝ πα fr. 9 6. Verum τῆς ἐπ' αὐτοφόρου κολακείας †κ I^{2} 3, 2 17 (n et duo apogr. Oxoniensia) iam tum temporis a librariis commissum esse demonstrare videtur, quod multis codicibus se insinuavit: πράξεως αὐτοφόρου Diod. II 28 libri, αὐτοφόρους Thuc. 6 38 AF, ἐπ' αὐτοφόρῳ Ioseph. A 15 48 PVF (κατάφορον 2 51 RO 14 393 PL φορα-θῆναι 15 26 P) idem Hesychii codex s. v. ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐπαυτοφάδες ἐπεφάνη. De forma ἐνδωτέρην infra agam.

2) Operae pretium est de littera ρ post vocalem ω geminata nonnulla exponere. Repperi Ὥρρου in titulo Aegyptio aet. Ptol. (W Schwarz, Die Inschriften des Wüstentempels von Redesiye F. J. 1896 145 sqq. tit. 29), Δώρρου M II praef. 33 (III^{a}), ὅπως ἐπιστολήν τινα ἣν col ἀπέστειλα ἀποστείλης Ῥώιρρωι· II 78 8 (ca. 250^{a}; cf. Hesych. ῥωρός· σφοδρός. An aliud latet?). Denique in codice Polybii A constanter scribi πρώῤῥα et ἀντίπρωῤῥος testis est Hultsch F. J. 1867 311, πρώρρην tradit Herodoti C I 194, πρώρραν G$^{1\,2}$ in Heronis geometria 193 9 Hultsch. — Quod est PMB 117 14 (mag. s. IV) τῆς πλώρης, cum hodierno Graecorum usu conferendum (v. Hatzid., Einl. 86), cum similia etiam in codicibus sint: πλώρης Sinaiticus IV fol. 117 19 Tisch., πλῶραι Diod. 17 111 F, Εὔανδρος ὁ πλωρεύς AP XI 332 1.

Digitized by Google

*πρ 15 6 (ο) θ? *X² 50, 9 27 55, 19 16 π †IV² 139, 31 9 Φ? p. †862 Scott Herculanensia 316 6 319 3 320 15 Φ? p. *1012 VII² 10, 9 20 Φ p. †300 I² 94, 2 8 106, 14 2 a p. *807 X² 50, 9 27 55, 14 16 a p. †1044 O IV 824, 83 2 †Ακ 19 15 (ο) *Στ 3 5 *Iatr. 11 33, βυβλείδιον Φ? p. *1012 21, 27 2 a p. *1013 Scott Herc. 308 8, βυβλιακοῖς *ορ 45 17, βυβλιοθῆκαι φ 13 20 — βιβλίον *Στ 11 1 (ut vid.) ρ I †360 7 βίβλωι II †207 8 Ε†ῑα II¹ 13 7 βιβλίωι *μ 23 6.

Ex titulis, de quibus conferendi GMeyer GG³ 153 et Meisterhans² 22, accedat βυβλία test. Epict. H 32 ἐν βυβλίωι BCH I 384 (Lacedaemone III—II) βιβλία DS 388 13 (Andaniae 91ᵃ) βυ[β]λιοθηκῶ[ν BCH III 259 (Syr. i). Formas huius vocis in papyris aet. Ptol. perraro invenies: τὰ βυβλία M II 26 9 (ca. 230ᵃ), sed inde a primo p. C. saeculo magna testium adest copia, quibus unice βίβλος βιβλίον βιβλιοθήκη βιβλιοφύλαξ probantur[1]), si omittitur βυβλίων G II *68 21 (46ᵖ).

Plura de libris apponam pedestris orationis.[2]) Ex Herodoti codicibus (ABCPR) Steinio in editione maiore praebuerunt βυβλίον ABC I 123 124 125 (bis) II 100 ac solus R III 40 43, quam scripturam iure praetulit Schanz cum Platonis editionem pararet (cf. vol. VII VI sq.) maiore codicum auctoritate ductus; βυβλιδίωι Demosth. 56 1 servavit Σ. Apud Aeneam Tacticum βίβλος (-ίον) reperitur 13 8 14 7 21 1 26 12 40 19 67 11 17 72 6 73 7 75 10 87 10 Hug, at βύβλος (-ίον) 65 14 66 1 13 15 17. Nullum tamen vocalis υ vestigium in Aristotelis memoria apparere videtur, rursum in Polybio uterque deprehenditur scribendi modus; de forma βύβλος saepius tradita cf. Hultsch I² XXXXII. Hipparchus βιβλίον scripsisse videtur, si libris fides (cf. 8 16 24 13 19 37 7 Man.), eundem in modum Apollonius Citiensis (1 20 6 6 9 28 10 11 Schoene). Diodori codicem P (s. X—XI) utrumque referentem ut ducem sequitur Vogel (cf. III XVI), in Dionysii Halicarnassensis scriptis minoribus codicis primarii P plerumque ope adiutus (s. X) Usener ubique βυβλίον et sim. restituit. Inter mei delectus scriptores Geminus scribit βιβλίον 54ᵈ 61ᶜ, Agatharchides βιβλίοις 194 2 βιβλιδάριον 16, et similiter fere Strabo βίβλος βιβλίον βιβλιοθήκη (cf. 69 302 396 421 515 603 etc.), quod haud scio an librariis ex parte imputandum, nam βυβλία 609 epitome Palatina bis servavit.

Inde a primo p. C. saeculo eas formas, quas tum in volgari usu fuisse supra demonstravi, passim in scriptorum libris conspicimus. Sic

---

1) cf. e s. Iᵖ: βιβλιοφύλαξ BU 379 3 8 (67ᵖ) 112 3 (59ᵖ) βιβλιοθήκη 379 3 112 4. Ad librorum potius sicut saepe alias quam ad volgarium papyrorum normam aestimandae reliquiae superstitionis magicae: βίβλος solita est scriptura, sed βύβλος semel in Wesseli papp. a 1888 editis (βίβλος ibidem novies, cf. ind. verb.), βύβλω DA 170 8. Hic etiam sacris libris locus. Plane consentiunt cum papyris, nisi quod in LXX βυβλίων pro βιβλίων intulit 2 Paral. 25 26 Vaticani corrector primus et ipse Vaticani librarius scribit βύβλοις Dan. 9 2; βύβλος bis in NT tradidit codex Bezae Cantabrigensis s. VI (cf. Schmiedel § 5 16 adn. 35).

2) E poeticis adnotare lubet βυβλίου Herodas 3 90, ἀπὸ βύβλου in fr. epigrammatis (s. III—IIᵃ) M II 158 11, βύβλα AP IV 98 4 (Statyllius Flaccus), βυβλαρίων XI 78 2 (Lucillius). In latina lingua scriptura bybliotheca potior est, cf. Dittenberger Herm. VI 297, Dziatzko Realencycl. II 406 quem de tota quoque causa velim inspicias.

Digitized by Google

Philo solum βιβλίον agnoscit (βίβλοις etiam papyrus 180 20 Scheil), quemadmodum Iosephus (verum τὴν βύβλον V 365 PA in epistula Agrippae ad Iosephum data) Dio Chrysostomus Lucianus Artemidorus etc. Ubi βύβλος βυβλίον deprehenderis, studium antiquitatis vel usum veterum litterarum acrius retentum subesse statuas. Sic in Plutarcho haud raro littera υ apparet, e. c. βυβλία Cic. 24 A βυβλίον βυβλίου 49 AD βύβλους Numa 22 Sangermanensis, βυβλίδιον Alciphr. ep. I 34 1 libri (praeter Aw) quod retinendum erat Seilero, βυβλίων Hippolyti de antichristo H s. X (cf. I 2, 39 7 Achelis), βύβλος βυβλίον inter varias lectiones feruntur apud Philostratum 201 2 263 9 268 14 270 18 273 13 ed. Tur. In Harpocrationis onomastico βυβλίον a codice B (Vat. 1362) scribi solere memorat Bekker s. v. ἱερὰ ὁδός; in voce βίβλος a correctore ι pro υ illatum esse in codicem Appiani optimum V s. XI—XII testis est Mendelssohn ad vol. I 72 6. In Dosithei artis grammaticae codice est BYBΛIΩN VII 392 15 Keil. Et inter infimos Anonymi in Ar. soph. elen. paraphrasis exhibet βυβλίου 55 8 Hayd. (N) βυβλίον 60 15 65 13 (MN) et Simplic. in Ar. phys. 922 15 βυβλίον auctore F. In his vetustiorem formam utique tenendam esse eo maxime comprobatur, quod nusquam deteriorum codicum fide nititur, sicut etiam nulluni correctorem adhuc invenire potui, qui βύβλος pro βίβλος reponeret.[1])

Accedit aliud. Nam eorum qui ex Phoenicum urbe Byblo oriundi sunt ethnicum saepe per litteram ι scribitur; sic ut e multis pauca adferam, βίβλιος ἀνήρ legunt libri Aeliani v. h. 60 24 Herch., βίβλος schol. vet. Lycophr. 829, εἷς βίβλον τῆς κυρίας Aristidis apologiae 167 24 Harries W[1]MP (βύβλον W[2]). Inter Βιβλίς et Βυβλίς vaccillat Palatini in Parthenio (cf. 22 13 15 23 4 11 24 11 Sak.) et Antonino Liberali (cf. Martini ad pg. 109 12) memoria.[2])

Saepe in graeca lingua usu venit ut vocalis mutaretur propter vicinae syllabae sonum, unde etiam forma ἥμυσυ originem ducit; verum Philodemus scripsit ἥμισυ υ 13 21.

Hoc conspirat fere cum papyrorum inde a s. I p. C. conscriptarum consuetudine (sed ἥμυσυ BU 538 33 (100[p]) G II 76 13 (140[p]), mitto οἵμυσου MER II 33 18 (261[p])), cum in prioribus saeculis et ἥμισυ et ἥμυσυ invicem scribatur[3]); illud paulo saepius usurpat auctor libelli astronomici PLou 1 (II[af]). De titulis vid. Meist.[2] 22 et qui hunc in non-

---

1) Nam si quis premere velit quod Simplic. in Ar. phys. 1086 28 et alibi sola Aldina βύβλος praebeat, hoc officinae illius vitium esse discat, quam etiam in Philoponi in Ar. de gen. et corr. commentario hac forma constanter uti memorat Vitelli p. 2 32. Eadem officina pro ἀεί in verbis Aristotelis αἰεί rescripsit, id quod infra tangam.

2) De frutice unde nomen inditum libro paucula subscribo. ἡ βύβλος Strabonis DE 799 bis (βίβ- CF) sed 800 823 solus C βίβλος. Athen. XV 675[e] recte praebet τῆς βύβλου τῆς στεφανωτρίδος Epitome (βίβλου A), in Iosepho A 2 220 πλέγμα βίβλινον cum ROPM scribere maluit Niese (-βυβ- SLE Suid. Glycys), cum 246 ἐκ βίβλου in omnibus exstare libris vidisset. ζευγεῖδας βιβλίνας legitur BU †544 4 (II[p]).

3) velut ἥμυσυ in libellis *Ptolemaei Macedonis (de quo cf. Blass, Aussprache[3] 79) PMB 22 6 23 8 11 24 5 25 15 17 26 12 15 (161[a]).

Digitized by Google

nullis corrigit et auget BKeil Herm. XXV 603[1]), deinde GM[3] 154. Memorabile quod ille usus etiam in alias formas transiit: ἀναλώμασιν πᾶσιν ἡμυσίοις PAS III 204 (Pisid. i); huc non facit ut videtur μέρος ἡμύσους (l. ἥμισυ) κελλῶν PLou 17 17 (154[p]). ἥμυσυ semel ut variam lectionem in NT traditum esse dicit Schmiedel § 5 20[e] adn. 42, in LXX legitur Dan. 7 25 Vaticano auctore deinde in Sarraviano fol. 104[a] 22. Recentiores vero codices ne ullum quidem vestigium retinuerunt, in quibus si modo variatur, aut ἥμυσι legitur (velut Joseph. B 6 317 C; *pap. mathem. in vico Akhmim inventa s. VI—VII, de qua cf. Memoires de la mission arch. franc. au Caire IX 80, constanter ἥμυσι profert; ΗΜΥϹΙ Quintil. IX 4 56 A [ΗΜΑΥϹΙ G]) aut ἥμισι (e. g. Procop. bell. Goth. 1 21 2 29 *W).

Reliquum est ut moneam υ et οι nusquam inter sese in VH commutari, cuiusmodi vitiis scatent recentiores papyri[2]), nec desunt exempla in aevi Ptol. actis.[3])

Protinus de vocalium ε et αι societate disserendum, quas litteras in Aegypto communis vitae usus in papyris conspicuus iam altera a. C. saeculo permiscuit.[4]) In VH duobus tantum locis huiusmodi mendum editum est: ΕΠΕΝΕΤΗΝ (ΑΙ) *ομ 7 10, κέ ρ II *248 12 (ΚΕ ο, ΗϹ n). Non peccatur in *Iatr *EOe.

Iusta scriptura servatur in hisce: τοὺς ἀνέδην ὑπερηφανοῦντας †υ 16 27[5]), Ἀλκμ]εωνίδα *ευ 51 12[6]), πᾶσαν τὴν τοιαύτην γρυμέαν *ορ 31 24[7]), γεώδους γεωδεστέρου Iatr 32 9 40.[8])

---

1) Adde ἥμυσυ BCH XIV 391 441 (Deli 279[a]) et ἀσ(σ)άρι(ο)ν ἥμυσυ vel ἥμυ(συ) in Chiorum nummis s. I—II Imhof-Blumer Bayer. Ak. Abh. XVIII 658 659, cf. Head h. n. 514 Catal. Brit. Mus. Ionia 343.

2) de DPM cf. p. 820.

3) Quod dicit Tischendorf in recensione codicis Syri (praef. adn. 7): „non vidi οι pro ι, quemadmodum legitur Vol. Herc. I 28 9 ψοιλοῦ pro ψιλοῦ in Philodemi opere de musica" (cf. μ 97 9), cum per se vix credi possit (neque novi simile quid in tanta papyrorum multitudine), statim inspecta imagine cadit; fuit enim ΨΕΙΛΟΥ, sed altera littera paulum obtruncata est.

4) Hoc factum est vicies bis in *DPM s. III—IV, cf. p. 820.

5) ἀναίδην pro ἀνέδην codicum scribae cum propter vocalium artam viciniam tum origine potius ab ἀναιδής quam a verbo ἀνίημι ducta passim substituerunt (cf. Thes. Ling. Gr. I 2, 376[b]); de Atticis scriptoribus cf. Heindorf et Buttmann ad Plat. Gorg. 494[e], v. l. ad Dem. de cor. 11; ἀναίδην Polybii optimus A scribit II 5 6; quod Strabonem attinet, ἀνέδην exstat 206 in B (sed ε in litura; -ναίδ- A, -νείδ- C) 512 in CD[2] 801 in D[2] (-ναίδ- D[1]CEF), de vitiosa Diodori scribarum consuetudine cf. I XLIV Vog. Peior illa forma in posteriorum libris multo frequentius apparet, ut in Iosepho (cf. B 1 32 101 etc.) et in Clemente Alexandrino (cf. Protr. 43 13 Paed. 350 5 390 16 Strom. II 235 20 236 28 III 11 12 17 32 45 1 Dind.). Nec iam infimis scriptoribus veluti Leoni Diacono (cf. 19 14 ed. Bonn.) et Procopio depravatae vocis ἀναίδην usum negarim, cum Iosephi latina versio ἀνέδην (in Ap. 2 273) vocabulo „impudentem" reddat. Quamquam ἀναίδην περιΐπταται Laurentio Lydo relinquere non debuit Wachsmuth de ost. 14 13.

6) Inter formas Ἀλκμέων Ἀλκμαίων (Ἀλκμάων Ἀλκμάν) cum magna sit dissensio in libris scriptorum, quid pro certo possit haberi breviter exponam plerumque eos qui antehac de ea re egerunt secutus: 1) Ἀλκμᾱόνα M 394 cf. KB I 173.

Digitized by Google

Et in his quidem rebus papyri Neapolitanae itemque Iatricorum libellus sicuti consentaneum est a communi eloquendi vitio vel potius consuetudine immunes fere manserunt, cum in iisdem saepissime deprehendantur vitia ex itacismo oborta, ad quae nunc deflectit oratio. Hac autem in quaestione quadripartitum sequar ordinem;

---

2) Ἀλκμάν Laconum poeta. 3) Attici dixerunt Ἀλκμέων Ἀλκμεωνίδαι; adsunt quinque lapides s. IV—I cf. Meist.[2] 28 56, saepius in libris -μεων- servatum est, Ἀλκμεωνίδαι Rep. Ath. 27 19 Bl.[2] 4) Etiam Euripides fabellam suam nomine inscripsit Ἀλκμέων; namque Ἀλκμαίων ex illius manu prodiisse Ioannes Wachtler qui de tota quaestione multa verba fecit in diss. (Berol. 1896 21—25) „de Alcmaeone Crotoniata" mihi non persuasit, quamvis sit Ἀλκμαίων in lapide Euripidis fabularum indicem referente CIS 1152 (i). Tenemus enim grammaticum qui disserte admoneat (AO II 337 4) „Ἀλκμέωνος· τὸ με̄ ψιλόν, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἔχει ἡ χρῆσις" (et hoc loco et Atticorum titulis nisus A Nauck recte Ἀλκμέων scribit, cf. FTG[2] 379) et sic in Stobaeo fere tradere solet cod. M, cf. fr. 75 78 80 82 84—86 N[2] (ceteras scaenicorum Graecorum fabulas quae sub nomine Ἀλκμαίων feruntur omitto; etiam in his diphthongum sustulit Nauck). 5) Legerant in suis Graecorum tragicorum exemplaribus Ἀλκμέων poetae Latini (cf. Ribbeck ap. Ritschl opuscul. II 513) et scripserunt insiticia interposita vocali Alcŭmĕō quod nomen incorruptum legitur in Marii Victorini de rebus orthographicis libro VI 8 8 9 21 K; quae huc faciunt Ennii fragmenta plerumque a Cicerone servata nomen prae se ferunt Alcmaeonis, quod tamen editorum pravo potius silentio quam memoriae imputandum esse Ribbeck comprobavit l. l., cum „Alcmeo" non numquam in Ciceronis libris esse affirmaret; octo Attii Alcumeonis fragmenta uni Nonio debemus, cuius libri in scribendo illo nomine variant quidem magnopere, sed magis Alci-(Alce-)meone quam -maeone elicias. Termino romana veste induto edidit Plautus Capt. 562 „et quidem Alcumeus atque Orestes et Lycurgus postea." 6) „Aut Alcmaeoniae furiae aut ieiunia Phinei" dixit Propertius III 5 41 qui nisi altera syllaba ut longa usus esset vocabulum illud in versum recipere non potuisset. 7) Praeter Atticorum titulos et Euripidis fabularum laterculum haec inveni lapidum testimonia: Ἀλκμέωνος IMB 377 42 43 (Teni IV—III), volumina CIL frustra consuli; itaque forma Ἀλκμαίων uno tantum titulorum teste defendi videtur eoque aperte falso. 8) Ne Crotoniatae quidem medici nomen ut Ἀλκμαίων esse credam possum adduci. Primum enim Doricae illum gentis fuisse teneamus oportet; deinde quod Wachtler nihili esse ducendum dicit Theodoreti locum (Ἀλκμὰν ὁ Πειρίθου Κροτωνιάτης) cum habeat eius auctor Clemens Alexandrinus Ἀλκμαίων, nimiam librariis habet fidem quae quam lubrica sit ex Himerio potest cognosci, in quo Ἀλκμαίων vocatur lyricus Lacedaemonius or. 5 3; denique neglexit quae ipse paulo antea (p. 9) attulerat „Alcman" Hieronym. ad Abr. 1408 Ol. XLIII = Ἀλκμάν Sync. 403 14 (alio loco scribit 'Alcmeon' Hieronymus ad Abr. 1360 ol. XXXI). Hac in controversia quod nihil lucis affulget ex Iatricis valde est dolendum; istum verum medicum Ἀλκμάν non Ἀλκμαίων nomen habuisse mea fert opinio, cuius doctrinam cum maxime Iones propagarent ortum est Ἀλκμέων deinde Ἀλκμαίων.

7) cf. Phrynich. BA 33 33 γρυμεῖα: ἣν οἱ πολλοὶ γρύτην (σκευῶν γρύτην M II 108 27 (III[am]) κρυτοπωλῶν BU 9 1 12 (III[pr]) καλοῦσι, Δίφιλος καὶ ἄνευ τοῦ ῑ γρυμέαν, ac similiter p. 250 Lob. Rem conficit Sotadis locus ab Athenaeo VII 293[b] servatus (II 447 K): ὤπτησα τὰ μέσα, τὴν δὲ λοιπὴν γρυμέαν ἔψω. Inde recte L Dindorf (Th. L. Gr. II 792[c]) formam γρυμαία reiecit, veteribus aut γρυμέα aut γρυμεία (hoc praeter Phrynichum solum legitur EG 130 5; quod ibidem additur ἣν οἱ πολλοὶ γραμεῖαν καλοῦσι, monstruosam videtur continere formam, quae haud scio an ex Phrynichi papyrorumque testimonio in γρύτην corrigenda sit) vindicans; γρυμέα etiam in libris Pollucis 10 150. De meretrice quadam Γρυμαία appellata mentio iniecta est Ath. XIII 583[e], ubi tamen Γρυμέα recte restituisse existimandus est Kaibel.

8) γαιῶδες WL 1442.

Digitized by Google

maximam obtinent partem, quae de litteris ι et ει inter sese commutatis erunt commemoranda, sequuntur de ηι et ει quae notatu digna esse videntur, tum de litterula ι in volgari sermone evanida exponetur, incipiam vero a ratione, quae intercedit inter vocales cum ει η tum ι η.

Atque si de vocalibus ει et η[1]) quomodo inter se cohaereant quaerimus, duo in genera locorum numerus dividendus est, alterum in quo ει in η mutatur ante vocalem — sic plerumque fit — alterum ubi litteram η pro ει illatam sequitur consona. Nam diphthongi ει in locum vocalis η suppositae aut nulla aut perdubia sunt vestigia: ΠΡΙΝΕΙ θ 37 2 (no, Mekleri πρὶν ἤ certum est; mea tamen sententia haec corruptela ad nostram quaestionem propterea nil valet, quia voculas εἰ et ἤ in scribendo facile misceri posse testes sunt codices) ΠΑΡΑΠΛΕΙCΙΟΙC μ 103 32 (n; haec papyrus ut quae omnium prima descripta sit multa ex Italorum socordia traxit levioris generis vitia, e. g. κ et χ saepe praeter morem alternant). Ad priorem illum ordinem haec fere referenda: cημῆ[α ap *1012 VII² 16, 20 5 cημηώcαcθαι 6, 21 1 (o, CΗΜΕΙΩ — n) cημήωcιν 17, 23 8 ὧδε δ' ἀναπνήουcι καὶ ἐκπνήουcι λίφαιμο[ι] cάρκων cήριγγεc 25, 35 3 (= Emped. vs. 287 Stein) ἀρεcκήαιc 27, 40 4 πλῆο[ν 5; πλήων ap *1055 VI¹ 2, 17 1 πληόνων 4 Βιωνήου 19 3 (nam hoc sensus postulat); ἀνγῆον Ε? p. *908 X² 97, 3 5; Ἀκαδήμη[αν †Ακ 24 5 αι (o) Πυθαγ[ορ]ήουc Ο IV 727, 10 7; CΗΜΗΟΥCΘΑΙ Ε p. X¹ 3 2; πλή⟨ο⟩να *Μ X² 74, 6 7 (on) πραγματήαc 75, 9 1; ἀλήθηαν Δ *π 23 3; Να[υcι]φανήο[ιc] ρ II †19 17 (no) μηωτικῆc I *217 9 (no); ex Iatricorum libro accedit ἐκμαγῆο[ν 17 6 πλήονα 33 39 (πλείω 20 11 ex πλήω videtur esse correctum).[2]) Ad alterum genus quae pertinere videntur ex parte dubitatione sunt parum libera: δῆνα *θ 37 9 bis (no) ἄπηρο[ν *θᾱ 15 29 (no) ὀ[ν]ηδιcθείcηc *μ 100 2 (n) ἀπροcδεῆ[c (plur.) *θδ 173 23; de μ[ανθά]νην cf. supra p. 23.

Inter litteras η et ι multo rarior sicuti par est deprehenditur familiaritas: Δημόκρητον *ορ 29 27 (-ΚΡΗΤ- o, -ΚΡ ΙΤ- n) cχῆcμα Ε? p. *908 X² 96, 2 5 (no) ὁcιμέραι *ο 28 25 (no), ἐφ' ἱμῶν *θδ 131 17 si modo certum est. Neapolitanorum potius quam antiquitatis auctoritate nititur ΗΑΜΒΙΚΟΝ π *VI² 128, 2 18 ΠΕΡΗ|ΤΩΝ *ευ 126 16, ubi ni fallor in papyro exstitit ΠΕΡΙΚ|ΤΩΝ addito aequandi versus causa signo aliunde sat noto.

His expositis cum aliae vocalium permutationes ex itacismo pro-

---

1) cf. GM³ 132 sq. Meist.² 37.

2) Hanc lapidum Augustei potissimum aevi esse consuetudinem iam in vulgus notum est (cf. Meist.² 37), primus monuerat Dittenberger CIA III 788 et alibi.

Digitized by Google

fectae in Epicurea bybliotheca non sint conspicuae, quae inter ι et ει intercedat ratio aperiendum videtur.

Et primum quibus locis iota pro ει scriptum sit exponam. φθίρεcθαι *θδ 168 6, ἔπιτ' αὖ *μ 78 16, χαλκῖc *Στ 8 6 ἐκῖνον 9 1 χῖλοc 26 4 ταπινόν 27 3 μίνας 27 4, ἀπιρολογία ρ I *7 34 Ϲὐ[βουλίδι *85 13 ὀνιδίζει II *94 6, ΠΡΟΚΙΜ[ΕΝ . . ρ *XI² 11, 1 10 ΑΠΕΙΘΙC *ορ 33 27, ΛΕΞΙC π *IV² 171, 73 9, σημιώματα *Δπ XI² 5, 3 9 οὐδίc π *XI² 159, 6 17 (inc.) πᾶν οἰκῖον (sic scrib.) ap *1055 VI¹ 2, 20 10, μίζονα p. *807 X² 43, 2 2, χριωδεστέρων ap *862 5 6 (Scott Hercul. 313 sqq.), Ἰρ[ή]νην *ευ 79 5, χιμάζου[c]ιν Ϲ p. *1191 (est haec pap. inter vetustissimas) WS I 29 53 ἀντιτῖνον 64[2]); nec desunt talia in melioribus libris: ὀφιλοῦντα ρ I 264 20 διvότη[cι]ν II 33 6, ἐπιτίνει πα fr. 7 8, πλίονα διατίνηι πh 16 16 29 24 ἀν]επιτήδιομ Ϲκῆ 17 8 ἐκίνω 13 19 ἐκῖνο 8 9 ἀπο]δικνύω 9 10.

Atque haec quidem in quovis librario inter vitia numeranda sunt, sed diphthongo pro longa ι deteriores ex more potius quam negligentia utuntur. Quem morem quomodo et quibusnam in formis adhibuerint veteres nondum satis constat.[3]) Arduum qui haec omnia explanaturus est suscipiet laborem; nam non solum tituli papyrique consulendi, verum etiam in librorum vetustiorum usum oportebit inquiri, quorum multi sunt, qui non nisi in longi iota locum quamvis raro substituant diphthongum. Ipse intra artiores me continebo fines atque ea tantum memorabo, quae ex usu VH digna sunt cognitu[4]) paucis extrinsecus ascitis testimoniis.[5])

---

1) Non enim CYNAICΘAICECΘAI †πα fr. 1 3 neque HNITTETAI ρ II *171 4 (n) papyro auctore a Neapolitanis tradi animum possum inducere, quemadmodum etiam ΔΥΔΑΓ[Μ]Α *μ 70 17 iisdem crimini dandum censeo. Alia res de papyris, inter quas exstitit quae constanter πυχῶν pro πηχῶν exhiberet, libellus mathematicus e pago Akhmim allatus (s. VI—VII; cf. J Baillet, mémoires de la mission archéologique fr. au Caire IX 63).

2) Scatent his *Iatrica: ἡμῖc 2 19 24 35 25 26 29 26 12 33 42 ἐπί (= ἐπεί) 13 36 29 45 37 46 ἔπιτα 33 47 ἐπιcάκτωι 18 26 μίζονεc 28 25 μίζων 31 48[b] ἀπολίπεcθαι 28 48[c] ἀπολιφθῆναι 27 39 ἀπιθέc 2 29 ἀλῖπται 31 20 ἀχρῖον 30 35 ἀποδίξομεν 28 17 κράcιc 5 21 (plur.) καθάρcιc 8 36 χιμῶ[να 36 40.

3) In universum v. GM[3] 180 Meist.[2] 39 Blass Ausspr.[3] 58 sq. 61 sq. Schmiedel § 5 13.

4) ex VH quaedam composuit A v Bamberg ZfdG 1874 13—16.

5) Breviter singulorum temporum usum in scribendo observatum exponam. Antiquissimae quas quidem recuperatas tenemus Aegyptiorum papyri norunt diphthongum pro longo iota repositam (ἡμεῖν M II 2 21 260—259[a]), maxime vero ille usus floruit primis p. C. saeculis, rursus Byzantini paulatim ad veriores formas redierunt. Tamen plurimi codices aetatem tulerunt, quibus multis locis adulterinam reliquit diphthongum aetas extrema. Quod cum in Sacri potissimum Codicis cadat testes antiquissimos — exempli loco LXX Sarravianum (s. IV) nomino — plurimis s. X vel XI quoque codicibus potest comprobari; summae in hac re auctoritatis esse censeo Dionis Chrysostomi librum M qui tametsi s. XVI confectus est tamen omnium maxime veterum morem retinuit.

Digitized by Google

Antequam de singulis stirpibus agetur, generatim quaedam monenda sunt.[1])

Verborum quae a vocali ι incipiunt tempora praeterita, ubi aut augmenti aut vi reduplicationis prima littera producitur, sic scribunt *librarii: ἴσχυσεν ευ 117 5[2]) συνιστορηκέναι μ 84 13 καθίκοντο 87 15 ἀφιγμένα ορ 3 8 — ἀ]φείγμεθα Ε p. *176 OI 172, 80 1.

E numero nominum in -ίτης -ῖτις memoro ἀν]δρωνῖτις *Στ 34 2; Ἀσκαλωνίτης 75 2; μαργείτειαν μαργειτομανίας ρ I *139 15 *207 13 (†υ 20 5 in o — deficit n — exstat MAPΓETOMANIC Angli videlicet vitium)[3]); ὁπλειτικόν ρ II *173 fr. 10; πολείτης sim. solemnis est forma in *ευ ρ p. *1672 quam praefert ρ libr. *δ *μ, legimus etiam †οι 8 2 ρ I †61 12; Συ[β]αρειτῶν *μ 86 20; τεχνείτης sim. in ρ libr. *γ*δ plus habent testium quam formae in — νίτης terminatae adde †οι 17 21 (— νίτ — *ορ 34 3 *μ 24 40 40 28); φρενεῖτις *Iatr 4 14. His adiungo Μεταποντῖνος *Iatr 8 11 Καλαμῖνος *μ 87 19.

De formis comparativi in -ίων haec fere habeo: β[ε]λτείων ρ I †89 28, βέλτειον *7 6 †27 8 †180 20 *θ? XI[2] 42, 23 3, βελτείω ρ I *195 13 *μ 6 13 π *VII[2] 83, 5 10, βελτείους †πα 20 12 π *IV[2] 195, 98 18, ἥδειον *πρ 16 4, ἡδείω *Στ 7 3, ἔνγειον ap. *1013 Scott Hercul. 307 5.[4])

Deinde in pronominibus ἡμῖν ὑμῖν frequens est diphthongo locus: ἡμεῖν *ευ 112 13 ρ I *122 6 *129 7 *143 17 *184 17 *192 10 *194 19 ap. *1041 X[2] 145, 8 12 (dubium est ἡμεῖ[ν *Π 11[a] 8 cum sit in o HMIN) ap. *1012 VII[2] 24, 33 5 ὑμεῖν 29, 44 5. Contra ἡμῖν in deterioribus *θᾱ 2 31 6 16 7 4 11 23 12 39 41 *Iatr 21 9 29 46 28 37 34 43 49 36 8 38 43 39 31 (ἡμεῖν 24 28 fr. 5 1).

Restant nonnullae voculae in -ί exeuntes: νυνεί ρ I *120 5 *138 17 τοιουδεί Ε p. *1091 WS I 29 61 τ[α]δεί 30 75, immo etiam TONΔΙ Ε ῑδ VI[2] 8 1.[5])

Ad singula descendenti breviter eae voces sunt perstringendae, quarum iota redditur saepius vel rarius diphthongo ει in VH, sed

---

1) Meliorum codicum probas lectiones nisi quid gravius dicendum ubique omittam.

2) ἐνισχυούσα[ις *ευ 147 18 ἰσχυρά *Iatr 5 41; εἰσχύς et εἰσχυρός mihi quidem neque e papyris neque e titulis cognitum. Nam nil valet εἰσχυρά DPM 2 18 (saepe ει = ῑ), εἰσχύσεις LXX Sap. Sal. 7 6 C. s. IV.

3) μαργείτης Aristot. poet. 3 1448[b] 30 codex (sed 38 μαργίτης) μαργείτην Plato Alc. II 147[c] B μαργείτου Dio Chrys. 53 4 M, Clem. Al. strom. vol. II 21 3 cod.

4) cf. WSchulze qu. ep. 300 527, τάχειον PAS III 125 (Pis. i) IMB 481 185 (104[p]) BU 417 28 (I[pf]) 451 11 (I—II) βελτείω Rep. Ath. 40 15 Bl[3] βέλτειον Hyperid. Eux. 11 καλλειόνων καλλείω or. fun. 19 28 βε[λ]θειώσεσιν (!) Philo I 248 16 pap. βελτειοῦν PLou 21 30 (616[p]). Accedunt permulta codicum testimonia, e. g. ἔγγειον fere constans est in nonnullis mathematicorum libris scriptura.

5) cf. τοιαυτηνεί ταυτεί νυνεί *ΕΟe 16 B[a] 8 13 A[b] 9 18[c] 1 (nusquam -ί) νυνεί Hyperid. Ath. 3 PLou 63 XII 94 (165[a]) BU 358 15 (151[p]) δευρε[ί 180 9 (172[p]). Id genus multa etiam in codices pervenere.

Digitized by Google

cum de quantitate nulla posset esse dubitatio cur diutius in his morarer causam non vidi: ἀκριβῆς ἐμβρείθεια Ε †ιδ̄ VI² 4 7 γίνομαι γινώσκω γρεῖφον ρ I *181 24 δειθυραμβικούς *μ 9 6 δριμύς Εὐριπίδης Εἴβυ[κος *ευ 18 5 Εἴδα 7 5 (gen.) Εἴλιον π *IV² 195, 98 4 ἵμερος Ε[ἶ]ριδει *ευ 36 26 κινῶ κλίνω κρίνω λε[ιμόν Iatr 37 46 Μιλήσιος μιμοῦμαι μισῶ Νιρεύς ὁμιλία [ὁρ]νείθων *Iatr 26 6 καταπείνεται *Iatr 24 24 πνείγει *ορ 15 23 ταρειχευταί *c 2 8 τιμή Ὑ]περείονος *ευ 27 6 Φοίνεικα ρ I *187 1. Singillatim haec fere tractanda sunt.

Ἀφροδείτη *ευ 42 18 54 9 (-διτ- 40 10 15 54 14 57 9) ρ I *216 3 II *289 4 *μ 80 7 Ἀφροδείσια †φιλαργ X² 173, 37 5.[1])

Βουσείριδος ρ I *216 19 (alius locus non reperitur).[2])

δεδία[σι *θ 34 19.[3])

ἐκθλείψουσιν *Iatr 18 33 (ἐκθλειβομένο[υς *c 13 34 παραθλιβομένης *Iatr 18 33).[4])

ἀνείησι *μ 84 16 συνειέναι *ομ 10 3; plerumque in deterioribus quoque libris iota retinetur, cf. ind. verb. s. ἵημι.[5])

ἰλιγγιᾶν ρ II †176 6.[6])

εἰλυ[σπώ]μενα *Iatr. 37 32.[7])

εἰνῶν *Iatr 17 29.

κιών †πh 9 13 14 16 X p †307 VIII² 192, 14 15.[8])

λείαν *ομ 9 6 *μ 70 16 ρ I †85 13 *Iatr 26 49 31 46 (λίαν 30 51 *ορ 45 11 ρ II *187 fr. 14).

μεικρός *Στ 24 5 π *IV² 195, 98 2 Ε p *908 X² 100, 6 10 ap *1055 VI¹ 2, 7 4 μεικραιτίους 21 7 (μικ- *μ 108 8 *ορ 18 23 29 25 ρ I *122 20 *134 11 II *98 14 *293 7 *Iatr 22 16 31 43).

---

1) Antiquissimum existimo exemplum Ἀφροδείτης DS 370° 160 (Erythris paulo post 278ᵃ); permulta praebent tabulae astrologorum papyraceae.

2) In papyris est ἐν τῆι . . . Βουσιρίτηι RL 31 7 (258ᵃ) ἐν Βουσείρι M II 43 9 (258—253ᵃ) Βουσίρεως BU 552 11 4 (263ᵖ) ἐν τῷ Βουσείρι ὄρμῳ PMB 73 260 (IVᵖ) Βουσίρεως W 1889 216 3 (byz.). Quod ad codices attinet Isocratis Γ „diphthongi in hoc nomine usque tenax" est teste Bekkero ad or. 11 in., variant libri Strabonis (Βούσιρις 802 D² -σειρ- CD¹F, Βουσιρίτῃ ib. CD² -σειρ- D¹F, Βούσιριν D -σειρ- CF, Βουσιρίτῃ CD -ρειτ- F, Βουσίριδος omnes), Βουσειρίτην Porphyr. script. min. 242 1 N² intactum reliquit editor.

3) Longum iota est apud librarios, velut Atticorum scriptorum (δέδειτε Thuc. 4 126 E δεδειότα 8 52 EF δεδειῶς 57 66 68 EF, δέδεια Soph. OC 1469 L, δεδειώς Plato Theait. 189° T) et Iosephi (ἐδεδείεσαν δεδειῶς δεδειότες A 13 426 17 84 V 104 P, δεδειότας A 1 109 M).

4) τεθλειμμένων τεθλειμμένος tit. Sesti inventus (120ᵃ) vs. 54 59 cf. WS I 32 sqq.

5) ἀφείημι ἀφείομεν Latysch. Inscr. II 52 401 ἀφειέτωι Berl. Sitz.-Ber. 1895 895 4 (Iᵃ), προειέναι BU 140 17 (Iᵖᶠ) ἀνείεσθαι Rep. Ath. 38 2 Bl²; de ī monuere A Nauck Philol. XI 465 Mél. gr. rom. II 541 KB II 215 W Schulze qu. ep. 531.

6) Repetitur Platonis sententia Gorg. 486ᵇ (ἰλιγγιῴης) cui auctori M Schanz praef. ad vol. VII v εἰλιγγιῶ ubique aut relinquendum cum libris aut restituendum esse arbitratur; utrumque probavit Herodianus, εἰλιγγιᾶν καὶ ἰλιγγιᾶν II 499 33 L.

7) εἰλυσπώμενα Philo quis heres 177 21 Scheil *pap. s. VI.

8) De posteriorum voce κειών cf. GM² 181 W Schulze qu. ep. 293 adn. 2.

Digitized by Google

μείγνυμι. Ea quae ex VH adhuc prodierunt praeter συναναμιγνύμενα *θδ 162 39 (cf. φθίρεσθαι 168 5 alia) probam et antiquam defendunt scripturam: ΕΠΙΜΕΙΓΝΥ .. †πh 6 21 ΜΕΙΓΝΥC .. †Ακ OIV 721, 4 24 μ[ε]ιγνύωσι *ορ 18 27 μειγνύς *μ 13 1, μείξηι †πh 19 16 (?) συνέμειξ[εν †Ακ OIV 728, 10 9, μέμεικται †υ 19 19 cf. *Στ 66 3 ρ †IV² 189, 92 9, μειχθέντα *ευ 11 8 cf. †πh 12 20 *μ 11 16, μεικτός †υ 16 31 cf. †πα fr. 58 7, ἀνεπιμείκτους ρ I *121 27; μείξιν *μ 65 37 πα]ραμείξει 72 25 ἐπιμειξία †υ 6 21 †κ I² 85, 2 12 *θδ 137 16 *ορ 35 33. Adde *Iatr ἐπιμειχθέντος 12 31 ἐπ[ί]μειξ[ι]ν 2 38, at μῖξις 14 20 μίξει 24 2 συμμίξεως 19 14.[1])

Νεικόστρατος ρ I *197 7 aliaque id genus quae nil nos iuvant. Tum φιλονικεῖν *ορ 28 10 *Π 28 10 φιλονικίαν *Στ 9 3 recte, contra φιλονεικεῖν †οι 15 17; [φιλο]νεικῶν †κ I² 3, 2 4 dubium est.[2])

πειμελῆς *Iatr 17 37.

πείπτω *ευ 40 7 132 12 †c 17 25 †Π fr. 4ᵇ 4 col. 22ᵃ 4 †φ 5 6 17 21 *Iatr 26 48 27 31 32 33 26 34 44 49 (πιπ- ubique *μ *θδ *ορ π *994).

ῥεῖψαι *ορ 16 6 προσερρειμμένων ρ II *94 3 (π[ρος]ρῖψαι *θ 25 1).

τίνω: ἐὰν πλεῖον ἀργ[ύριον] ἐκτείνωσ[ι ρ II †144 fr. 1 τ[οῖ]ς ῥήτορσίν τινας μισθὸν ἐκτε[ίν]οντας *255 29.[3]) Neque ἔκτ(ε)ισις neque ἀποτ(ε)ίσω quaeque his similia sunt in VH inveni.

ἐπ[ι]τρείψειεν *ευ 88 1 (saepius διατρείβειν).[4])

φιλειτείοις *μ 86 11 (φιλιτίοις 18 33); plura infra dicentur.

φρείκη *θᾱ 1 13 15 21 [φ]ρεικώδεις *μ 50 14 (φρίκη *θᾱ 23 28 *ορ 3 15 φρίττω 12 14 bis).

Χεῖον ρ II *169 5 (Χίου *Στ 33 5).

ψειλός *μ 1 25 97 9 (ψιλά 100 42) ἐψ]ειλωμένως ρ I *200 12.[5])

Restat ut quibus locis breve iota in diphthongum abierit exponam: Ε[ἴ]ριδει *ευ 36 26 ἀληθε[ι]νάς *μ 88 4 παραρειθμῆ[ς]αι X Herm. XXV †483 19 εἰκνουμένους *ευ 109 24 λειαροῦ π *VI² 181, 32 20 φει-

---

1) Cf. Meist.³ 40 144. In actis papyraceis saepius scribitur diphthongus, cum plerumque dempta sit prior vocalis in magicorum libellis s. III—IV; nil valet μιχθεῖς' ἐν ᾄ[ντροις Bacchyl. 13 66, quod volumen ne cum editore principe anno circiter quinquagesimo a. C. exaratum esse iudices etiam aliis efficitur velut τρισκαίδε[κ' 7 44 Τισίαι 12 tit. οἰκτείροντα 5 158 Κνωσσίων 17 39 Κνῶσσον fr. 1 14. Ipse de alterius p. C. saeculi initio cogito.

2) De formis φιλονικία φιλονικεῖν v. Stahl qu. gr. ad Thuc. 39 sq. Schanz ad Plat. VI 1, VII—X (hic cummaxime consulendus est) O Glaser de rat. quae interc. inter serm. Polyb. et tit. s. III II I, diss. phil. Giss. 1894 69—72.

3) Cf. W Schulze qu. ep. 108; τίνω non τίνυω habent Herodas (2 54 51 3 46) et Babrius (27 3 137 5 Crus.); προσαποτεινέτω Wiener Denkschr. 1897 55 (Lyc. Iª ut vid.), et ἀποτεινέτω RL (258ª) 46 6 47 7 m. pr., ubi saepius τίνω scribitur.

4) Sed constanter τρῖβή διατρῖβή.

5) Vocabulum ψ(ε)ιλός (τόπος) de agri parte arboribus non consita frequens est in papyris; in corpore Berolinensi ψειλός vulgaris est scriptura (velut e s. IIᵖ: 26 17 71 7 80 10 277 11 5 etc.), paulo insolentius ψιλός, ut 95 21 (147ᵖ) 587 9 (141ᵖ).

Digitized by Google

λεῖσθαι ρ I *144 4.[1]) Neque vero οὔτεις neque ἀντεικόττε (!) legitur sicuti olim voluerat AdeBamberg ZfdG 1874 13; nam illic (μ 80 31) οὔτ' εἰς scribendum esse non animadverterat, hic veriora nos docuit Scott Hercul. 251 adn. 1 in ipsa papyro ΑΝΤΙΚΟΠΤΕΙ se legisse affirmans. Mira sunt haec: ΚΑΕΙ *ευ 79 30 (o) ϹΥΜΒΕΒΗΚΕΝΑΕΙ *Π 16[b] 9 ΠΑΡΟΞΥΝΕΕΙΝ 19[b] 3, quae num aliquid valeant in quaestionibus de pronuntiatione institutis videant alii.

Iam apte ad ea nomina pergitur, quae utrum in -εια an in -ία terminentur haud parvi est momenti.[2]) Possum equidem in hac quaestione multa congerere e codicum discrepantiis sacrorumque scriptorum consuetudine conlecta. Verum neque de his inferioris aetatis libris satis mihi constat neque Atticorum poetarum usum qui in hac re longe plurimi est aestimandus minorum testium mole obscurari volo. Itaque singulis vocibus quidquid ex poetica Atticorum consuetudine accessit diligenter subscribam his plerumque contentus.

αἰκείαν *ορ 27 13.[3])

Ἀκαδήμεια †Ακ 7 11 (no) 11 10 (o) 15 36 (-ΜΕΙΑϹ o, -ΜΙΑ · n!) 17 33 (no) 35 15 (no) OIV 729, 12 2 cf. Ἀκαδήμη[αν 24 5ai (o) — Ἀκαδήμιαν *Στ 61 6.[4])

ἀλαζονεία †υ 19 6 ρ II *149 fr. 6 †αι 275 15 — [ἀλα]ζονία π†IV[2] 189, 92 2.[5])

Ἀλεξανδρεία ρ II †145 11 *c 2 6 — Α[λ]εξανδρίας †Ακ 34 5.[6])

ἀμελία †οι 4 7 †φιλαργ VII[2] 130, 8 2, ἀ]μελ[ί]αν *μ 75 14 certum esse videtur.[7])

---

1) De epicorum usu cf. WSchulze qu. ep. 386 sq., qui apposuit grammaticorum quoque veterum testimonia de longa vocali ι, licet fuerint qui saniore uterentur ratione; Φειλείνου Ath. Mitth. XIV 321 φειλουμένη Latysch. II 367, φειλοπάτορος BU 534 11 (216[p]) φειλ(ανθρώπου) 12 18. Tamen his non multum efficitur.

2) Cf. GM[2] 183 Meist.[2] 39 sqq. Glaser l. l. 72—75.

3) Antipaenultima longa est Aesch. Prom. 93 178 Soph. El. 486 (cf. Kaibel p. 150) Ar. Eccl. 663 (errat Stahl qu. gr.[2] 39, qui hic brevem esse syllabam autumat), anceps autem Soph. OC 748 Ar. Av. 1671; cf. αἰκείας Rep. Ath. 74 15 Bl[2], LeoMeyer Bezz. B. I 88.

4) Ἀκαδήμεια metrum flagitat (libri ε carent) Ar. Nub. 1006, fr. Epicratis II 287 K, fr. Alexidis II 306 327 K, nil discimus ex fragmentis Antiphanis (II 23 K) et Ephippi (II 257 K); ex Atticorum titulis Ἀκαδήμεια (III[ar]) et Ἀκαδήμεα (i) erutum, cf. Meist.[2] 39. Vulgo Cobeto (NL 77) Atticae vocis renovatio tribuitur, sed antea WDindorf in Athenaeo diphthongum restituit. De Platone cf. Schanz VII 11; et aliis in libris non paucis recta scriptura temporum fugit iniuriam.

5) ἀλαζονεία Ar. Eq. 290 903 Ran. 919 Menand. III 209 K monost. 21 Posidipp. III 343 K ἀλαζονείας δεόμενος com. anon. Mein. V CCCLXX; verum saepe ἀλαζονία in posteriorum usu volgari esse adhibitum sacri comprobant libri, atque Tischendorf hunc in modum in editione NT legi voluit, cf. Gregory 88.

6) hoc merum vitium, cf. Ἀλεξανδρεία (∪ – – – ∪) Kaib. Ep. 357 3 (i), neque nos iuvat Ἀλεξανδρία κόρη (∪ – – – ∪ ∪ –) 586 1 (II—III).

7) ἀλλ' ἀμελίᾳ δὸς αὐτὰ καὶ φαύλως φέρε Eurip. I. Au. 850, τὰ μὲν κατ' οἴκους ἀμελίᾳ παρεὶς ἐᾷ fr. Antiop. 187 2 N[2], alibi non legitur. Cf. ἀμελίαν IMB 521 7 (Ephes. 34[a]); sed diphthongum scribi voluit Herodian. II 476 26 (παρὰ τὸ ἀμελής).

Digitized by Google

ἐπιμέλεια ubique.
Μεταμέλε[ιαν *ευ 35 19.
ἀπαθίας †φ 7 9.
κακοπαθία *ευ 36 10 ρ II †205 18 *301 fr. 6.
μετριοπαθία ρ II †272 4 *Iatr 2 20 21.
συμπαθία *θ 8 4 †πα fr. 43 8.[1])
δημοκρατία ubique, cf. ρ II ind. verb.[2])
ἐπικράτειαν Ε p 1431 8 4 *Iatr 5 14.[3])
δυσεργίαν πh 42 17.[4])
ἐνέργεια *ευ 117 8 ρ †IV² 182, 84 16.
συνεργία *ευ 124 21 ρ I *4 22 †34 14 *270 34, c]υνερ[γ]ίας μ 69 28 certum.
ἑρμηνεία saepe cf. ρ II ind. verb., ἑρμηνία Ε p 1151 1 5.[5])
εὐηθία ρ I *209 4.[6])
συνή[θ]ειαν μ 99 15.[7])
εὐ]στάθειαν *μ 33 12.[8])
εὐσταλείαι †οι 23 41.[9])
εὐφυείαι ρ II †3 12.[10])
θεωρία passim, θεωρεία ρ I *122 21.[11])
ληρείας *μ 92 9.[12])
νουθετείας †β fr. 4 9 νου]θετείαι[c πα fr. 66 3.
προεδ[ρ]ίαν *ευ 77 1 (sic olim exstitisse videtur).[13])

---

1) Illa quattuor vocabula excepto ἀπάθεια quod primi philosophi adhibuerunt Atticis ignota fuerunt; ἔκλασε συμπαθίην Antip. Thess. app. Plan. 143 2. De voce κακοπαθία multa e titulis congessit Glaser l. l. 73—74.

2) ὦ δημοκρατία Ar. Ach. 618 Av. 1570 τὴν δημοκρατίαν Pl. 949 versuum initio ita ut bifariam metiri possis; . . . ἀεὶ συνοῦσαι· δημοκρατία θατέρᾳ | ὄνομ' ἐστί fr. Heniochi II 434 K.

3) deest apud poetas sicut ex iis quae sequuntur δυσεργία ἐνέργεια συνεργία ἑρμήνεια εὐστάθεια εὐστάλεια ληρεία νουθετεία συνέτεια.

4) Attici ignorant.

5) ἑρμηνία saepe in sacris scriptis me legisse memini.

6) εὐηθία Aesch. Pr. 383 Eur. Hipp. 639 fr. 904 N² com. an. BA 91 26 (Mein. IV 602), εὐηθία μοι φαίνεται Φιλουμένη Men. III 186 K; cf. εὐηθίαν Inscr. Epid. Baun. Stud. I 126 (κακοηθία Hyperid. Euxen. 32).

7) Nihil docet μακρὰν συνήθειαν βραχεῖ λῦσαι χρόνῳ Men. III 206 K, ubi συνηθίαν voluerat Meineke.

8) Vox illa a posterioribus in sermonis usum recepta; εὐσταθεία CIG III 4957 4 45 (Aeg. 68ᵖ) εὐσταθία Latysch. I 75 (i).

9) Idem de hoc vocabulo dicendum praeter quod iam apud Hippocratem legitur, cf. Thes. L. G. III 2451.

10) E poetis versus quidem qui huc faciat non est servatus (εὐφυία Herodian. II 514 8), verum εὐφύεια disertis verbis Alexidem scripsisse affirmatur EM 462 28 (II 405 K).

11) Hoc apertum est vitium; θεωρῐ́α poetae ut Aesch. Prom. 802 Sophocl. OC 1491 Eur. Bacch. 1047 al.

12) add. lex.

13) προεδρῐ́α Ar. Eq. 575 702 Thesm. 834 -ρῐ́α Ach. 42 Eq. 703 704 (καί κε προεδρ⟨ε⟩ίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἀροῖτο Xenoph. ap. Ath. X 414ᵃ), cf. ὡς ἀσχολός γε συγγόνων προεδρίᾳ Eur. Or. 93; v. Stahl qu. gr.² 40.

Digitized by Google

cυνεδρίαι ρ I †378 14 — cυνεδρείαν †17 35.[1])

οὐ διηγ[ήcecθέ] μοι τὰc [τοῦ] δεῖνοc cυ[νε]τείαc †υ 23 34.[2])

ὠφελία †πε̄ 1 2 23 3 †οι 3 4 *ορ 48 16 *μ 54 30 55 18 99 8 ρ I *228 16 †271 6 †356 10 *ευ 98 17 100 10 †πα 17 24 fr. 20 4 49 7 ὠφέλ⟨ί⟩ας *ευ 97 24 (n) — ὠφέλειαν 145 16.[3])

Hiscum iungo μυροπωλίοις *ορ 21 19[4]) καθαρειοτέροις ἀνθρώποις ρ II 150 8.[5])

Protinus de iis verbis sit disputatio, in quibus vocales ει inter se contiguae certa sub condicione in unum coalescere potuerunt. Nusquam aliter scribitur atque διικνεῖcθαι διιcτάνειν sim. (cf. θ 8 10 c 25 30 27 3 Ακ 19 1 ρ II 150 fr. 7 Iatr 37 52 39 29) sed περίcτacθαι *ορ 34 26 (no) περιcτάνει †πα fr. 50 2 (n) περίcταται ρ I *99 33 (o), contra περιcταμένους ρ I †258 4 περιcτῆτ[αι †πh 46 23 π]εριίcταμεν π †IV² 158, 54 12; incertum est περίcταται †κ I 4, 2 18 (n; in o minutum apparet intervallum inter ι et c). De verbi περίειμι formis (περι(ι)έναι περι(ι)ών al.) ex VH nihil potest disci.[6]) Eadem ratione simulatque vocales ι et ει permisceri coeperunt comparata sunt posteriorum ὑγεία ὑγεινός ταμεῖον ἐπεικής ἐπεικία, de quibus haec inspicienda sunt memoriam VH consulenti: ὑγίεια *μ 38 4 ρ I †258 2 II †58 4 †οι 11 39 *Iatr 6 17 8 40 13 20 20 45 ὑγείαc *θ 2 12[7]), ὑγιεινός ρ I †329 30 II †10 17 †266 33 *Π 15[b] 9 fr. 1 3[8]) (ὑγιής ρ I 64 4 II 117 12 οι 16 9 Iatr 8 14 17 26 34 28 11)[9]), τ[α]μ[ε]ῖα ρ I *171 5 (sic pro certo

1) ἔχθραι τε καὶ cτέργηθρα καὶ cυνεδρίαι Aesch. Prom. 490.

2) Sic restituit Sauppe; cυνέτεια add. lex.

3) ὠφελῖα Eurip. Andr. 539 Alcm. fr. 78 N² (Euripidem forma ὠφελία usum esse auctor est Zonaras 1897) Ar. Eccl. 576, verum ἀλλ' εἴ τις ὠφέλεια οὐκ ἀπώcομαι Soph. El. 944 τίc οὖν παρ' ἡμῶν ἐcτιν ὠφελειά coι Ar. Thesm. 183, cf. Stahl qu. gr.² 40, MSchanz ad Plat. vol. II 2, VII sq.; ὠφελία semel adhuc in titulis Atticis CIA I 85 3 (cf. Meist.² 44) [ὠφε]λίαc BCH XX 126 11 (Mantin. I[a²]), ὠφέλειαν in pap. oratoris ptol. aet. ignoti Rév. arch. 1862 t. 2, 144 5 (ὠφέλεια· εἰ ἡ παράδοcιc Herodian. II 611 1).

4) μυροπώλιον Hyperid. Athenag. 3 3 5 12; cf. Riemann Rév. de phil. IX 66.

5) cf. Diod. I LIV Vog., ubi Dindorf solum formas καθάριος καθαριότης edendas curavit.

6) Hac enim in re Atticae comoediae auctores plerumque breviores formas adhibuisse metro firmatur (quinque locos indicat Jacoby in indice frgm. com. s. v. περίειμι), tum in fragmento quodam Aristophanis (II 1188 Mein.) εἴ τις κολακεύει περιιὼν καὶ τὰc κροκύδαc ἀφαιρῶν illud περιιών a Meinekio coniectura illatum cum traditum sit corrupte παρών. Et haec certa videtur esse correctura; sed Ar. Vesp. ubi πέρῐών (libri περιῶν) versui satisfacit suadente Porsone, nunc Brunckii emendatio πειρῶν ab omnibus recipitur. Tragicos frustra de hac quaestione consulueris. Quae cum ita sint recte Wilamowitzium pronuntiasse apud Atticos scriptores alterum esse eximendum iota (cf. Arist. et Athen. II 400), veri admodum est simile.

7) ὑγεία plerumque papyri (ὑγίειαν G II 143 4 5 s. VI—VII), ἄγαλμα τῆc Ὑγείαc Hyperid. Eux. 19 m. pr.; ὑγεία Strab. 262 286 ὑγίειαν 269 bis.

8) Perpauci libri ὑγεινός quam vocem olim usitatissimam fuisse nomen Hygini indicat servasse videntur: ὑγεινῶ Philo quis her. 184 3 Scheil pap. ὑγεινῶν Athenag. 49 9 Schw. cod. ὑγινόν Menand. rhet. Walz IX 151 Paris. opt. ὑγινοτάτη Galen. ap. Oribas. I 113 9 A.

9) In hoc vocabulo aut nusquam aut ab infimi ordinis sermone iota ex-

Digitized by Google

legi videtur)[1]), ἐπιείκεια ρ II 277 2, ἐπιεικής πτ 12 15 πε̄ 31 22 (= πε̄β 6 13) ρ I 81 31 II 140 10 19 16 1 fr. 24 299 fr. 7 VIII² 39, 8 3 XI² 187, 7 29 ορ 44 29 ap 176 OI 168, 76 10 ἀνεπι|εικεῖ ορ 27 8.[2])

Nunc iam proximum est ut qua ratione ηι et ει inter sese cohaereant explicetur. Qua in re proficiscendum esse puto ab eis quae ex Atticorum titulis Meist.³ 30 sq. prolata sunt quorum summa haec fere est: inde ab anno circiter 380 a. C. in vocabulorum clausulis atque in augmento vel reduplicatione diphthongus ει in locum vocalium ηι succedere coepit, qui mos cum paulatim invaluisset maxime obtinet per saecula III et II, deinde rursus decrescens, ultra annum 40 a. C. non procedit.[3]) Inde ad Epicureos me convertam et primum nominum in -ίδης -είδης -άδης exeuntium dativos percurram: Εὐριπίδει ρ I †262 5 11 π *IV² 201, 105 7 Ε]ὐβουλίδει ρ II †206 9 (Εὐ]βουλίδι I †85 13) Καρνεάδει †Ακ 24 15 (no) 26 6 (o) Φιλωνίδει a(Φ?)p. †1044 O IV 826, 85 2 — Ἀ[κ]τορίδηι *ορ 12 16 Εὐριπίδηι ρ I †79 2 *ευ 80 21 Δ*π 6 5 παρ' Εὐ[ριπίδ]η *ευ O VI 1573, 206 15 Ἡρακλείδη *μ 92 30.[4])

Sequuntur reliquae nominum in -ης dativi formae[5]): ποητεῖ †πh 28 20 60 18 273 19 274 24 μαθητεῖ ρ II †57 13 σοφιστεῖ 259 20 (libr. †β et libr. *δ) λ[ω]ποδύτει †174 3 [κ]ριτεῖ I †366 9 φροντιστεῖ π *VII²

---

tritum est; ὑγής unus tantum mihi suppeditavit codex, Philop. in Ar. phys. 405 3 *K.

1) ταμεῖον vulgata est papyrorum scriptura, ut BU 75 11 12 (II^{p}), sed ταμιείου ML 59 22 (237^{a}) ταμιείωι II 108 5 (ca. 250^{a}); ταμιεῖον Strab. 147 685 ταμεῖον 273 ταμιείας 817.

2) ἐπείκεια quod frequens est in titulis (cf. Meist.³ 39 Blass Ausspr.³ 62) multo minus in papyrorum usu valet. Habemus ἐπεικῆ Hyper. Lyc. 14 ἐπείκειαν 13 et a prima manu ἐπεικῆ Eux. 12, sed ἐ]πι|εικέει Epit. 5 (οἱ ἐπιεικεῖς compluriens in Rep. Ath. memorantur), ἐπιεικῆ M II 5 (250^{a}) ἀνεπιεικές PLu C c 10 (ca. 160^{a}) ἐπιεικ[ί]α PMB 117 24 (mag. IV^{p}). Ulterius retentum ἐπεικέως (pro ἐπιεικῶς) LXX 4 Reg. 63 in Vaticano et ἐν Ἐπεικιδ(ῶν) Steph. Byz. s. v. Ἐπιεικίδας in libro V.

3) cf. etiam Blass Ausspr.³ 46 sq.

4) Itaque deteriora fere VH volumina terminum -δη(ι) tradiderunt atque hoc concinit cum volgarium papyrorum usu qui qualis singulis temporibus sit adhibitus ex his velim cognoscatur. Exscripsi ex actis s. III^{a}: Ἀσκληπιάδει G II 27 bis 28 bis (tempus accuratius definiri non potest) M II 69, 2 1 (ca. 250) 79 13 (it.) Ἡρακλείδει praef. 29 1 — Ἡρακλείδηι 61 12 62 10 64 1 (252) 125 1 (250) Λυκομείδηι 19 13 11 (ca. 250). Altero a. C. saeculo formae in -ει frequentissimae sunt, constititque sibi fere huius saeculi usus in scribendo Μεννίδει velut PMB 9 25 10 6 11 36 13 13 24 27 (162^{a}) PS 277 281 quater (II^{m}) etc. sed Μεννίδηι PMB 19 15 (161), Ἀσκληπιάδει PLu B III (164) PT II 14 2, Ἡρακλείδει WA 6 1 13 et in tit. 7 1 10 PMB 55 5 (131) PLou 15 11 27 (120) PT I 28 9 30 17 (116) etc. at -δηι RE VII 24, Διοσκουρίδει (Διοσκούδει forma abbreviata PMB 39 53 41 117 123 (158)) PMB 41 112 (158), sed -δη ib. 111. Tum rursus ex altero p. C. saec. nobis similes occurrunt nominum formae, in quibus praeter Ἀσκληπιάδει BU 21 1 1 (350^{p}) nusquam ει conspicitur: Ἀσκληπιάδη BU 26 1 (174) 55 11 11 (161) 139 2 (203) 298 1 (173) 447 1 (175) 577 2 (201) Ἡρώδηι 459 3 (131) Ἡρακλείδη 182 1 (132) 95 2 (147) 407 2 (III).

5) Omitto nomina in -τέλης -γένης -σθένης -άνης -κράτης.

Digitized by Google

92, 14 8 Κωλώτει *πρ 18 11 — Κωλώτηι *ευ 104 28 τεχνίτηι ρ II *71 9 ναύτηι †248 5 ἰδιώτηι †κ I² 78, 4 6 ὑποκρ[ι]τῆι π *1676 XI² 162, 9 4 (o).[1])

Et haec ita se habent, ut plerumque Atticorum consuetudinem secutus esse videatur Philodemus (cuius memoriam haud scio an hinc inde mutaverint librarii), cum in aliis dativi in ηι exeuntis formis una cum aequalibus litteras ηι retinuisset. Sed si altius ascendere libet, etiam in hac re vestigia quaedam Attici moris in VH apparent, scilicet in Epicuri libris: ἐν ἐκίνει τεῖ (ΤΩ apogr.) ἀποκρίσει κῆ 12 22, ἐν τεῖ πρώτει cυcτάcει p. 1191 WS I 29 25 eodemque ducit alterum eiusdem libri apographum (p. 1056 X[1]) in quo legimus leviter corrupta .. ΝΤΟΙΠΡ .. ΤΕ .. ΥCΤΑCΕΙ, τεῖ ψυχεῖ Ε p. 1420[2]) VII² 69, 1 5.[3])

Neque in adverbiis quae in litteras η et ι finiuntur Atticum novit scribendi modum Philodemus; verum Polystratus qui praeterea semper scribit τῆι τιμῆι al., in illis vocibus edidit ει, cf. οὐθαμεῖ 3[b] 3 εἰκεῖ 22[a] 6 ἐκει 23[b] 8 εκει (= εἰκεῖ) fr. 4[b] 1. Epicurus quid scripserit ex VH non potest erui.[4])

Iam verborum scripturas intueamur, et primum indicativi praesentis passivi vel medii alteram personam et quae similia sunt: οἴει ρ I *216 1 ἀκούcει †υ 14 28 ὄψει *Π 2[b] 4 — ἡγῆcη Εἰδ VI² 1 2 (?) οἰμώζη †υ 13 19 καταλήψη *Iatr. 31 10.[5]) Hic addi debet ἐὰ[ν βούλ]ηι ρ I *118 12.[6])

---

1) In Aegyptiorum papyris haec observantur. Scribunt ηι librarii s. III[a]: νομάρχηι RL 41 1 16 42 5 fr. 4[a] 5 κ]ωμάρχηι 40 8 τοπάρχηι 41 17 42 5 (258[a]) Ἡλιοπολίτηι M I 47, 2 5 (230) ἐπιcτάτηι II 31 8 (241) 111, 2 10 (ca. 250) ἐπιμελητῆι 61 1 (252) 108 2 (ca. 250) φυλακίτηι 110 28 (it.) ἀρχιφυλαίτηι 1 22 (it.) τραπεζίτηι 3 8 5 (258) ὀνηλάτηι praef. 32 12 (ca. 250) τελώνηι 108 12 (it.) ὑποδιοικητῆι PMB 7 1; Ἀριμούθηι G II 27 22 (III[a]) Ἀρcινοΐτηι M II 8 2 (255) Ἰμούθηι 122 8 7 (ca. 250) Τacυθείτηι 38 13 (258—253) Φρacυcθένηι 50 7 (ca. 250). Saeculo sequenti etiam in his formis Atticus intromittitur usus, quamquam plerisque locis vetustior illa consuetudo retinetur: ἐπιμελητεῖ PLou p. 282 21 (162) 207 31 (164) PLu D 18 (163) ἱππάρχηι καὶ ἐπιcτάτει(!) PLou 15 1 18 (120) ἐπιcτάτει καὶ ἀρχιφυλακί[τ]ηι(!) G II 62 1 (ca. 100), ἐπιμελητῆ PS 277 (ca. 160) ex -τεῖ refictum est, alioquin ad antiquum modum scribitur ἐπιμελητῆι PLou 276 42 (162) 278 9 286 21 (ca. 160) ἐπιcτάτηι PT II 45 1 PLou p. 278 12 (ca. 160) ὑποδιοικητῆι PMB 9—21 decies (162) etc. κωμίτηι PLou p. 290 8 λινυφάντηι 329 30 (ca. 160) etc. Quae subsequuntur p. C. n. saecula (desunt ex primo a. C. s. exempla) novicias formas penitus abiecisse vix est quod multis moneam: δικαιοδότηι BU 5 11 16 20 (138[p]) 327 1 (166[p]) 378 1 (II[p]) etc. — Nonnumquam in titulis inveniuntur formae Ἀπολλοφάνηι γραμματῆι δοκῆι indic. Ἀργῆιος al., cf. Meist.[3] 31 Blass Ausspr.[3] 47 Διογένηι WA 9 3 s. II[a]; similia non legi in VH.

2) Fragmentum operis περὶ φύcεωc esse et litteratura et rerum expositarum reliquiae declarant.

3) Aliunde excerpsi ταύτει οὔ[ν τῆι] λύcει pap. Phaedonis 26, 2 11 Mah., ἐν κατοχεῖ PLou 35 36 (163[a]); verum hic locus non tantopere valet, ut etiam hac in re Aegyptos Atticam rationem recepisse statuamus.

4) In Aegypti papyris ubique -ηι exstat, locos enotavi infra p. 44.

5) Solis cum papyris hac in quaestione rem mihi esse volui quarum varius usus quo melius intelligeretur plurima adscribenda esse putavi: οἴει Plat. Phaed. pap. 26, 4 14, ὄψει Hyper. Eux. 22 βούλει 35 κομίζει Philipp. 2 — τεύξῃ ib. 9 τιμωρῇ

Digitized by Google

Contra in coniunctivi qui in -ηις -ηι exit formis nemo ex HV scriptoribus Attico more η in ε convertit praeter Epicurum et Polystratum: ἂν δὲ μή τις τοῦτο ἀποδείξει μηδ' ἕ[χ]ει Ε p. 1056 X¹ 24 3 ἂν .. εἰσφέρει .. ἐκτι[θ]εῖ p. 1191 WS I 31 107, ἐὰμ μὴ εὑρίσκεις Π 24ª 8, ΕΛΜΜΗΠΙΣΤΕΥΗC (ΕΙ) 24ª 12. Nam ἂν ... βούλει κ I 24, 2 28 num ab omni parte firmatum sit non expedio; sed aperte falsa fuit Scottii ratio ἂν ἐ[ξ]εῖ θδ 157 22 restituentis, id quod neque in sensum totius loci quadrat. Proposuerim οἷς χρὴ ἀμέ[λ]ει vel hiatu vitato οἷς χρεῖ' ἀμέ[λ]ει.[1])

Reliquum est ut de augmento verborum quae a diphthongo αι incipiunt exponam. Semper αι commutatur in η(ι): ἤισχυν[εν *ευ 53 6 — κατη|δέσθη †αι 271 7 ἤδεσαι ρ I *2181 παρή|νει *μ 104 19 παρην[ο]ῦμεν †πα 17 19 ἐπήνο[υν 18 14 ἠνίττετο *μ 80 10 ἐπησθημένους

Eux. 39 ἀναδέξηι 6 ἰσχυρίζηι 19 διαλέγη[ι 22. Porro Philonis papyrus exarata s. VI: νομισθήσει ἀξιωθήσει I 219 4 (-η libri) αἰσθήσει 209 10 (-η libri) βουλήσει quis her. 155 26 Scheil γνώσει 161 3 — ἐπιλησθήσι ἐξαναστήσι I 224 11 233 12 ed. Berol. γνώσι 181 23 μετελεύσι 181 20 26 Scheil; γνώσηι Bacchyl. 5 3, λήμψει Pap. Eurip. Didot. N² 953 33, κνήσηι Herodas 4 51 ἐνεύχηι 6 47 γνώσηι 61 κίσηι 8 1 ὄψι 1 1 κλαύσι 5 23, ἔσει GI 2 in fr. poet. Alex. Ad Aegyptorum libellos me converto: σὺ δὲ φαίνει MII 36 2 (258—253) ἔσει PLou 42 13 (156ª), παρέσει BU 624 21 (Dioclet. temp.) βούλι 530 7 (Iᵖ) — ἔσῃ 596 12 (84ᵖ) 249 23 (Iᵖ) δύνῃ 523 12 (II—III) αἱρῇ 13 10 (289ᵖ), βούλει in actis s. VI—VII BU 308 3 RE III 179 4 183 4 IV 59 22 61 2 W 1889 147 3 149 2 153 4. Permulta exempla in magicorum ferentur libris s. III—IV conscriptis, WL: βούλει 163 bis 165 169 230 759 774 777 1853 2111 2672 ἔσει 48 634 725 726 2175 ὄψει 542 ἐπιτεύξει 167 ἀκούσει 541 621 αἰσθηθήσει 623 πρωτοφανήσει 994 λή(μ)ψει 828 2172 φιληθήσει 2174 — βούλῃ 2467 ἔσῃ 2169 2172 2173 ὄψῃ 539 543 bis 549 554 555 565 579 583 624 635 656 661 693 702 756 1105 1107 1109 ἀλλαχθήσῃ 2173 παράψῃ ib. ἀκούσῃ 2245 σκέψῃ 162, DA: ἔσῃ 11 12 173 6 183 68 184 74 187 23 ἐπιτεύξῃ 169 14 τελευθήσῃ 172 17 ζήσῃ 186 3 χρήσῃ 194 14 προλήμψῃ 193 20 — ἀπεργάσει 175 20. Haec satis esse duco ad cognoscendum eiusmodi scriptorum usum; in eis quae e papp. mag. omisi clausula est η praeter tria illa verba: βούλει ἔσει ὄψει. Codicum rationes non attingam; ne quem vero amplius in errorem trahat Schmidii de Aristidis usu adnotatio (Attic. II 24), Dindorfii manum ab illo notatam esse teneri oportet non auctoris memoriam. Nam omnibus fere quos attulit locis (solum II 94 nihil vidi esse subnotatum) Dindorf in notis infra additis clare se mutasse dicit librorum formas in -ῃ exeuntes. Simili ille socordia rem in Dionis Chrysostomi orationibus administravit, cf. Attic. I 83.

6) Cf. ἐὰν παραγένηι MII 36 8 (258—253ª), paulo ante vs. 2 scriptum est σὺ δὲ φαίνει.

1) Hac in re Atticae originis apertissima prae se fert vestigia Phaedonis papyrus s. IIIª ut statuit editor conscripta, cf. ἕως ἂν ἄξει 24, 4 8 et similia 21, 2 7 24, 4 9 26, 2 6 19 bis (verum σκοπῆι 26, 2 8 ἡσθῆι 18 φῆι 3 19). Etiam ab hac parte Aegyptii non videntur Atticorum scribendi rationem admisisse; nam εἶνα δειακονεῖ PLou 23 13 (162ª) nil probat, nec multi faciendum ἐὰν σοὶ δοκεῖ MI 74 8 (ca. 250ª). Quae cum ita sint non concedendum videtur Wilamowitzio Atticae consuetudinis exempla adhuc deprehendi in Lycophronis codicibus, namque omisso versu 1443 (ἕως ἂν ἀναγκάσει) ει non nisi in varia lectione reperitur (cf. 247 503 1158, 420 1040) neque omnino qui codices examinans huc animum adverterit fidem libris esse perquam exiguam negabit. Velut Sophoclis Laurentianus habet ille quidem πολλαχεῖ a prima manu OC 1626 ἂν μέλλεις 1626 al., sed idem ἀσφαλῆι σὺν ἐξόδωι 1288 τότ' ἐξεώθεις καξέβαλλες 770.

Digitized by Google

ρ I *209 3 παρητῆχθαι *ορ 35 41 παρητημένης *μ 67 25, ἀνήιρουν *ευ 89 7 — ἀνήρουν 86 5 149 26 ἐξῆρεν υ 11 34 ἐπανηρεῖτο 150 12 ἐ]ξηρεῖτο ρ II †230 31, verum alia res est de verbi αἱρέω perfecto et activi et passivi: περιείρηκε †οι 18 20 πε]ριειρη[κ]ὡς ρ I †225 18 ἀνειρη[κυ]ίαι *θ 36 1 ἀ[ν]ειρημένων 37 13 (sic recte utroque loco Diels DLZ 1886 515) περιειρημέ[ν]ης *μ 70 4 ἀφειρημένον π *VI² 107, 12 11 παρειρῆσθαι Iatr 3 30 ἀφειρημένων 33 3 — διηρημένως Ε†κη 10 13 ἡρήμ[ϵ]θα †πα fr. 45 10 ἠρημένης *Στ 13 7 ἀφηρημένοις ρ I †381 8 παρηρῆσθαι *Iatr. 4 6. Inter dubia enumero ... CINEIPH ... *μ 411 IX², 65, 5 19 ἀνη]ρημένου ρ II *27 20; sic Sudhaus intellegi vult, sed exstitisse olim ἀνειρ- ex apographis puto clarum esse: .. ϵYP- o, .. OYP- n.[1])

---

1) In papyris Aegyptiacis praeter εἶδειμεν Lachetis pap. (III[a] scripta) 166 5 Atticum usum non inveni nisi in eisdem formis quas etiam Philodemus Atticorum plerumque more adhibuit. Omnia quae quidem mihi comparare potui afferam (cf. Blass Ausspr.[3] 46 adn. 129): ἐφειρημένος pap. Thucyd. Oxyr. (cf. Egypt Exploration Found 1896—1897) col. 2 6 (IV 38 33 Bekk.), sed corrector supra versum addidit ·HI·; contra quod paulo ante legitur ἐφηιρημένης col. 2 4 apposito ut videtur ·ϵI· in ἐφειρημένης esse emendatum valde mireris. Tum διήιρητο διηιρῆσθαι ἀνηιρηκέναι Rep. Ath. 8 20 9 20 27 12 Bl.², et in Hyperidis voluminibus ἀνεῖρηκεν Ath. 3 — προήρημαι Lyc. 43 3 προήρηται Eux. 27 ἀρηρηκότες 36 ἀνήρηται Epit. 22. Penitus autem in cottidianum Aegyptiorum usum intravit Attica forma et quidem statim a primis ut videtur temporibus: καθειρηκότος MI 74 (m[a m]) καθειρηκότας II 28 11 (241[a]) ἀφειρημένων 19 13 21 3 (ca. 250), ἐξειρῆσθαι PLou 64 28 (164—160) τοῖς προδιει[ρημέν]οις PT II 69 21 (137) καθειρημένης PLou MI 15 (135) PLou 5 19 (114) καθειρημένα 15 1 18 (120) PT I 173 27 (ca. 116[a]) καταδιειρημένου -ένος PLou 1 361 391 (I[1a f]), quae etiam in posterum longe usitatior fuit: καθειρημένος διειρῆσθαι ex MER II—III 272 (i) exscripsit GM³ 131, διειρῆσθαι BU 234 3 8 21 (121[p]) 241 7 (177) 444 5 (I[p f]) ἀνίρηται 237 8 (II) ἐπανείρηται 444 17 18 (I[p f]) ἐπανειρῆσθαι 8 — ἠρημένοις 287 1 (250). Et sane mirum esset, nisi similia etiam in codices pervenissent, quod ut comprobaret Dinarchi locum attulit WSchulze qu. ep. 44: τὰς εἰρημένας πρεσβείας. Huic tamen non multum tribuerim; nam cum Dinarchi memoria non admodum fertur antiqua tum temere inter verba εἴρηται — ἦρηται, προείρηται — προήρηται variare permultis est in more librariis. Et etiam in aliis formis vitiose ει litteras repositas esse videmus inspecto Damascii codice E quem Ruelle ex archetypo A certissimis derivavit indiciis; praebet ille συνείρηται ubi debuit συνήρηται I 178 30 234 36 et idem falso συνειρημένης scribit (-νήιρ- A) 199 3. Certiora vestigia quaerenti inter omnes primi adeundi sunt sacri venerandae vetustatis codices, e quibus Vaticanus et Sinaiticus subministrant καθειρημένα 2 Esd. 11 3, ille ἀφείρηται Ex. 29 27 ἀνειρημένοις Ierem. 5 31 καθείρητο Iudic. 6 28, hic καθειρημένα Macc. 4 38 9 32 11 4 καθειρημένων Ierem. 40 4 ἀφείρητο Iudith 14 15 ἀφειρημένοι ep. Barnab. 11 3. Sacrae memoriae fines egressum cautiore te pede procedere oportet, sed non errabis si Artemidori manum in Medicei lectionibus agnoscere tibi videaris: τῷ δὲ γῆμαι προειρημένῳ 49 23 (sim. 48 25 175 2 189 17 190 3) ἀπιέναι προειρημένῳ 134 6 ἀποδημεῖν προειρημένων 130 13 (sim. 146 27) πλεῖν προειρημένον 116 7; adde quod totius quae nunc versatur quaestionis nescius KKόντος cum de verbis διείρηκα et διήρηκα a librariis saepe confusis ageret Ἀθήναιον VII (1878) 451—453 reduxit in Artemidori libros διήρηκα (διειρ- codd.) 95 21 245 7 διήρηται (διειρ- codd.) 212 2. Neque ante Simplicii aetatem pedem sistere iubemur cum manifesta neque solum in uno alterove libro legantur vestigia: ἐξειρημένη καὶ ὑπερέχουσα in Ar. de caelo 6 11 A, ἀνείρηκε 24 34 E[1]ABDc (νηρ- solus cod. E corrector), ἀνήρηκε 526 7 scribit Heiberg ubi ἀνείρ- A[2]F ἂν εἴρ- A[1], ἐξειρημένη 794 20 Fa (-ξηρ- E); διείρηται in Ar. phys. 869 2 M, 989 3 C, συνδιείρηται 976 24 F, διειρημένων

Digitized by Google

Scribendi more generatim exposito ad singula accedo. In voce Νηρῆις (Νηρῆιδε[c ευ 53 10) mansit vetustior scripturae ratio et quae ubique magis videtur fuisse accepta.[1]) Rursus λειτουργός sim. (μ 107 12 ρ II 53 11 ap. 1577—1579 VIII² 33, 8 10) socios habet omnium temporum papyros praeter perpaucas recentiores quae sacris fere cum libris conspirantes λιτουργός λιτουργία scribunt.[2]) Nusquam deinde κλήιω scribitur: κλείω sim. c 15 37 33 8 μ 109 35 ap. 1151 XI² 36, 17 11 (κατακλέονται ρ II *284 9 n) κατακλείσομεν πτ 15 7 κατακέκλειται M X² 75, 8 5.[3]) Denique de voce θνήσκω ληστής μιμνήσκω (sic VH) cf. infra pg. 52.

Ut breviter repetam quae in papyris observata sunt (omitto κλείω λειτουργός), maxime recepta est Attica diphthongi mutatio praeter formas βούλει ὄψει al. in verbi αἱρέω perfecto, vix ad Romanorum aetatem perduravit nominum in -δης dativus -δει (hic ut fortius -δει retineretur tertiae quam nos vocamus declinationis similibus formis videtur esse effectum) et idem fere de dativo reliquorum nominum primae declinationis in -ης exeuntium censendum est. His tribus in generibus Philodemum cum Lagidarum aetatis more vidimus consentire, ceteroquin et Aegyptii et ille communem usum adhibent, cum Epicuri Polystratique volumina alibi quoque ad Atticos inclinent. Est etiam

---

947 29 C; διηρημένον δέ in Ar. de an. edidit Hayduck sed codex habet τί δὲ εἰρημένον. Alia alii addent (obiter de Philostrati et Philoponi libris moneo), non vero praeter sacrae memoriae codices antiquissimos formae ἀφείρημαι καθείρημαι sim. videntur aetatem tulisse, in quibus quominus de verbo εἴρημαι cogitans fideliter Atticam scripturam librarius propagaret impedit aspirata.

1) Sed Νηρεΐδας (perperam hic et deinceps Byzantinorum auctoritatem retinemus qui poetarum usum, de quo cf. Schulze qu. ep. 458, secuti Νηρεΐς Νηρεΐδος distinguebant) Agatharch. 114 11, νηρείδες in Philostrati Heroico scribere solent libri γ I (cf. Kayser ad p. 323 29 ed. Tur.), νηρεῖσι Arrian. An. 14 11 Did. A, νηρεΐδες sim. in Luciani cod. Ω plerumque invenimus cf. DD 1 2 DM 11 2 14 1 15 3 cui socius accedit Γ ver. hist. 2 3, similia in Pausaniae et Ammonii libris exstare dixit in onomastico Pape. E titulis praesto est Νηιρείδων (!) DS 370 76 (Erythris paucis annis post 278ª) — Νηρῆιδι IMB 596ª 7 (Ephes. i).

2) De hac voce cf. J Baunack Studien I 31—40 qui collectis undique testimoniis ad origines ascendere studet. Ex eodem diphthongum inde ab anno tricentesimo a. C. plane submotam esse libenter discimus. Inter Atticos scriptores pristinam formam plerumque servavit Aristotelis liber (cf. Bl.² XXIV), λητουργιῶν Isocr. pap. de pace 128.

3) Quodsi mittimus ἀποκλήσαντες GI 37 16 in libello cum diligentia composito vetustiores papyri in vulgari ratione adhibenda sibi constant: κέκλεικα κλεῖσαι M II 38 2 4 (258ª) κλεῖν I 40, 2 7 (237ª) κατακλεῖν sim. M II 43 4 11 (258—253) 124 49 128 15 16 (ca. 250ª) κλείσαντος PMB 34 16 (161ª); κλῆθρα WL (III—IV) 589 nisi merum vitium est ex poetico fortasse usu sicut alia quoque manavit (sed κλεῖθρον 2261 2294 2337 κλίθρων 1465 κλεῖς 33 2293 2335 κλῖδας 341). — Hic mihi Atticos imitatus esse videtur Iosephus id quod tota memoria excussa clarum fore puto: κατεκέκληντο B 5 233 C, ἀπέκλ*|σαν 2 428 P, συγκλείειν 611 C (ει ex corr. m. 2), κλῆθρα 4 269 V¹, ἐνέκλησε A 13 38 L¹, ἐγκεκλημένοι 16 374 E, συγκλήσας 17 175 A, τοὺς ἐπὶ τὸν ἱππόδρομον κατακεκλημένους 193 P; αποκληςαι (!) V 108 P, ἐκκλῆσαι 294 A¹. Idem cadit in Appianum, de cuius codice optimo V dixit Mendelssohn I 236 24 „συγκλήισας hic et aliis locis V, tenui tamen formam communem"; tum συνέκλησαν video e cod. A adnotatum 834 20.

Digitized by Google

illa discrepantia notanda, quod tertio a. C. saeculo nominum quae in -ης exeunt dativi terminantur litteris ηι et nonnumquam ει in eis quorum finis est -δης, insequente vero saeculo et in his nominibus magno opere firmata est Attica consuetudo et etiam in aliis hinc inde usu venit. Denique non inutilis esse potest hortatio ad aliarum regionum titulos excutiendos; nam in Asiam non fere mihi videtur migrasse quod Aegyptii intercedente litterarum acri commercio magis minusve Athenis asciverant. Haec alii administrabunt.

Nondum tota de littera minima illa quidem, sed omnium difficillima quaestione ad finem perducta reliquum est ut quo loco quave ratione ista aut obmutescens adscribatur[1]) omittaturve aut falso sibi locum vindicet a nobis exponatur, fitque aptissima rerum dispositio si compositis quae in genera coeunt ad singula transibimus. Facile exordium petitur a dandi casu[2]) utpote istius litterae mutae latissima provincia retentoque more in paucis exemplis consistamus.

ρ libr. †α: ι adscribitur I 147 13 11 148 9 150 2 154 10 21 (τῆι περιωδευμένηι προφορᾶι καὶ γραφῆι 158 18) II 176 5 7 180 11 fr. 6 183 fr. 7 184 fr. 4 (τῆι ἀπολογίαι 177 7 εἰρήνηι καὶ πολέμωι 179 fr. 5) IV² 183, 82 12 191, 94 11, ter tantum negligitur ἐν τῶ[ι Γορ]γία II 185 fr. 8 τῶ ματαίω IV² 204, 108 5.

†πα: φιλοσοφίαι 3 17 cf. 6 11 13 18 20 9 14 21 10 fr. 10 10 12 4 14 3 15 9 17 4 21 8 38 4 45 9 49 8 55 5 63 8 67 5 89 9, τῶι δὲ πράττε[ιν col. 18 12 cf. 9 15 fr. 3 5 6 3 30 7 46 2 ῶι col. 19 5 αὐτῆι 14 20 αὐτῶι fr. 40 12 κἀκείνωι 13 6 πο⟨ί⟩ωι 72 6, τῶι κόσμωι fr. 26 3 cf. 7 11 35 2 3 83 9 — τῶ Καπανεῖ col. 10 8 τῆι παρρησία 19 6 τῶι λόγω fr. 54 7.

ρ p. *1007 (libr. γ = I 162—225): κ]ο[ι]νωνίαι 15 9 cf. 1 16 8 6 1ᵃ 23 10ᵃ 12 12ᵃ 12 15ᵃ 6 9 10 20 16ᵃ 12 17ᵃ 7 24 19ᵃ 24 23ᵃ 12 bis 24ᵃ 4 31ᵃ 25 37ᵃ 9 11, τῶι πολειτικῶι 19ᵃ 21 cf. 20ᵃ 21 41ᵃ 9 10 42ᵃ 25 — ὀρ]θοεπεία 9ᵃ 10 cf. *9 24 15 8 17 1 12ᵃ 9 10 13ᵃ 10 *17ᵃ 16 *18ᵃ 13 23ᵃ 13 24ᵃ 16, τῆ ποιητικῆι *2 21 cf. *11ᵃ 25 12ᵃ 2 *12ᵃ 3 *16ᵃ 19 *19ᵃ 22 *43ᵃ 15 τῆι προ[φο]ρᾶ 3 1 τῆ ῥητορικῆ *15ᵃ 18. Loci stellula insigniti ab altera manu littera ι aut intra aut supra versum addita correcti sunt.

*Iatr: adest iota 184ᵉʳ, omissis incertis deest locis hisce τῆι κοιλία 65 cf. 8 9 11 32 17 23 18 26 25 6 29 53 30 24 33 16 26 34 9 38 40 δόγματι τοιούτω 6 14 cf. 14 33 18 20 ἐν κοιλία 24 33 36 25 27 26 20 μετοχῆ 18 46 χαυνοτέρα .. παραδεχομένη 33 28 προθυμία fr. 1 1.

Haec si contemplamur, qui in servando iota longo magis sint religiosi eosdem tenacius obmutescentem litteram defendere apparet, etsi etiam librarii quos nota * insignimus hac in re nonnumquam

---

1) Iota subscribendi morem qui in libris non ante s. XII receptus est mirum in modum iam in lapide invenimus Claudiopolitano PAS III 9, in quo est ΔΩΜΝΕΙΝΨ et ΤΨΤΑΜΕΙΨ sane etiam ΑΛΛΩ.

2) De vocibus ἦι ταύτηι una cum ceteris adverbiis disserere aptius videtur.

Digitized by Google

diligentiores sunt; sic in π *994 iota ne ullo quidem loco in dativo omittitur. Quod vero de multis aequalibus Strabo 648 memoriae prodidit qui vanam litteram funditus abicere quam contra vivam linguam peccare maluissent, Pisonis librorum usui contrarium est.[1]) Quin immo non desunt, qui totam orationem retractantes litteram in dandi casu iusta sede expulsam reducant, quod factum videmus praeter Rhet. scribam *γ modo examinatum in libris †υ †οι *μ Rhet. libr. *δ *Π.

Seorsum afferri debent ἐν τῆι Κῶι ρ I †89 12 †90 24 εἴ τωι φίλον †πα fr. 55 7 ὅτω *θ? XI² 22, 3 11, ἐγ κονίηcιν (Hom.) †β 19 10²), dein Ἀθήνηcιν ρ I 95 20 *ευ 130 10 *θ 38 8 Ὀλυμ]πί̣αcι ρ II 172 1 ut vid.[3])

Iam ad adverbia descendit disputatio quorum in fine est -α (ι) -η (ι) -ω (ι). De VH quaestione instituta tabulae in modum haec exscripsi.

Adverbia in -αι terminata:[4])

δημοcίαι *μ 109 18	
ἰδίαι ρ I †283 14 II †34 3 *Στ 3 7 *μ 83 29 *ορ 32 28 *Iatr 22 5	ἰδία *Iatr 18 2 29 51
μηδετέ[ρ]αι *μ 64 29	
οὐδε[τ]έραι ρ I †254 18	οὐδετέρα *μ 64 34
ΠΕΡΑΙ τοῦ μετρίου †οι 16 16	

Adverbia in -ηι terminata:[5])

ἀλλαχῆι †πh 4 19	ἀλλαχῆ *c 15 38.
εἰκῆι ρ I †381 4 †κ I² 4, 3 22 (de εἰκεῖ = εἰκῆι cf. pg. 39)	εἰκῆ ρ I †21 32 *96 25 *186 24 †334 2 †οι 17 37 †β 22 19.
ῆι ρ II †245 23 *Iatr 2 35 22 32 ΗΙ ρ II †3 14 *270 28	ῆ *M X² 78, 14 3 *Iatr 3 22
κοινῆι ρ I †283 24 *ορ 32 28 *μ 14 35	κοινῆ *Iatr 18 2.

1) Sedulo quaerenti talem inter papyros librarium nondum reperire contigit, qualis est cui Aristotelis de re poetica librum debemus, A^c Bekkeri. Is enim altero loco omittere solet hastam priori tantum additam, velut τῆι cκύλλη, τῶι ὀρέcτη, τῆι μηδείᾳ, τῶι θυέcτη al. 1454ᵃ 29 31ᵇ 1 23 32 al.

2) Cf. KB I 384 Meist.² 94 sq.; ἐν κλιcίηιcι Bacchyl. 14 102 sed in voce κουρῆιcι 5 126 tertiam a fine litteram sustulit altera manus.

3) Cf. KB I 369 Meist.² 114; Ἀθήνηcι Hyp. Lyc. 18 Eux. 26, Ἀθήνηιcι Rep. Ath. 42 5 Bl.² librarius in notando signo muto diligentissimus (-ηcι Blass).

4) Cf. Meist.² 114 KB II 305; ἰδίαι PLou 30 20 (162ᵃ) PS 277 9 (ca. 160ᵃ) ΙΔΙΑΙ Rep. Ath. 57 12 Bl.² — ἰδία καὶ δημοcία Hyp. Lyc. 18 ἰδία Dem. 39 18, λάθραι pap. Thucyd. Oxyrynch. col. 4 39 (Egypt Exploration Found 1896—1897) fab. Nini 171 38 — λάθρα PLou 22 18 (165ᵃ), ΠΑΝΤΑΙ Bacchyl. 5 31 9 48 15 44.

5) Cf. εἰκῆ PLuG 15 H 24 (99ᵃ), ῆι Rep. Ath. 45 15 Bl.², ἡcυχῆι M I 47 4 (237ᵃ) 54 5 (225ᵃ) PLu N II 7 (103ᵃ), κοινῆι PLou 63 10 (165ᵃ), ὅπ]ηι pap. Phaedonis 62ᵃ, οὐ[δ]αμῆι Hyp. Ath. 26, πολλαχῆ Rep. Ath. 15 6 16 1.

Digitized by Google

οὐθαμεῖ *Π 3^{b} 3

πανταχῆι ρ I *108 1 †366 7 II *127 fr. 12 178 fr. 3 *c 4 1 38 4 *θδ 127 3 †πτ 4 7

ταύτηι ρ I *5 13 †47 23 †284 12 †πh 33 21 Є †X^{1} 10 5 *θ? XI^{2} 34, 15 17 *Iatr 16 31 17 35 18 45 24 26 29 32 22 23 38 9

τῆ μὲν .. τῆι δέ *Iatr 13 27

ὅπη ρ II †44 8.

πανταχῆ *c 3 33 ρ I *175 7 II *86 fr. 12 *175 7 *ευ 96 3.

πάντη ρ I †375 5.

ταύτη *Iatr 13 39 17 30 25 11 23 29 9 30 14 33 29 36 5 38 5.

Breviorem esse licet de adverbiis in -ω exeuntibus, quibus utrum primitus adhaeserit an postmodo prava ratione appicta sit littera de qua nunc agitur nulla potest esse dubitatio[1]) nisi quis titulorum antiquissimorum tollere velit auctoritatem.[2]) Ita etiam in VH plerumque abest falsa clausula legiturque οὔπω πώρρω, ἄνω (-ωι Є$\overline{\text{ια}}$ †II^{1} 1 2) ἄφνωι †υ 22 15 (modo constet fides) ἔξω (-ωι ρ II 257 12 libr. †β*δ) κάτω (-ωι †β 14 20) μήπω (-ωι *θ 15 3) οὕτω (-ωι †πh 16 17 ρ II 258 1 libr. †β *δ *θδ 111 4 π *VII^{2} 89, 11 3 Є$\overline{\text{ια}}$ †II^{1} 10 2 *Π 4^{a} 7 bis *Iatr 1 39), in comparativo atque superlativo περαιτέρω †κ I^{2} 8, 6 5 ἀνωτάτω †αι 279 1 ἐξωτάτω 274 5 13 κατωτά]τω *c 29 21 — κατωτέρωι Є$\overline{\text{ια}}$ †II^{1} 1 2 πορρωτέρωι Φ є$\overline{\beta}$ OV 1055, 24 5 πορρ[ω]τάτωι *θδ 170 1 ἀνωτάτωι *ευ 111 7. Neque magnopere mirandum est quod vel in his formis unus e correctorum numero desideravit ι: ЄΠΑΝΩ͵ *Π 10^{b} 7 nisi forte ille potius archetypi memoriam restituere voluit, cf. pg. 40.[3]) Recte legimus ὧδε *θδ 163 7 *Iatr 16 13.[4])

Hinc ad verborum rationes explanandas procedamus. Iota mutum plerumque recte scribitur in indicativo praesentis verborum, quae in -άω exeunt: νικᾶι ρ I †21 27 (etiam in altero cod. II *82 8) cf.

---

1) Cf. KB II 305; primus ad hanc quaestionem accessit HUsener „Ueber nachlautendes Jota" J. f. Phil. u. Päd. 1865.

2) Cf. Blass Ausspr.^{3} 49 adn. 140.

3) E papyris mihi enotaveram κάτωι PLou *63 VIII 1 (165^{a}) ἐγγ]υτάτωι Hyperid. Lyc. 47 14, permulta vero id genus vitia vetustiores praebent codices (de Platonis Clarkiano HUsener l. l.), quorum pars solum in comparativis et superlativis litterae ι locum concedit (velut Strabonis A quem plerumque ἐγγυτέρωι et ἐγγυτάτωι tradere testis est Kramer ad p. 9 et 299 Cas., Demosthenis F de quo dixit Bekk. ad or. 44 18, Athenagorae Arethanus, Damascii Marcianus al.), alii etiam οὕτωι ὀπίσωι ἔξωι ἄνωι sibi permittunt, quorum in ordine tenemus Herodoti B, Iosephi (BI) V, Pappi librum al.

4) Neque aliter scriptum repperi in ceteris papyris: ὧδє Herodas 3 96 4 42 5 48 63 7 126 (ἐγῶδє 1 3) PLou †2 (Chrysippi ut vulgo dicitur; hic liber s. II vel I a. C. videtur esse exaratus) 10 2 6 11, G II 61 17 (95^{a}), Anonymi Neopl. comm. in Parmenid. fr. palimps. s. V (cf. M. Rh. 47) col. 7 10 inter verba Platonis; ὧδє e titulo diligenter exsculpto BCH VII 61 (ibid. cωιζων) attulit Blass Ausspr.^{3} 49 adn. 140.

Digitized by Google

†21 13 †240 13 †258 14 †273 6 †385 6 II †5 4 *XI² 190, 10 3 †οι 15 46 *θᾱ 14 63 20 6 *ορ 21 33 *μ 95 11 Є†κῆ 12 21 †X Herm. XXV 475 15 *Iatr 9 44 19 38 27 52 ὁρᾶις ap 168 O I 147, 56 15 — δρᾶ ρ I *197 18 cf. *388 8 †θᾱ 25 36 *θ 381 33 ὁρᾶc †υ 12 4 δαπανᾶc (Є) †πτ 21 15. Semel hanc rem corrector animum advertit: ΠΑΡΟΡΑ *μ 49 15 (=VIII² 153, 18 18). Verum in coniunctivi formis litterae isti nusquam stabilis videtur concessus esse locus, neque adhuc inter VH mihi innotuit maioris spatii papyrus, quae huic sententiae repugnet. Mutam vocalem semel tantum admisit pap. †υ (μνημονεύςηι 21 27; sed ἀνδάνη 9 25 cf. 3 26 7 30 9 25 10 5 11 28 12 23 28 34 14 11 17 12 31 20 18 22 19 23 19), bis †οι liber eodem traditus calamo (ἀcκῆι 24 17 πα]ρῆι 13 37; κινδυνεύη 11 14 cf. 14 18 15 8 16 15 20 29 24 9 25 30) itemque *Iatr (ἔχηι 13 18 ἦι 20 14; ἢ 4 39 5 17 19 44 6 5 9 8 15 18 33 38 ἐκπέμπη sim. 4 34 5 19 24 27 9 24 43 11 25 27 14 19 22 16 23 17 16 bis 42 20 35 44 48 32 19 34 45), fortius retinent *†c (ληφθῆι sim. 11 25 21 12 30 20 36 4 38 21 — προβῆc 20 3 [unicum alterius personae formarum exemplum]) ρ p †1004 (θέληι sim. 331 6 337 4 7 356 12 361 4 372 10 381 6 — ναρκώςη 380 2 μ[ετρι]άζη 373 5), at nusquam admittunt *ορ (cf. 7 7 18 30 20 18 30 28 41 17 21) ρ libr. *γ (cf. I 5 25 7 4 10 10 16 9 22 17 7 19 17 8 25 18 01 15 20 7 2 21 3 20). Quamquam bis vitium illud ab altera manu videmus esse sublatum (ЄΞΗ ΔЄΗ ρ I †253 9 II *281 fr. 5), tamen notari oportet in papyris †υ †οι *μ ρ libr. *γ permultis locis in dandi casu, nullo in coniunctivo postea iota esse additum.[1])

Contra in optativo haec res est: ὁμολογώιην *μ 42 3 sim. †πα 2 8 †πh 13 2 ρ II †52 11 †144 10 Є κῆ †9 15 †Aκ 13 35 (ο) *θ 8 30 *θᾱ 1 19 ap. 1670 O VI 1422, 135 27, sed ὁμολογώη ρ II *169 6 sim. *243 7 *285 5 †οι 13 7 17 20 *ευ 97 8 *Στ 5 2 *μ 68 44 110 19 Φp. 57 O I 68, 9 11 *θ 26 15; χρῶιτο ρ I †286 11 περιορῶτ' ἄν †υ 16 12, ΔΙΔΩΗ *θᾱ 1 19.

De formis in -ει -ηι cf. supra pg. 40, superest ut moneam de verbi φημί altera singularis persona: ἃ cὺ φῆc †ρ IV² 190, 93 2.[2])

---

1) Cf. GM² 538, qui in verbo φέρηις ad proportionem formae φέρειc a posteris adscriptam esse statuit litteram, quam sententiam quo magis fulciret titulos attulit Arcadicos Cyprios Boeoticos Epidaurios istius litterae nescios; cf. etiam ἅμ μιcθωθῆ tab. Heracl. 1 111 (saepius tamen plenior conspicitur forma, ut κόπτηι θραύηι), atque haud scio an e Delphicorum lapidibus s. II[a] confectis similia possint afferri, quod aliis relinquo; in tabulis vectigalium Ptolemaeis (RL = 258[a]) littera ι sua ubique fruitur sede, verum saepius in coniunctivo deest: ληφθῆ 22 2 καταβλαβῆ 40 8 ἀναγάγη 44 16 ποιῆ 47 9.

2) Quidquid adhuc de scriptione φῆις prolatum est, ex veterum grammaticorum videtur profluxisse doctrina quae num vera sit ipse non solvam (cf. KB II 211, addo cod. Darmst. 2773 s. XIV—XV fol. 104[b]: ἐπὶ τῶν εἰc μῑ οὐδέν τι εὑρίcκεται ἀνεκφώνητον χωρὶc τοῦ φῆc· τοῦτο γὰρ ἡ παράδοcιc διὰ τοῦ ῑ βούλεται εἶναι); itaque non multum iuvat attulisse codices s. X—XII, in quibus legitur φῆις. Sed φῆc scriptum est in Hyperidis volumine A Eux. 11 20 30

Digitized by Google

Inde a fine recurremus ad verborum initium quaeque sit ratio minutissimae vocalis in temporibus praeteritis perpendamus. Et de verbis qui a diphthongo αι ordiuntur supra iam dictum est, cf. pg. 40, tum habemus ὠικονομήθη ρ II †166 11 δεδιωικῆ[c]θαι *266 17 ὥιοντο †37 15 ὠιόμεθα π VI² 144, 19 13 — ἐπαρώνηcαν *ορ 14 14 παρωνηκότες *θ 38 4 ὠκειω[μένα *θδ 121 22 ὠκονομήcθωι 157 8 δεδιωκῆcθαι ρ II *266 21.

Et quoniam ad verba deducta est quaestio, facile quibus formis iniuste a librariis iota illud tributum sit adiungitur. Ob scripturas παιδεύηι τυγχάνηι falsa ratione usu venit εἴηι δοθείηι etc., quae vitia non solum deteriores papyros obsident (ε[ἴ]ηι *ευ 89 19 εἴηι *ορ 40 25 [-η 42 34]) sed paulo saepius etiam a bonis librariis proveniunt (ἐ[πιζ]ητώιης †πα fr. 2 7; ρ p. †1015—832 = I 270—289 II 1—63 praebet εἴη II 2 12 14, sed εἴηι I 285 9 II 23 24 δ]οθείηι 11 15 ὑποτεθείηι 17 16 εὐπορώιηι 52 11) ita ut multi illius temporis quaenam esset vera scribendi ratio ignorasse videantur. His accedit ἐπιτελώηι †οι 17 20 et corrector *libri quarti de re musica, qui alteri vocali non reddidit iustum socium, alteri perperam tribuit: ΠΟΙ(Ω)Η' 110 19. In *Iatricis solum προθείη est 24 15.[1])

Similia sunt imperativi fata, eius qui littera ω clauditur. Parva discrepantia in eo solum deprehenditur, quod plerumque in libris male exaratis peccatur; ρ libr. *δ: ἐξέc]τωι II 79 fr. 9 δεδόcθωι 85 2 ἐξέcτωι 267 31 ὁμολογείcθωι 32 λεγέcθωι 3 παρρηciάcθ[ω]ι I 103 3a (δηλωcάτω 107 5 cυγχωρείcθω II 267 33), *μ: διδόcθωι 80 8 ἔcτωι 83 12 πεπαίχθωι 106 12 ἐφαρμοττέcθωι 20 (-έcθω 106 14 16), ὠκονομήcθωι *θδ 157 8; in probos libros intrusa λεγέcθωι †πα fr. 55 7 λεγέτωι ρ I 46 10. Sufficit melioris memoriae rationes uno teste absolvisse: ρ p. †1004 πειθέτω 374 8 375 12 λεγέcθω 378 5 πραυνέτω 375 11. Et *Iatrica legunt λεγέcθω 21 22.[2])

Quae potui coniuncta inter sese protuli; sed restat ut memorem multa vocabula in VH iota adscriptum prae se ferre nulla alia de

---

(„iota . . . summa libidine vel omittitur vel ubi nullum locum habet additur" Blass³ XIII).

1) Iam tertio a. C. saeculo hae formae in linguae usum se insinuaverunt: εἴηι BCH IV 113 sq. vs. 50 65 (Tei III[a]) εἴη* CD² 121[c] 29 (Dreri III[a/f]); sequenti saeculo magis stabilitae. Ita prima Taurinensis papyrus optime et scripta et servata (116[a]) tradidit εἴηι 42 6 θείηι 38 19 42 24 (nusquam -είη), alias legitur εἴηι PMB 30 3 (172[a]) G I 45 2 (126[a]) PLou 42 2 (156[a]) Hyperid. Ath. 1 4 Bacchyl. 10 12, θείηι PLou 15 II 59 (120[a]). Et in his non raro codices eadem praebent, cf. e. g. de Homeri libris La Roche Textkr. 453 456.

2) Istius perversae rationis primitiae altius petendae sunt: ἔcτωι ἄ[δ]ει[α CIG Phoc. 119 7 („s. IV a. C." Dittenb.); δεδότωι (pro διδότωι) M II 40, 14 2 (258—253) ἀποτιcάτωι 68 9 (ca. 250[a]) τι[θέ]cθωι 122 6 (it.). In †titulo Sestio (cf. Jerusalem Wien. Stud. I 32 sqq.) incisum est προνοηθήτωι 104 ἀναγραψάτωι 105 cτηcάτωι 106 (120[a]), λαμβανέτωι sim. CIA III 74 17 bis 18 20, contra in papyros delatum ἀποτειcάτωι ἔcτωι G I †56 4 5 (109[a]), ἀποδότωι sim. PLou †7 8 10 12 14 (99[a]?).

Digitized by Google

causa, quam quod vocalis plerumque longa antecedit. Neque solum in fine illud additamentum apparet (φήςωι ρ II *85 2 ἀνεβίωι *ευ 16 8 ἀληθῆι 120 24 ἀναλο[γ]ίαι nom. *c 37 15 τἀφανῆι 19 13 etc.), verum etiam media vocabula discindit (πτωιχόν ρ I 144 6 θανατηιφόρους II *94 9 ἔφηιcε *99 fr. 2 Μουcηιγέτ[ην *ευ 11 4 ἀνθρωι|[πον 68 7 πρώι|[τωι 77 15 φορήιματα 84 5 βωι|μός 87 34), neque abhorret a brevi vocali: ἱερῆαι *ορ 16 13 ἄλογαι ζῶια 26 6 βαιcιλεῖc *θ 35 5 (no). Quae omnia in Iatricis quoque inventa sunt: τοιαύτηι nom. 12 36 32 4 ΕΛΑΤΤΩΙ 32 35 τηικόμε[ν]ον 15 40 ἐπακολούθημαι δέ 1 35. Verum tamen bona volumina praeter ὑ[γ]ιῆι ρ II †117 12 ab his vitiis se abstinent.[1])

Tandem eo deveni, quo iam diu tendebam, ut in universum quae res sit de ceteris papyris in adhibenda littera illa incertissima brevi exponam. Tertio a. C. saeculo nusquam sede movetur nisi quater in pap. RL (cf. 46) semel contra morem apposita (ἕωc ἂν ἐγὼ ζῶι M I 45 19 = 237[a]; paulo post ἕωc ἂν ἐγὼ ζῶ 47 16), saeculo quod insequitur iam non raro omittitur simulque saepius falso se addi patitur.[2])

Magna vero perturbatio est si primi p. C. librarios contemplamur; redundant acta et epistulae huius aetatis pravis scripturis suntque inter manifestissima huius abusus specimina mutuae Chaeremonis Apol-

---

1) Alia vitiorum genera e membranacea memoria possunt protrahi quorum duo maioris sunt momenti, quia etiam in papyris (non vero in VH) similia inveniuntur. Philonis papyrus s. VI (quae litteram ι saepe vitiosam vocibus addidit clausulam nusquam mediis intrusit) exhibet γελᾶιν 159 26 πηδᾶιν 165 3 γεννᾶιν 170 30 ἐρᾶιν 178 5 ed. Scheilii. Hunc in modum ne scriberetur iam monendum fuit Herodiano (βοᾶν . . . οὐκ ἔχει τὸ ῑ προcγεγραμμένον II 422 1 L) idque non tam in ineruditos dictum esse videtur quam in alios grammaticos nimias argutias captantes; commendat enim ampliatam scripturam Macrobii excerptor Parisinus GL IV 622 41 simul addita causa „ne sit ἀπαρέμφατον sine diphthongo". Verum ζῆν πεινῆν διψῆν ut ex Dorica consuetudine arreptae formae excusabantur. Codices antiquiores saepe Macrobii amplectuntur rationes. — Scripturas ἐξαιράμενος Rep. Ath. 19 9 Bl[2] ἐπάιραcαν Isocr. pap. (I[p]) de pace 105 qui commendent castigentve non videntur exstare inter Graecae linguae auctores antiquos, sed illas admodum olim fuisse familiares codices probant quorum permulti ἐςήμηινα ἐκάθηιρα ἀπᾶιραι τεκμάιρασθαι sim. scribere solent. Unde nata sit littera ι facile est intellectu.

2) ζητῶι PMB 11 45 (162) 16 7 (161) λιτουργῶι 28 14 (161) ἀποστήςωι 46 27 (162) ἀξιῶι PLou 8 17 (129) ἐ]πιτελῶι PLuG 21 (99) πρ]οστιθῶι PMB 128 25 (95), ἐγὼι 28 13 (161), ἔτηι 38 16 αὐτοτελῆι 42 142 (158) μήι PLou 63 39 (165) cυνετάγηι PLu B II 14 (ca. 150) μέcηι . . . Περcίνηι (nom.) N 11 7 8 (103) ὠνῆι PT 67 7 (119), ἀπὸ βορρᾶι G II 44 6 (107), ζυτηιρᾶι PLou 63 98 (165) ὦιcιν 1 468 (II[f]) cυμπλήρωιcιν G II 58 7 (100). Non ita saepe peccari ex his clarum esse arbitror, quae etiam ea de causa apposui, ut de aetate papyri Hyperideae A[3] illius cui Blass ([3] XXVI) palmam offert certius possit indicari. Ille enim alteri a. C. saeculo adscripsit, vel altius progressurus, ni iota falso adscriptum reluctaretur. Sed 15[ies] in hac re peccatur, quod latius vitium manasse probat quam illud saeculum admisit. Ne nimium recedas monent etiam formae ἐπίλημπτον 15 ἀφελπίcαν[τα 35, deinde bina puncta in capite litterae iota (ΟΥΤΟCΪ, ΪΝΛ), qualia in VH frustra quaeruntur. Si quid intellego Revillouti volumen altera primi a. C. saeculi parte vel paulo post procedit. Nec desunt in VH libri, qui huic admodum similes reperiantur.

Digitized by Google

lonii sociorumque litterae.[1]) Nunc demum in scribendi usum recipi coepit quod inter pronuntiandum iam dudum in more erat; altero p. C. saeculo rarescit illa vocalis[2]) et ultima sunt exempla, si quaeris falso positam, ἀναλώιcης BU 348 11 (156) ἀγνωιῶ 72 7 (191). Plane omittitur inde a prima s. III parte.[3]) Sic deest etiam in sacrorum librorum monumentis vetustissimis velut in Vaticano[4]) Sinaitico Sarraviano Augiensi aliis, sed reduci coepit saeculo VII.[5]) Codices denique s. X, XI, XII permultis locis etiam falso positam servarunt[6]) cf. e. g. de Homeri A et B La Roche Homeri Odyss. praef. 36—38, suntque in hac re libri qui vel s. XVI conscripti illa nondum plane abiecerint.

Verum haec qui Byzantinorum rationes aperiet latius tractabit; ipse ad singula pede converso ea vocabula collustrabo in quibus littera ι longam subsequens vocalem paulatim a viva lingua contempta in scribendo solum retenta est. Qua in re ut plura e codicum lectionibus apponerem illud me permovit, quod aliquid me allaturum esse speraveram ad scriptorum rationes percipiendas.[7]) Haec ergo e VH notatu digna videntur.

ʽΑιδης *ευ 61 9 80 4 *θ 27 12 14 28 6 †κ VIII² 139, 3 6 — ʽΑδης *ευ 40 21.

ἄιδειν ρ I †366 7 †υ 14 32 (ο) *μ 15 28 18 33 (?) 40 11 73 10 74 8 75 27 86 11 37[8]) — προcάδω[μ]εν 40 6; negligitur ι in aoristo: ἤcεν 73 17 77 6 ἄcαι 17 4 82 27.

---

1) Scriptae intra annum 70 et 84 p. C.; BU 248 249 531 594—597. Eodem referenda epistula BU 417 (Χαιρήμων Διοσκόρωι) cuius aetatem Viereck non recte indicavit cum de s. II—III cogitaret.

2) Sic horoscopi tabula, quam Weyer propter rationes astronomicas aut 95ᵖ aut 155ᵖ confectam esse statuit (cf. Hyperid. ed. Bl.³ XXV), cum nusquam ibi iota omissum sit semel vitiose adscriptum (πρ)οcτιθῶι PMB 128 25), priori anno potius vindicanda, cui iam alia de causa faverat Blass.

3) Novissimum est μέτρωι BU 633 10 (221); hac in re maxime in litterarum praescriptis iota retinetur, velut τῶι τιμιωτάτωι 106 2 (199). In papyro magico WL (s. III—IV) est τῆι 541 ὑποθημοcύνηιcιν 454; in Byzantinorum papyris perinde atque antea deest littera praeter ἀγιωτάτωι BU 103 10 (VI—VII) et χωιρίc(!) G I 104 8 (VI—VII).

4) Sed cf. paulo post adn. 8.

5) cf. Schmiedel § 5 11.

6) Antiquum vitium potius servatum quam illis temporibus redintegratum mihi quidem persuasum est neque poterit aliter indicare qui correctorum manus animadverterit.

7) Quoniam in hac quaestione (cf. Usener, Ueber nachlautendes Jota J. J. 1865, La Roche Z. f. d. ö. G. 1865, 89—128) his tantum codicibus usi sunt viri docti: Homeri A B Sophoclis L Demosthenis Σ Platonis B T Apollonii Rhodii L, nonnullos addam qui in hac re non frustra consulentur: Herodoti libri (maxime CP), Aristophanis Ravennas et Venetus, Polybii A, Strabonis A, Anthologiae Palatinus, Babrii Athous, Mythographorum Palatinus, Iosephi A 11—20: Ambrosianus (cf. Niese III vɪsq.) B I: Vaticanus (cf. Niese VI ɪx), Clementis Alexandrini P (idem Eusebium Iustinum Athenagoram continet ex Arethae manibus profectus), Pappi codex.

8) ἄιδειν etiam Vaticanus LXX (s. IV) servavit 2 Par 29 28, 2 Esd 17 67 21 22

Digitized by Google

ἄισμα ap *1012 VII² 11, 11 2 (o).

ὠιδῆς †πh 47 22 — ὠδή *μ 73 12 32 98 38 *Στ 4 11 ap. *1012 VII² 5, 4 11.

τὸν ὠδόν *μ 20 24.

ἐπωδάς π †IV² 144, 36 3.

κιθαρωδοῖς *μ 28 22 -δῶν 99 6.

κωμωδο[ῦ †αι 291 8.

κωμωιδηθέντων *ευ 93 18 κωμωιδού[μενοι ap 245 VIII² 174, 4 7 — κ]ωμωδοῦν[τες †πα fr. 18 10.

κωμωιδίας †Aκ O IV 724, 7 33 — κωμωδία ρ I †59 34 *197 10 II *280 fr. 3 *ευ 93 28 †πδ̄ 4 15.

κ[ω]μωιδογράφων †υ 10 27 — κωμωδογράφος *μ 88 26 ρ II *290 2.

κωμωδοποιός *μ 99 2 ρ I †352 11.

μελωδούμενοι †πδ̄ 8 5 μελωδηθῶσι *μ 98 17.

μελωιδία *μ 107 23 — μελωδία 12 4 53 8 107 18.

παρωδῇ †β 17 22.

προσωδία ρ I †155 17 π *VI² 185, 36 4.

ῥα]ψωιδόν †κ I² 3, 1 16 (o) — ῥαψωδός †πδ̄ 8 17 19.

τρα]γωιδῶν ρ I †237 28 — τ]ραγωδοῦ †αι 291 8 τραγωδῶν *μ 98 1.

τραγω|δεῖν *θ 28 4 τραγωδεῖται †οι 7 18.

τραγωιδία †πδ̄ 4 15 5 19 6 13 20 9 13 10 12 15 †πh 20 5 28 16 π †VII² 99, 22 27 160, 6 3 ρ II †237 28 †Aκ 31 5 — τραγωδία †πδ̄ 3 15 5 7 8 π *VI² 136, 10 25 †VII² 159, 4 11 *XI² 163, 10 1 Δ*π 11 5 ρ I *194 9 *197 9.

τραγωιδοποιός †πδ̄ 8 14.

τραγωδιοποιοῖς M X² 72, 3 3.

Verum recte exhibetur:

ἀδολεσχία π †VII² 95, 17 9 ἀδολε[σχοῦν]τα *Στ 8 8 ἀ|δολέσχως *ορ 1 10.

ἀδολεσχ[ό]τ[ερο]ν ρ I *212 9.[1])

ἄιττου[σιν *ευ 119 6 — |ἅττειν †κ I² 82, 9 13 (dub.) ἀττούσης *μ 12 7 65 16.[2])

γινώσκω, nusquam γινώισκω.[3])

---

1) De origine huius vocis cf. GM² 204 (ἀ-ηδο-λέσχης) W Schulze qu. ep. 453; ἀιδολέσχης Bodleani Platonis est scriptura (cf. ἀιδολεσχίαν Theait. 195ᶜ ἀιδολέσχαι Crat. 401ᵇ etc.), quam olim defendit Usener nunc socios nanctus Schanzium et Wohlrabium. Tum Demosthenis Σ scribit ἀιδολεσχεῖν prooem. 56, forsan etiam ΔΙΔΟΛΕCΧΟC in Ciceronis Mediceo (ad Att. XVI 11 2) eodem spectat.

2) Quia hoc verbum apud sequiores in oblivionem venerat, facile ex ἄισσειν oboriri potuit ἀΐσσειν suadente insuper usu metrico. Idem praeter alia etiam in verbo λᾐζεσθαι factum est. Et vel ἀΐττειν scribitur, velut διαϊττόντων Simplic. in Ar. de cael. 17 7 A.

3) ρ I 10 34 94 17 159 16 167 16 204 24 210 26 251 26 372 7 II 10 18 12 10 17 12 16 32 9 102 fr. 13 221 27 258 5 260 28 261 6 πα 8 3 6 20 10 9 19 167 fr. 1 5 3 4 44 10 46 9 ορ 41 3 42 35 ευ 96 23 117 17 119 9 υ 18 14 20 9 23 μ 25 11 64 5 θ 31 15 θδ 163 7 θᾱ 15 19 πε̄ 34 27 π IV² 165, 67 6 X² 5, 25 10 πτ fr. 24 4 κ I² 80, 7 12 92, 11 19 χ 11 6

Digitized by Google

γ[ρ]αδίου *θ 28 2[1]) κρεάδι[α (si certum est) *ορ 18 13.

δμωιῆς[ι]ν (-ΩΗ-) †β fr. 7 3 in versu Homeri.[2])

ζῶιον *θδ 111 1 112 10 114 4 125 5 126 4 128 6 157 19 170 22 173 22 179 8 (ζῶα 168 4) *θᾶ 2 5 11 11 31 137 16 145 27 151 7 246 15 †*c 5 13 34 36 18 32 20 25 22 23 27 27 28 34 11 *ευ 82 2 115 5 129 27 *ορ 26 6 †αι 287 4 7 *μ 20 35 ρ I †98 23 *215 22 II †8 11 †33 2 †166 8 †πh 40 6 π †IV² 173, 75 8 †οι 7 7 †Π fr, 5ᵇ 3 col. 13ᵇ 3 Є †X¹ 16 13 VI² 62, 2 1 65, 7 9 a p. 418 IX² 85, 14 5 a p. *1055 VI¹ 2, 19 5 *Iatr 8 17 42 11 26 28 13 18 14 31 17 41 18 18 22 22 4 42 52 23 4 26 5 11 13 28 9 10 31 33 36 39 32 1 4 18 33 15 43 45 fr. 2 5 — ζῶον 26 1 39 32 ρ I *196 15 *216 7 II *174 5 *θᾶ 12 11 †πδ 6 19 †υ 15 33 a p. 1012 VII² 24, 34 6.[3])

φιλόζωιον *θ 39 6 — φιλόζωον *Στ 27 2.

ζ]ωδιακόν *μ 100 13. Falso -ωι- interdum scribitur in voce ζωή:

ζωή ρ I *210 9 II *163 6 †πα fr. 21 6 *θ 34 36 36 5 9 15 37 25 †οι 9 3 14 22 *θᾶ 16 18 †κ I² 85, 2 14 †θ? XI² 41, 22 10 — ζωιή *θ 35 37 36 30 †Ακ 21 4ai ρ I *213 23.[4])

ζωγράφος (ζωγραφία) ρ I †70 34 *131 20 *138 33 II †124 8 †166 9 †214 13 *297 5 a p. 1013 Scott Hercul. 307 9 †πε̄ 31 10.[5])

θ? XI² 22, 3 3 35, 16 10 Ακ 22 1 ai 31 4 Φ p. 1003 O II 427, 130 8 428, 131 4 430, 133 5 433, 136 9 11 p. 1389 O V 1074, 36 14 ap 118 O VII 1672, 11 fr. 27 Iatr 1 15 4 25. Quod πτ 1 4 traditum est in o (deficit n) ΓΙΝΩΝΚΟΥCΙ, potest quidem e ΓΙΝΩΙCΚΟΥCΙ corruptum esse, sed utique dubium est. Forma γινώισκω in titulis non legitur (cf. e. c. CD² 116 21 119 39 42 429 A 39), sed nuper inventum est γιγνώισκουσι καταγινώισκουσι Rep. Ath. 75 7 77 6 Bl² (scripsit libr. quartus in adnotanda littera ι diligens, alibi in hoc volumine hoc verbum non recurrit) γινώισκιν Herodas 5 21, unde Blass (KB II 391) eam meliorem esse scribendi formam statuit; at paulo post (II 589) hac opinione rursus decessit, cum de titulis silentioque grammaticorum recte admoneret. Quae reliquae sunt papyri cum VH faciunt: γιγνώ|σκουσι(ν) Plat. Phaed. pap. 24, 3 9 26, 1 12, γινώσκειν Hyperid. Eux. 10 26 Phil 4 13 Ath. 8 10 11, M II 78 13 80 15 (ca. 250ᵃ) PMB 17 16 19 13 (161ᵃ) PT I 30 20 (116ᵃ). Neque quod est in libello palimps. s. V scriptoris Neoplatonici col. 2 25 γιγνώι|σκουσιν (cf. M. Rh. 47), quidquam valet; nam ceteris locis (14ᵉʳ) γιγνώσκω scribitur habetque ille librarius hoc moris, ut versuum finem potissimum falsa littera claudat: μηι|δαμή 2 6 πλῆι|θος 10 cf. 19 3 19 21 5 1 7 11, rarius medio peccet versu (cf. 2 23 5 4 11 26 14 20).

1) Etiam in hoc nomine littera ι a recentibus librariis maiore vi donatur, quam nondum moverat Herodianum: γράδιον σὺν τῷ ῑ II 487 30 L (cf. γραΐδίου Strabo 376, γραΐδιον Iuliani libri ut 209 11 380 1 443 10 Hertl.).

2) δμωιή Venetus A constanter, cf. La Roche 122; δμωιῆιcιν Long. π. ὕψ. 42 14 (codex) improbavit Vahlen.

3) ζώων Rep. Ath. 85 13, ζωίδιον semper praebet PLou 1 (II[af]); θεῶν ἀειζώιων PLu G 11 (99ᵃ), ἀείζωειος metro repugnante AP IX 792 1 (ζώιειν ib. VII 517 3) cf. ζώειον Damasc. 199 9 R. in margine codicis.

4) ζωιῆς Wien. Sitz.-Ber. 1895 †14 9 (tit. Car. vetustioris aetatis) ζωιαί Philop. phys. 839 14 codex; διάμονον ζοήν RE V 141 17 (614ᵖ).

5) Ne iota apponatur monuit iam Herodianus (ζωγράφον . . . οὐκ ἔχει τὸ ῑ προσγεγραμμένον II 515 28 L); ζωιγράφος ζωιγραφία ζωιγράφημα solita et codicis T Platonis scriptura (cf. Theag. 126ᵉ Crat. 429ᵃ 430ᵈ Soph. 236ᵇ Gorg. 453ᵈ al.), similia in Legum codice inveniuntur (ζωιγράφων 769ᵃᵇ ζωιγράφοις 656ᵉ) non

Digitized by Google

ζωιότητος a p. *1055 VI[1] 2, 12 6 fortasse recte se habet.

ἡ[ρ]ῶιον (τὸν -ετ[ί]χον) †πδ 5 16. Perperam vero nomini ἥρως iota appingitur: ἡρώιων ρ II †112 11 (ἡρώων libr. *δ 77 12) I *215 3 (sic o, sed n: ἡρώων quod etiam ρ I 200 22 (no) 215 14 (no) legitur; ἥρωει †πh 39 17 †πε̄ 32 12, ἡρώεςςι β 20 5 = B 483.[2])

θνήσκω (ἀποθνήσκω) *†c 1 35 2 2 ρ II †250 22 *θ 6 11 20 35 28 22 29 3 33 37 4 M X[2] 72, 3 4 74, 6 1 a p. *1013 Scott. Hercul. 309 3 *Iatr 11 28.[3])

Θράικη *ευ 25 3 12 Θρᾶικας *Στ 15 2 — Δίων ὁ Θρᾷξ †Ακ O II 719, 2 18.[4])

Κῶιος *Iatr 12 9 Κώιου 12 36.[5])

ληστής ρ I †342 5 II †161 fr. 24 *ευ 42 1 ληστρικά †κ VIII[2] 138, 2 1.[6]).

μα]τάιζοντες? o p. 1096 VIII[2] 79, 9 8.[6])

μιμνήσκω ευ 104 14 105 29 *πρ 10 8 *ορ 30 11 ρ II †241 15 †πα 5 11 fr. 38 5 *μ 96 8 *θ 9 17 †φ 7 6 †υ 13 3 14 12 Φ p. 57 O I 62, 3 11 *Iatr 18 11 24 20 31 6 34 35 21.[7])

---

admisit Bodleianus); in cod. Alex. Aphrod. de an. 146 14 Bruns exstat ζωιγράφοι, quod retinet editor.

1) ἡρώιων in Epictetae testamento (B 14 27, sed ἡρώων 12) recte videtur in discrimen vocasse Blass (KB I 455), quamquam etiam alia eiusmodi effossa sunt exempla: ἡρώιεςςι KE 228[b] 7 = Mus. Brit. 625 (lapis cum cura inscriptus est; quod affert tamquam simile h. l. Hicks: ΗΕΡΟΙΝ CIA IV 3, ut dualis omitti debuit cf. Meist.[2] 109), ἥρωιειν CIG 947, ἡρώιων BCH IV 285 (Pari s. II—I; sed eodem loco ἡρώων invenitur, libuitque lapicidae etiam ἡ βουλὴι ter exsculpere); ἡρώιων Thucyd. 2 74 F. — Ἡρώιδης (cf. KB I 185 Meist.[2] 51) memoratur M II 140 24 (ca. 250[a]) PLou 63 1 (165[a]); hunc in modum scribere solet Iosephi (A 11—20) cod. A, cui quod Niese fidem diserte abrogaverit (cf. III VII) nemo puto laudabit; Ἡρώιδου Ἡρώιδηι in bello Iud. 7 179 285 servavit L, Ἡρωιδιανός in scholiis Homeri Venetus A (cf. Dind. ad vol. I 19 7 La Roche l. l. 120).

2) Equidem recentioribus scriptoribus litteram ι haud restituerim, nam praeter Parthenii Antoninique Liberalis Palatinum (ἀποθνήισκει 20 1 Sak. ἀπέθνηισκον 125 2 Mart. al.) et Simplicii in Ar. Cat. Marcianum 224 (cf. Diels ad Simpl. Phys. vol. I IX) nusquam θνήισκω scribitur in iis libris, qui totiens σώιζω servarunt. Inter poetica praeter Homeri Venetum A pleniorem sequuntur scripturam Anthologiae liber (cf. GM[3] 188) et Athous Babrii, tum θνηΐσκουσιν Hom. μ 22 in cod. N scribitur. In Atticorum papyris est ἀποθν]ήισκειν Plat. Phaed. M I 18 1[a] 7, sed ἀποθνήσκειν Rep. Ath. 65 4, Hyperid. in Dem. p. 19 23 Bl.[3], Rév. arch. 1862 (tome 2) 144 10 in fragmento oratoris ignoti, deinde PLou *23 12 (165[a]) PT †II 46 31 (120[a]), Herodas I 60, θ]νάσκοντες Bacchyl. 13 133.

3) Θρᾶιξ M I 40, 3 8 (237[a]) II 102 1. 155, 1 10 2 12 (ca. 250[a]) 150[b] 1 151 4 (200[a]) PLou 210 3 (II[a]), Θράισσηι M I 54 26 (225[a]).

4) Κώιωι M II 66 9 (ca. 250[a]) Κῶιος I 54 33 (225[a]); Κῶιον Ioseph. B 1 532 R.

5) ληιστ[.. M I 29 (fr. libri s. IV—III) ληιστάς II 162 11 3 (fr. Attic.) ληισταῖς Hyperid. Lyc. 2; ληστάς PLou 12 10 (157[a]) ληστρί Herodas 6 10, cf. GM[3] 187.

6) Cf. Usener l. l. 238; ματαΐζω iisdem vindicandum qui ἀΐσσειν ληΐζεσθαι in pedestrem sermonem induxerunt. Philo I 178 7 ματαιάζων, sed codex optimus U καταΐζων, unde ματάιζων elicueris. Similiter ματαιάζων pro ματάζων (ματᾶιζων L) in codd. Γ Pal. Soph. OT 891.

7) Cf. Usener l. l. 246. Platonis libri partim recte scribunt (sic B saepissime, ἀναμιμνήισκονται Phaedo 76[a] etiam D) partim vulgarem receperunt usum (T); ἀναμιμνήισκουσαν Dio Chrys. 60 1 M, ἀναμιμνήισκειν Longin. περὶ εὑρέσεως

Digitized by Google

Νηρῆιδε[c *ευ 53 10 (cf. pg. 42).

οἰ]μώζουειν ρ II *69 fr. 4 οἰμώζου[ειν †134 38 οἰμώξη †υ 13 19 . - MΩZ . . CA *ομ 5 7.[1])

πραότητος †κ I² 10, 8 9.[2])

πρώην *μ 21 16 *θᾱ 4 11 ρ XI² 142, 3 11.[3])

ῥάιδιος †πα 13 24 †οι 16 10 *μ 24 3 74 14 98 15 †πε̄ 36 12 (= πε̄β 10 6) ρ I †43 10 †66 30 †84 22 †150 20 †366 6 *θ 34 11 *c 26 9 †Aκ 32 5 (o) π *VI² 173, 24 9 16 178, 29 6 182, 33 8 Δ O VI 1243, 2 10 Є†κ̄η̄ 11 11 *Iatr 16 23 22 40 — ῥάδιος 16 29 33 41 38 5 *ορ 3 17 28 28 Δ *π 23 4 ρ I *174 11 II *294 fr. 22 VII² 43, 5 8, PΛΔION †οι 18 37.

ῥᾶον †πα fr. 8 5 †Π 11ᵃ 7.

ῥ]ᾶιστον *ευ 122 18 ῥᾶιστα ρ I †351 13?

ῥαιστώνη *θδ 157 24 †οι 16 14.

ῥαθυμότερ' ἐκεῖ θ? †XI² 40, 21 7.

ῥαθυμία *ορ 28 32 ρ II †31 5 *M X² 77, 12 4.

ῥαθυμεῖν †πα fr. 49 11.[4])

σώζω †πα 11 15 fr. 34 7 36 5 80 10 *ευ 94 2 †οι 15 27 34 43 18 15 27 28 *μ 4 8 39 9 ρ I †254 16 †258 9 †361 4 II †18 8 †136 10 *271 12 †β 23 27 π *VI² 184, 35 3 a p. *1012 VII² 16, 20 3 Є †II¹ 8 11 *Iatr 34 9 29; c]ώco[υ]ει *M X² 80, 18 2 σώσωμεν †αι 271 13 σώσαντα †Aκ 3 13.[5])

Walz IX 545 Parisinus; ὑπομιμνῆισκον Clem. Alex. Paed. 195 21 M, ὑπομιμνήισκει 227 7 P μιμνήισκειν Protr. 115 2 P. In papyris exstat ὑπομιμνήσκειν P Lou 63 187 (165ᵃ).

1) Usener l. l. 242 non esse huic verbo litteram ι propriam contendit, cui patronus exstitit G Meyer (³ 187) simul allato ὥμωιξεν Φ 272 Palimps. Syr.

2) πράως πραότης omisso iota in B legi Schanz auctor est (cf. Crat. 406ᵃ Soph. 217ᵈ Crito 43ᵇ etc.), neque in T inveni. Idem de Demosthenis libris dixit Voemel Cont. 32. In papyris quoque Atticorum sic scribitur: πρᾶος Rep. Ath. 22 5 πρᾶοι 24 6, πραότης 33 2 Hyperid. Dem. 25 6 Isocratis pap. s. II MEK II—III 75 4. Sed πρᾴως πρᾶοι πρᾶοι Procl. in Tim. 27 28 117 AB (libri).

3) πρώην praescribit Herodianus (I 490 4 II 574 26); πρώιην vulgo legitur in Platonis B (cf. Parmen. 135ᵈ 172ᵃ etc.) habetque Ioseph. in Ap. 2 14 codex, sed πρώην libri Thucyd. 3 133, Hyperid. Eux. 35 (fuerat ΠΡΟΙΗΝ) P Lou 26 24 (168ᵃ).

4) ῥαθυμία Rep. Ath. †11 16 ῥαθυμῆσαι P Lu U IV 21 (IIᵃ).

5) Vetustissima testimonia manu script aiustae formae non favent. Legitur quidem διασώιζεσθαι P Lou 63 XI 52 (165ᵃ), sed ζώζουσα (!) P Lu U II 19 (IIᵃ); (δια)σώζειν Rep. Ath. 34 15 49 23 57 7 σώσας 14 2 ἔσωσαν Hyper. Dem. 29 4 σῶσαι Lyc. 44 14 Phil. 7 σώζειν 9, quamquam διασώιζεσθαι est in titulo post aet. imp. Titi confecto Ἀθήναιον 1880 315 (Meisterhausii exempla (² 143) usque ad a. 160ᵃ descendunt). De Homeri Platonisque libris quae res sit iam constat, de Demosthene cf. Voemel Cont. 40 sq.; miror tamen Schanzium noluisse iota admittere in aoristo, cum et ipsi codices servarint (B: σώιση Gorg. 512ᵇ, A: ἀπέσω*σε σῶισαι Leg. 692ᵉ 707ᵇ, T: ἐκσῶισαι Gorg. 486ᵇ, BT: σώισασα 511ᵉ) et titulorum usus postulet (cf. GM² 187, adde συνδιασώισαντες Oleni BCH II 42 (s. IIIᵃ) ἀνέσωισεν διέσωισεν decr. Canopicum 11 18 (238ᵃ) diligentissime excusum) ne loquar de aliis libris. Neglexerunt adhuc Herodoti editores quamvis admonente Bredowio (176) codicis C testimonium (σώιζειν 3 14 8 41 9 104 σῶισαι 8 60), sed σώιζειν nunc e libris Aristophanis RVM receptum Eq. 1017 1024 1047, atque in Polybio F Hultsch optimum librum A in quo saepe σώιζειν repererat fideliter expressit.

Digitized by Google

ὑπερώοις *ευ 10 16 11 12.
χρήζομεν *Iatr 1 25 ἐ]νχρήζε[ι *ορ 5 12 ἐνχρήζουσιν ρ I *3 21.[1])
ᾠιόν *ευ O VI 1573, 206 6 (exscriptum est ΩΟΝ).[2])

Aequales Philodemi velut Dionysium Halicarnassensem Diodorum Strabonem nihil nisi cώζειν scriptum reliquisse cum e codicum silentio licet colligi tum voluminum Herculanensium consensus comprobat. Tum acrius receptis antiquitatis studiis in hoc verbo iota in pristinam sedem repositum certatimque in scholiis commendatum: cώιζεcθε Dio Chrys. 32 69 U; Ioseph. in Ap. cώιζονται cώιζειν 1 111 2 245 codex, A 1—10 cώιζειν sim. 7 44 348 8 55 104 S, A 11—20 in codice A (cf. Niese III vii) fere traditur cώιζειν velut 12 10 280 336, B 1 27 cῶιcαι V; cώιζειν Clem. Alex. str. II 415 27 codex, sic saepius in Protr. ed. Paed. liber P, cf. Dind. vol. I 7 13; cώιζειν Luc. Tox. 61 AΩΓB (= libri Sommerbrodtii) Anacharsis 38 E (Iacobitzii) Phalar. 1 9 B, διαcώιζομαι Pseudomant. 57 B; cώιζεται Pappus III 1104 8 codex; cώιζεcθαι codex quidam Libanii (cf. Berl. Sitz.-Ber. 1896 1330 adn. 2); ἀποcωίζοντος Hierocles 29 7 (Mull.) S; cώιζομεν Damasc. II 140 20 (R) cod. In codice Veneto Al. Aphrod. de fato 167 15 cώζουcαν rasura restitutum est, et Proclum cώιζειν scripsisse contemplatione apographorum apparet, cf. cψζecθαι Studem. An. II 126 8 M, cψζειν 109 36 H, cψζειν 101 29 M.

1) De verbo χρήζω agit Lex. Mess. 410 10 (cf. Thes. L. Gr. VIII 1646[d] „librarii multo rarius omittendo iota in hoc verbo peccarunt"). Est χρήιζω CIG Rhod. 677 84 694 8 (III[a]), sed χρήζοντες Test. Epict. H 14, χρήζω decret. Labyad. BCH 1895 38; ἐνχρηζούcης BU 266 9 (99[a]), χρήζω Herodas 1 31 2 49 83; χρήιζω Ioseph. Ant. 11—20 codicis A librarius exarare solet, cf. Niese III vii.

2) Scripturam ᾠιόc vix vulgarem dicas (ᾠοπῶλι Herodas 6 99). Ipse legi ᾠιά Babr. 123 1 (Athous) Anton. Liberal. 90 2 Mart. Antig. Mirab. 18 10 Kell. (et altera manus iota in hisce superscripsit: cυνεπωιάζει 23 8 ᾠιά 25 2 ᾠιῶν ἐπωιάζειν 21), ᾠιόν Hippol. ref. haer. 358 9 AP XI 35 5 ᾠιο0 Hippocr. I 173 5 (Kühl.) M, ᾠιεον ᾠιο0 Damasc. I 111 19 286 16; cf. Diod. 1 27 ᾠίου C ᾧ οὐ G cώου cett., ubi recte ψο0 reposuit Wesseling.

Quae hucusque leguntur partem esse moneo dissertationis amplissimi philosophorum ordinis iudicio olim submissae. Integra commentatio brevi post si dis placet Teubneri in aedibus edetur.

Digitized by Google

VITA AVCTORIS.

Natus sum Guilelmus Otto Croenert a. d. IV Non. Apr. anno h. s. septuagesimo quarto in vico Traben ad Mosellam sito patre Friderico Guilelmo matre Clara e gente Bessel quibus quod adhuc vivis frui licet vehementer gaudeo. Fidei addictus sum evangelicae. Primis litterarum elementis in urbe Aquisgrani imbutus gymnasium adii Coloniense Friderico-Guilelmianum; tribus annis peractis Augustam Trevirorum me contuli ubi maturitatis testimonio instructus sum anno h. s. nonagesimo tertio. Atque inde vere eiusdem anni Halas Saxonum una cum parentibus profectum in auditorum numerum admiserunt viri illustrissimi Blass Dittenberger Droysen Heuckenkamp Robert. Deinde auctumno insequentis anni relicta parentum urbe per duos annos et dimidium scholas frequentavi virorum doctissimorum Bechtel, Dilthey, Dziatzko, Heyne, Krauske, Leo, Mueller, Pietschmann, Roethe, Schulze, Vischer, Volquardsen, Wentzel, de Wilamowitz-Moellendorff, denique Halas reversus audivi per unius anni spatium viros nobilissimos Blass, Burdach, Dittenberger, Droysen, Erdmann, Haym, Kirchhoff, Lindner, EMeyer, Robert, Strauch. Ne multa de exercitationibus dicam, quibus ut interessem illorum virorum humanitate effectum est, sodalis fui seminarii regii philologorum per duos annos Gottingae, Halis per sex menses.

Omnibus praeceptoribus pro meritis gratias ago quam maximas semperque me habiturum spondeo, iis cummaxime qui studia singulari erga me benevolentia et moderati sunt et promoverunt Friderico Blass, Friderico Leo, Carolo Robert, Guilelmo Schulze, Udalrico de Wilamowitz-Moellendorff.

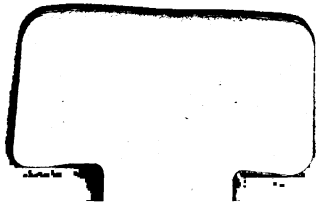

Digitized by Google

Digitized by Google